

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Elfogadási árak: Egész évre 10 korona, félévre 5 korona, félévre 2 korona 50 ft. — Egyes számú ár 20 ft.

Feladó szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Lapfoglalónak és kiadó:
I. f. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits József ut.
Deák-tér 1. szám.
Hirdetések díjazás szerint. Nyitlár soronként 40 ft.

A rendőri mizeriák orvoslása.

A városi esendőség behozása a társadalom tekintélyes részében aggodalmat kelteit. Lapunk több ízben megírta már ez ügyben véleményét. Tartunk attól, hogy ez a reform nem ott fog javítani, ahol a baj fészke van. A város penzügyi bizottságának ülésén is merültek fel a terv ellen aggodalmak. A bizottság elvileg megis elfogadta a tervet. Nemokára megindulnak a tanácskozások a kormányal. Az aggodalmak azonban nem szűntek meg.

A Zalai Közlöny alábbi cikke, mely a nagykanizsai ügyvédi kar egyik érdemes tagja küldött be nekünk közlés végett, a városi esendőség behozása helyett rendőri reformokat ajánlja. Rámutat a rendőri tevékenység helyes irányítására. A vezetés általános elveire. Összinte szavakban világítja meg a rendőrségi mizeriákat és kitűnő megfigyeléssel rámutat a reformok útjára. A cikket, melyet alább egész terjedelmében közlünk, a városi képviselőtestület figyelmébe ajánljuk.

(A szerk.)

A rendőri intézménynek az lenne a célja és feladata — ha teljesíteni tudna — hogy fentartsa a közrendet, megvédje a közbiztonságot, s megelőzze a veszélyeket, melyek a polgárok testi, vagy lelki épségét fenyegetik. Olyan rendőrség azonban meg nem akadt mely az emberek testi épségét, életet teljesen megtudná oltalmazni, veszélyek, bántalmak ellen. A sok könnyű és súlyos testi sértés, emberölés, gyilkosság, mezei kihágás, rendőri vétség, verékedés bizonyítja, hogy a megelőzés csak teoria marad, melyet a rendőrség csak úgy teljesíthetne, ha minden embernek magának volna rendőre — őrangyalá helyett Vagy még úgy sem!

Negyféle tevékenységnek kellene birni a rendőrségnek, mely e névvel díszkedni akar: az észlelő, a megelőző, a visszanyomozó és a felfedező tevékenységgel: hogy e négy tulajdonság közül a magyar, különösen a budapesti rendőrség, a visszanyomozó tevékenységhez legjobban ért, azt az újságok riporterjei alkalom adtán bőven megírják.

Hogy a rendőr feladatainak megfelelőhessen, rendőri tanításban részesítendő. A nagykanizsai rendőrök azért képtelenek ellátni hivatalukat, mert nincsenek kioktatva, nem tudják jogaikat és kötelességeiket. Kanizsának egyszázöt nem kellene több, mint 32—40 ügyes, iskolázott rendőr. Ha ezek iskolázva lennének, s a direkt rendőri szolgálatra alkalmaztatnának Kis- és Nagykanizsának 40 rendőr utáng elég: ha jó biztonsági, piaci, tüzrendeletek vannak, ha minden háztulajdonos köteles nyáron tíz telen kilenc órákor kaput zárni és a családnek kellő időben este otthon kell lenni, ha a keresmaróknak, vendéglőknek, kávéházaknak kellő időben zárórát kell tartani. Ekkor a közrendeseti és közbiztonsági szolgálat töltöztök és éjjeli boltörök segítségével megoldottak tekinthető. Az azonban jótékonyan batna, habár ez nálunk még nincs meghonosítva, ha a közrendet a városban a rendőri tanács kezelné, melynek egyes tagjait válassz-

tanák, mint például a tisztelhetbeli hivatalnokokat az arszáknél. Ennek a tanácsnak az elén a polgármester állana s e hatóság ellenőrzése alatt — a rendőrség feje.

Hogy a rendőrség hívatása magaslatára emelkedhessen, oda a fejnek kell emelnie. A rendőrség feje ismerje a személyzetet, a város viszonyait Legyen maga az éberség, körültekintés, Luzgalom. Minden fontos dolgot maga intézzen. Az eseményekből, illetve ezek megfigyeléséből mindig vonja le a kellő következtetést. A fejek vezessenek. Irányítsák a dolgokat. Az irodai munkát végezzék a rendőrségi tolnokok!

A rendőrségnél fő a kombináció, ellenőrzés és vizsgálat. A megelőzésre meg kell tenni a legalkalmasabb modern intézkedéseket. Ha ezekkel jól tud bánni a rendőr, s mellette józan ítéllettel bír, megvesztegethetlen, nem lusta a cselekvésre, sőt komoly és erélyes, akkor van eredmény a működésben és a közönség is támogatja. Ezek olyan általános elvek, melyet minden modern rendőrség irányélv fel fogad el.

Nagy rendőri problémákkal, mint kultur politikával, szegénységi, drágasági politika, vagy nagy-közegészségügyi eseménnyel a rendőrség nem igen foglalkozik. A munkafelosztás elve erélyesül itt. Egyletek, körházak, orvosok, mérnökök és még számos társadalmi osztály a legnagyobb részlet ellátják az ilyen vidéki rendőrségi részortba tartozó teendőknek. Sőt még a por is úgy szűnik meg Kanizsán, legalább a jelek ilyenek, ha a közönség a járdája mellett az utca részeket is öntözni fogja. Mert víztornyra ugylátszik sohasem lesz Kanizsának, de még elegendő számu vízahajtó-motora sem.

Ilyen dolgokkal, melyeket példának soroltam fel, nálunk a rendőrség nem vesződik, tehát ez nem gátolja a munkában. De a bűnügyi és közrendeseti dolgok három erőt is lekötnek. Így mivel nekünk rendőrbírósgunk még nincs, esendőrökkel akarunk olyan bajokat gyógyítani, amelyet azok ép úgy nem fognak javítani, mint eddig a rendőrség.

Azok a bajok, melyek a közönséget izgatják, nem a rendőrlégyenység tehetetlenségéből merütnék. Nem a személyzet gyarlóságában keresendő a hiba — hisz azok legtöbbször ki-szógdált esendő, kiket a városi esendőségnek is felhasználnának — hanem annak rossz felhasználásában, járattalanságában, az erőtlen vezetésben, a vezetőközegék negligenciájában. Nincsenek a rendőrök betanítva, nincsenek iskolázva, s nincsenek kellőleg fejgyelem alatt. A rendőrséget, ha jól szervezik, beosztják, ki oktatják fejgyelemben, szigorúan vezetik, a mai, jelenlegi fizetés mellett megfelelően hivatásának. A rendőri létszám emelendő esetleg negyven főre.

A nagy szociális kérdéseket, mint munkás és iparos kérdést úgy sem a rendőrség oldja meg. A béharok nálunk sima befolyásúak. A piaci, tűz, a mezei rendőrségi és a család-ügyekkel a esendőség nélkül is ellehet bánni.

Nagyobb munkát csak a személy- és vagyónbiztonság ad a rendőrségnek. Az utóbbi hónapok eseteit levonva, ez meg a legjobban kielegíthető rendőrségi közállapot. Ha volt is itt némi sikertelenség, ennek oka a szervezeten-ségben keresendő. A piaci, járvány és közegészségügy ügyekben a városi orvosokat és a többi közegészségügyi hatósági személyeket illeti az intézkedési jog. A rendőrség csak végrehajtója, ellenőrzője ezek utasításainak, illetve az utasítások végrehajtásának. Egy főkapitánynak, két akapitánynak, egy biztosnak el kell tudni látni a közbiztonsági és közrendeseti szolgálat vezetését. Ha jó a munkabeosztás és ha a vezetés helyett nem apró-cseprő adminisztráció munkálátokat vágeznek. Ezt, mint már említém, rendőrségi tolnokoknak kell végeznük.

Nagy nyomorúdságra mutat az, mikor egy művelt város ahielyt, hogy rendőrsége nivóját emelje, finomabbá, ügyesebbé, modernébbé tenné a rendőri intézményt a nyersebb, a primitívebb esendőrről váltja fel, mivel az tán ocsoobb, de ijesztőbb.

Bezzeg, ha a fővárosi rendőrséget, vagy a külföldi városok rendőri intézményeit szemügyre vesszük, ámulattal lájuk, hogy ott mily nivón áll a rendőr, s mily silány kategória: a esendőrr, mint policiális erők.

Egy nagykanizsai ügyvéd.

Bizottsági ülés. Zalaegerszegről jelentik, hogy Zalavármegye hatvantagú jöleti bizottsága Bathyay Pál gróf elnöklésével ülést tartott. A bizottság kimondotta, hogy az önkéntes megfizetett adót a megyei hivatal ne helyezze el az állampénztárba. Erre nézve végtelenen a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés határoz, mely elő az alispán javaslatot fog terjeszteni.

Visszautasított behívó. Nagyváradról jelentik nekünk: A katonai ügyosztály Zalaegerszegen jegygyakorlatra szóló katonai behívót akart kézbesíteni. A katonai ügyosztály erre a következő táviratot kapta:

A csatlót meghívó jegy vi-szajuttatása mellett értesítem a katonai ügyosztályt, hogy Zalavármegye törvényhatósági bizottsága 13.103.1905. sz. határozatával megtiltotta a hatósága alá tartozó tisztviselőknek, hogy a foggyveres erő bármely tagja behívásához közreműködjék Brenner előadó.

Katonák behívása. Megirtuk, hogy Nagykanizsa város — a megye határozata alapján — a katonai behívók továbbítását megtagadta. Katonák tehát most posta utján hívják be a legénységet. Azonban erre nagyon nehezen megy, mert a hiányos című leveleket a posta visszahozza. A katonai parancsnok-ság tehát megkérte a katonai ügyosztályt, hogy a behívandók teljes címét adja meg. De ezen kérelmet is visszautasították azzal, hogy a katonáknak semmiféle segédkezet nem nyújtanak.

ROVÁS.

Ha kis fiám lenne, bizony nem mondánám neki: „Kis kacsóid összetéve szépen, imádkozál kedves gyermekem.” Hoffmann mesék címeit sem citálnám neki, ilyenképen szólván: „A szorgalom megtermi gyümölcsét” — vagy „A becsület utja rögös, de egyedül boldogít” — avagy „Ki túrelmemmel járja végig a szenvedések iskoláját, boldogul.” Nem tenném. Azt sem mondánám neki: tanuljon jól, legyen istenfélő és más egyéb — igyekezzék kiválni kártsárai közül, mint ez Szent László királyról megvagyon írva. Ellenben azt megtettem volna, hogy elvittem volna Rigó Janesi szerdai hangversenyéhez és ott rámutatva az incroyable rigóra, így szólnék: „Nézd meg ezt a ripacosa cigányt, fiám, ez hatvanézer forintot keres évente. Ezért — mint ő mondja — egy fűspán küldött kocsit a vasuti állomásra, minden lépte-nyomat megirták azok a lapok, melyek a hityleség menő becsület egy éhenhalt áldozatát rendőri hírként elkezelték és néz körül, itt szép leányok és gyermekek, anyák szemei mily nagyrabecsült vágyódással tapadnak a kikupálódott cigány agrázartára. És a kitűnő Rigó joggal büszke, joggal sujt le bennünket megvető tekintetével, mert ő külön legény nálunk, egyike a legkülönbeknek azok közül, kiket hátán visel a kopott földgolyósb. Ő az, ki magában egyesíti azokat az erényeket, melyek boldogítanak. Olvasd, fiám, tovább is Hoffmann bácsi meséit, de a moráljával ne élj. Hagyd azt másoknak, kiknek ambíciója az éhenhalás és az arzenikum. Mert boldogulni és becsületesebb lenni — ez kettő.

Mert Rovás e rovat címe, azért, ami itt következik, azt nem megrovásképpen mondjuk. Ugy áll a dolog, hogy kettő nem sok. Tíz sok. Száz megtöbbször. Nagykiszváros pénzügyi bizottságának aktái — ez millió. A mult héten ülésezett a bizottság és ekkor tudatára ébredt annak, hogy tömentelen még az elintézetlen ügye. A bizottságban felelőtlen az ambíció és elhatározta, hogy szombaton is ülészik. Csodálatos, a szombati bizottsági ülésről egy lap sem hozott referátát. A magyarázat az, hogy a bizottság szombaton nem ülésezett. A szándék megvolt, de meleg is volt. Ismétlünk, ezt nem megrovásképpen emlíjük.

TÁRCA.

A védő.

— Angolból. —

Harrison szenátor elvégezte zavart meg és lélt a helyére, de semmiféle zaj nem zavarta meg a esendet. Mikor azonban Dorman szenátor felállott és kószórnál kezdte a torkát, mindenki feszült figyelmű nézett feléje, a riporterek pedig tiszta fehér lapot tettek maguk elé. Az egész szenátusban ő beszélt legjobban s mindenki elégedetten ült helyén, hogy bejuthatna a terembe.

— Csak arról akarok beszélni — kezdte kis szünet után — hogy miért erősködöm én annyira a Williams Alfréd szabadon bocsátása mellett. Ugyanis — habár ez nincs benne a törvénykönyvekben — mindenkinek adatik életében egyszer alkalom arra, hogy javítsan magán. Ezóta a fiváral még sohasem történt meg.

Harrison szenátor uozottan nézett ki az ablakon. Nem igen értette, hogy Dorman miért akart olyan nagyon a fiv szabadadda tételét. Tudta, hogy az ő vádbeszéde nagyon erős volt és hogy sok ekkészülés kell annak a megdöntésére. Különbösen is ünta már az egész dolgot s aig várta, hogy más tárgyra térhessenek át. Szinte előre tudta már, hogy Dorman mit fog beszélni, sőt arról is hallott, hogy megcserélt a kormányzóknak, hogy a fiv szabadlára bocsátása esetén ő vállalja a gyámságot.

— Szükségtelen, hogy a büntényt önk előtt ismét előadjam, — folytatta a szenátor — mert hiszen az egész országban nagy híre van a dolognak. Rettenetes eset volt, az igaz, de azért kérem önöket, hogy kövessék egy kicsit a történet folyamatát.

A rendőri esemény könyvének a heti egyedüli szenozációja a bankpórvolt, az hogy egy furlangos mohácsi legény egy üres ládát bankpórvésnek adott ki és ezzel becsapta a hiszékeny para-ztákat. Mi ebben a külön említésre méltó? Az hogy Magyarország bűnügyi statisztikájában horribilis azok száma, akiket pénzhamisításért ítélnek el és ezek közül a legtöbb paraszt-embert, kik ha hazakertlnek falujukba, hol azelőtt becsültes emberek híreben állottak, továbbra is közbeülésnek örvendek. Mert kevés intelligenciája, de józan logikája ember előtt nem bűn a pénzcsinálás. Ezt a Nagy János egy áldozata így magyarázta meg nekünk: „Ha a pénz vov, hát minek csinál a kormány? Ha meg jó dolog a pénz, akkor sem lesz vonzóbb, ha én csinálom. Rájuk bízzák a pénzcsinálást, de hát miért nem uoyják meg jobban a bankpórvást. Hát megnyomom én. Sohase baj, ha sok van abból, ami jó.” Nincs az a népszerű tudományokat terjesztő társulat, mely a paraszot felvilágosítani tudná, hogy a pénzcsinálás bizony bűn. Dehogy az uram, — csak meg ké nyomni a kis masinát.

Utközben.

Steinach, a Brennerhágon, július 31.

Dr. Pillitz Soma, mint hegymászó. — A berlini orvos kollega. — Hódítás a vacsoránál. — Pillitz, a szenvedélyes vadász. — Egy kis vita. — Találkozás a „Korona” ponyvatelepe alatt.

Szokatlan dolog Dr. Pillitz Somát hegymászónak elképzelni. Pedig mégis az. Magam sem hittem volna, ha a magas turisztika más általános áramlata ide nem veti hozám Steinachba a Brennerhágon Miután a kiszállás nehézségeit leküzdötte, igazi hazafias örömmel üdvözöltem őt, bár feje egy szokatlan lödenkalpall és fajtökakas tollal volt feldiszeítve, tehát épenességel nem magyaros fejlődészel.

Elmondta, hogy bejárta Karintiában a Lavant völgyét, többször hált-szénaboglyákban, mint ágyban és olyan marsokat vitt véghez, hogy még egy japán katonának is becsületére váltik.

Felkélésben és masirozásban itt is megelőzött engem. Mikor sétára invitáltam meg, már ő akkor régen felkelt és olyan sétát tett, hogy szinte belezott. A hegymászásban tehát társa nem lehettem. Kellemes napot töltöttünk együtt, bár ez alkalom-

Mikor a fiv megszűletett, az anya már beadta a válokeresetet az atya ellen. Megnyerte a pert és mire Alfréd háromhónapos volt, már megkezdődött a második fervevel. Legzsengőbb gyermekoroktól fogva az atya iránti gyűlöletere tanította őt és a gyermek azt gondolta, hogy minden rossz a világon csak az ő atyjától ered. Ez így tartott héteves koráig, amikor meghalt az anya. Mostohaatyja nem akarta a fiv magánál tartani, sőt egyetlenege magyarázó és bucsuzó nélkül el is hagyta őt, elment Missouriba. A fiv héteves korában egyedül állott, fedél nélkül, azzal az oktatással, hogy gyűlölje az atyát. Egypár napig még meghúzódott az elhagyott lakásában, de mikor az új lakók megérkeztek, elűzték onnan is és a szabad ég alatt kellett laknia.

Szomszédaitól kért lakást, de azok elűzték őt, azt mondván neki, hogy ne alkalmatlankodjék az idegeneknél, hanem meyen az atyjához. A fiv nem is sejtette, hogy hol az atya és mikor megmondották — körülbelül 50 merőlőnyvi utat kellett megtennie — elindult. Ne felejtsetek el, uraim, hogy ez a gyermek akkor csak héteves volt.

Az atya ridegen kiutasította őt magától. Ő is megpróbált, szép gyermekek voltak és Alfrédre nem volt szükség. De a törvény visszarendelte a kis öldözőtöltöt hozzá s ott élt le a fiv négy évet, ahova hivatalosan jött és sohasem volt zsvévesen látott vendég.

Az egész család gyűlölte. Az atya ütötte-verte, a mostohaája követte az atya példáját, a gyermekek pedig csúfolták őt. Alig hihető, hogy ilyen eset is megtrörténhet a világon s mégis így volt.

A büntetlen nem igen nagyon fogom részletezni. Azon az estén megverte őt az atya, amiért a mostoha anyja tejt kiontötte.

Ez estén is, mint rendszeren, elment lefeküdni a

mal szellemes adomákkal nagyon fűkarkodott, nem pazarolt velök egy, mint otthon.

Össehoztam egy berlini orrossal, aki nagyon kíváncsian tudakolta a mi honi orvosi viszonyainkat. Berlin is eredi a beszéd árja és ez alkalommal a berlini kollega először győződhethet meg a magyar nyelv szelleméről és mondat szerkezetéről — Pillitz doktor német beszédebből. A berlini kollega egészen meglegültlen mondotta, hogy teljesen megértette azt, amit a mi földünk kifejeznie akart. Egyuttal az is konstatálta a nagy nemet, hogy a mi orvossaink, ha ilyenek, mint Pillitz dr., a modern tudomány követelményeinek teljesen megfelelnek. Én a berlini askeulapot megoyguttattam, hogy a budapesti egyetemből kikerülő orvossaink mind tanult, modern orvosok, ha mindjárt a német nyelvet kérkebe is török.

A vacsoránál sikerült a mi doktorunknak egy kövér berlini asszonyt is meghódítania, talán már azért is, mivel a kövéreknek vigasza, hogy sok a társuk. „Solamen miseris socios habuisse.”

— Az ön orvosi barátja, mondotta az asszony később, szenvedélyes vadászember lehet. Ebből sejtem, hogy Pillitz dr. vadászatról beszélhetett az asszonnyal. A vadászati téma, — a vadászati a férfiak privilegiuma ma — módfelett érdekeltette az asszonyt. Hisz tudják, hogy az asszony mennyire szereti a vadászatot és a bizarr témákat!

Kár, hogy barátom a theologiai tudásával nem parázdézhatott. „De itt az efajta tudomány iránt nincs fogékonysság a publikumban, bár a tiroliai dialektus sokban hasonlít a seméhez.

Csak velem elegendő jogi disputába. Egy villa-tulajdonos kapujára két feliratot alkalmaz. Az egyik így szól: „Wahrung vor den Hunden”, a másik pedig: „Der Eintritt strengte verboten”. Én azt vitattam, hogy senki sem büntethető azért, hogy ha egy villa kertjébe kihágási szándék nélkül benyit.

Ő viszont azt állítja hogy aki valameily lakó akarátának ellenére egy lakásba bemegy, az magánlakástért követ el. Az akarat pedig már a táblán ki van fejezve.

A kérdés eldöntelen maradt — amíg a „Korona” ponyvatelepe alatt találkoztunk.

Pillitz dr. pedig lesz az első, aki ott a ponyva alatt uti levelem miatt le fog szólni — de nem legelőször.

V. H.

szenapadlásra, de nem birt elaludni. A feje szédült, izzó volt körülötte a levegő, felkelt s az éj közepén meggyilkolta az apját és a mostohaanyját.

Nem akarom a büntettet azzal enyhíteni, hogy vad gondolatok kövolyogtak izzó fejében és egy önkiváltelt pillanatan követte el a rettenetes dolgot. Nem állítom, hogy ha egy gyöngéd kéz megismogatta volna és vizgatózó szavakat mondott volna neki, csillapítógat hatott volna rá, de kérem önöket, vegyék tekintetbe, hogy csak tizenegy éves volt és soha senki gyengédlen nem bánt vele, nem szerette.

Harrison szenátor még mindig az ablak felé nézett. Az alatt a tizenkét év alatt, mit Dormanmal együtt eltöltött, látta, hogy a védőügyvéd alapeltelem mindig a szeretet felé irányult és hogy mindig a jó szívre akart hatni. Sok irodalmi munkáját is ismerte; mint mely, tudományos és lélektani művek voltak, az ő nagy lelkenek tiszta, feltalann túrfai Vajjon ha ő lett volna a Williams Alfréd helyzetében, ő is úgy eszelekk, mint amaz?

— Uram, — folytatta Dorman, — csak gondoljak meg, milyen ártatlan kicsi jóság még egy elhagyott tizenegy éves fiúcska és mondják, méltányos a tizenkét megbánásteljes, szorgalmas, munkás, tisztességos év után egy felnőtt ifjúnak még mindig bezzámítani egy tizenegy éves elkövetett bűnet?

Tüstént szavazásra került a dolog. Harrison szenátor azon tündött, vajjon sejtje-e a fiv, hogy má delután az ő esetét tárgyalják.

Az igen-ek és nem-ek csaknem egyformán hangzóttak el a szobában. Végre a titkár tompa hangon megszólalt:

— 30 nem, 32 igen. . . E kijelentés után egyhányan asszony elajult a karzatón. A Batal asszonyok jajgattak, a fiatal leánykák sírnak kezdtek.

Pénzüzetek és pénzügyökök.

(Fejlesztett nagykanizsai pénzügyök.)

A pénzügyökök működése élen napról-napra több a panasz. A Magyar Pénzügy egyik újbóli számbán egy nyílt panaszos levelet tesz közzé a pénzügyökök ellen:

Hámulatos dolog, de tagadhatatlanul elismerő is, hogy a tisztességes hitelnyújtás szolgálatában álló nagy és kis pénzüzetek, fővárosi és vidékiek, milyen közömbösen, mennyi nemőriódossággal viselnek a legkevesebb egyenként kikérülő pénzügyökök működése szemben.

Ninensen olyan lap, vagy legalább is kerés van, melynek hírdetési nem hemzsegnének az „olesó pénz”, „3%”, és 4%^o-os kamatozású kölcsönök” nagyhangú ajánlataival.

A fővárosi kereskedő, iparos és más foglalkozású ember ezeknek a hírdetéseknél a tartalmat képes a maga értéke szerint becsléni, a tájékoztatás vidéki gazdaságra azonban könnyen felül a csábító ígértetéseknél. Ennek pedig rendesen az a következménye, hogy becsapják. Az ilyen felsült ember aztán leggyakrabban többször nem hagyja passzát nem tesz, de még el is titkolja röstelkedésének megkötését.

Nem vehetünk meg magunknak az adatgyűjtésére időt, de hogy jó világot ekkor az ügynök urak — hozzá tehetjük: hatósági báhorgatsz nélkül — kietszik abból is, hogy a telerkedő hírdetés, a szerzetlen sok lelküldés költségese kiadása mellett, mégis jövedelmező a vállalkozásuk.

De láthatjuk azt is, hogy egyes, vidéken letelepült ügynökök ugyan szedik az áldozatokat és ha már veszélytelen ezrik magukat, odább állnak más városba, „bankbizományi iródt” nyitni.

A hőkönök abban van, hogy mindig akad megbízó. Olyik hivataásnak magátólól letér, kapzi korgazdasági tényező, bank is és takarékpénztár is, mely éppen megbízása által teszi lehetővé az ügynök, a bizonyos buszsa manipulációját. Mert ha hazai összes pénzüzetek, kivétel nélkül, becsületből dolognak tekintenek, hogy ügynöki közvetítéssel kölcsönököt nem folyósítsanak: vége lenne az ez irányban való visszaéléseknek.

Különösen pedig a nagytőkével rendelkező, országos üzletkörrel bíró pénzüzetek, amelyeknek irányító és példát adó helyzetük van, elsőrendű kötelességet teljesítenének a szeretlen visszaélések ellen való erélyes fellépéssel, amely visszaélések éppen a szegényebb, a járatalanabb és a megtevészetének könynyebben áldozatul eső kisgazdák érik.

Pedig ezeknek az ügynököknek a garázdálkodása nem szükségzerű intézmény, existenciájuknak erjeje nem is ebben, hanem az egészséges korgazdasági feladatok megoldására hivatott kisebb-nagyobb vállalatokban.

Lent a teremben szinte kísérteties volt a mozdulatlanság. Harrison szentén visszafordult az ablakot és tekintete a Dormanéval találkozott.

Egy percig összekapcsolódott a két tekintet, azután Harrison kiegyenesedett és felállott.

Mindenki ámulva nézett rá, egy tartották hogy határos beszéde után, amelyet még a Dormané sem bírt lerontani, illendőbb lett volna elmaradnia.

— Azért állottam fel, — szólott tiszta hangon — hogy mindenkit megfontolásra és új szavazásra hívjak fel.

Pokoli zsvaj támadt. A karzatlan tapsolhat, éljenek, a szenátorok látható megkönyebbültséggel mozogódtak székeiken. Azután halálos csend lett.

Mikor Harrison szentén látta, hogy beszédet várnak tőle, zavartan állt a helyére. Még vártak, hátha újra feláll, de mikor látják, hogy ismét az ablak felé fordul, elkezdődött megint a szavazás. Most már 50 nem és 12 igen jött ki.

Zúrvavar keletkezett. A hallgatók mind egyszerre akartak elmenni, hogy közölről láthassák a két hóst, az eddig mindig két ellentetes zenit, az esküdtek is kimertette a hosszú forduló délután s így keztek a szabad levegőre. Dorman és Harrison együtt léptek ki a folyosóra.

— Engedje meg kinyilvánítanom, hogy ennél nevesebb tettet férfi még nem követett el.

— Hát ön a gyvasságot nemestemnek nevezi?

— Gyvasság? En hősieségnek nevezem!

— Nem az volt pedig — válaszolt Harrison cinikusán. Csúspan csak az a gondolat villant át az agyamon, hogy hátha öregesemre megbánom és folyton kísértési fog az a gondolat, hogy elmulasztottam egy bűnösnek a jó utra való térésre az alkalmas megadani

latának könyelmű megbízásában rejlik. Pedig az e tekintetben való visszaélések meggátolásához határozottan nagy társadalmi erők főződik. Ne vegyünk egyebet; ott van a kereskedelmi utazókra hozott törvényhozási intézkedés, mely kevésbé veszélyeztetett téren — a tényezők értelmebb fokon való állásánál fogva — mégis intézkedik, míg itt az adott körülmények folytán égető szükség mellett mi intézkedésnek látunk. Habár az 1898. évi XXIII. t. c. keletkezésének példája is arra indíthatna pénzüzeteket, hogy a megbízó védőjairól alatt súlyos visszaélések ne törjenek az üzletszerzés érdekében.

Ajánljuk ezt az ügyet a pénzüzetek szives figyelmébe.

A pénzközvetítő ügynökök működésével a nagyatádi pénzüzetek sinesnek megelégedve. Nagyatádi takarékpénztár rt., a Nagyatádi irási takarékpénztár rt. és a Nagyatádi hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja, amelyekhez a Bódoei hitelszövetkezet, mint az O. K. H. tagja is csatlakozott, egy nagykanizsai pénzügyök működése ellen a fozsolgabíróhoz, mint I. foku iparhatósághoz fordultak védelemért.

A fejeltetésben többek között ezt mondják: Sattler Lajos nagykanizsai lakos ellen, akinek Nagyatádon pénzközvetítési irodája van, az ipartörvény (1884. XVII. t. cikk) 157. §-ának d) pontjába és az 1900. évi XXV. t. cikk 3. §-ába utkozó kibágasok miatt tisztelettel alulírottak fejeltetés tesznek és kérik, hogy őt a törvény szigorával megbüntetni sziveskedjék. Nevezett ügynöknek a Szechenyi-téren levő irodahelyisége fölé kifüggesztett cégtablóján a következő felirat olvasható: „Magyar gazdák jelzőkölcsön- és pénzközvetítési fióküzete”. Már ez a felírás beültökzik az ipartörvény 58. §-ának tiltó rendelkezésére, mert a tényleges üzleti viszonyok, illetve a valóságunk meg nem felelő adatokat tartalmaz.

A tisztességes verseny fogalma alá eső ezen műveletet megismétlő nevezett pénzügyök nyomtatványon, illetve hírdetésben, melyen ugyancsak a fentebbi cefigürás díszleg. Nevezett pénzügyök ezen hírdetésével elárasztotta a járás minden községet, az abban foglalt könnyen félreérthető, nem teljesíthető, a valóságunk homlokégyenesen ellenkező, nagy bangrúsz és a megtevészetre utazó kijelentésekkel és ígértetekkel a könynyen hívó és könynyen eláható „magyar gazdák” félrevezetését szándokolja. A fejeltetés a hírdetés következő teletölti kifogásokkal:

1. „Hazai pénzüzetekkel közvetlen összeköttetésben állók”. A most idézett kitétel nem felel meg a valóságunk: nevezett pénzügyök egy hazai pénzüzettel sem áll közvetlen összeköttetésben.

2. „Törlesztéses kölcsönök, vagyis olyanok, melyeknél a fizetendő kamattal a tőke is lefojgy, vagy a tőkét külön megfizetni nem kell.” Ez a passzus a megtevészetes szándékával egyenesen arra van alapítva, hogy félreértéses, elhálgtatván azt, hogy a fizetendő „ban a kamat mellett a tőkétörlesztésre szolgáló összeg is beleszámítatik, alkalmas annak a hiedelemnek felkeltésére, pláne a könynyen hívó „magyar gazdának”, hogy nevezett pénzügyököknél olyan kölcsön kapható, hogy csak a kamatot kell bizonyos ideig fizetni, megis egy szép panasz az ember arra ébred, hogy nem tartozik semmivel.

3. Nem felel meg a valóságunk, sem a tényleges viszonyoknak, hogy nevezett pénzügyök a hírdetményben megjelölt törlesztési hányad mellett szerezne valakinek kölcsönt, de ez egyenesen képtelenség is, ilyen akvarra sem szereshet, mert az itt megjelölt törlesztési hányad a felhétőség legelősebb határa, mely mellett a pénzüzetnek abszolte semmi haszna nem maradna, olyan hazai pénzüzetet pedig azt hisszük, nevezett pénzügyök nem ismer, mely csak azért adná ki pénzt, hogy ki legyen adva, de hasznát nem akar.

4. „Mindkétforma kölcsön a fel által felmondható és bármikor akár egészen, akár részben visszafizethető”. Nevezett pénzügyök itt nagy bölcsen elhálgtatja mindazon különböző nagyságú storno- és bírságlókat, melyeket a pénzüzetek a kölcsönök idő előtti visszafizetésénél kikötöti és szedi sztozak.

5. „Ha szükséges, én azok kamatnélküli előleget bármilyen összegben”. Ha igaz, — amit a nevezett pénzügyök ebben a pontban ígér, úgy a tisztességes verseny tilalmába utkozó eszelekedetet vizsgázzuk, ha pedig nem igaz, — amit sokkal valószínűbb tartunk, főleg ann az előleg kamatnélküli előleget illeti — úgy a valóságunk meg nem felelő ígértetekkel a közönség megtevészetést célozza.

6. „Az összes okmányok lehetnek bélyegeltettek”. Ez egyeztetlen meztelen valótlanúság, az összes okmányok, meg az úgynevezett „konverziós” kölcsönök

nőknel nem lehetnek bélyegeltettek, annál kevésbé a közönséges kölcsönöknél. Amikor a pénzügyök jobb tudomása ellenére effélettek ígér, teszi azt abban a reményben, hogy az ilyen ígértetéseik fellettébb alkalmas a könynyen leíró menő és az olcsóságnak hírdetettük felül „magyar gazdák” megtevészetére.

7. De beültökzik jelen hírdetésével nevezett pénzügyök az 1900. XXV. t. cikk 1. §-ának a megrendelések gyűjtését tilalmozó rendelkezésébe is, mert annak utolsó pontja egyenes ajánlkozást foglal magában arra, hogy megrendelés felvételére odaütarek, már pedig nem engedhető meg, hogy a fent hivatkozott törvény intenciója kerültő után meghehíttassék.

8. „Kik több kölcsönögyeket szereznek, azoknak minden ügyi nézőszámban illő jutalékok fizetek.” Ez is egyik hűdözendő formája a tisztességtelen versenynek.

A fejeltetés ezzel fejezik be a pénzüzeteket: Tektetéses Iparhatóság! A fentebb előadottak kötségtelenné teszik, hogy a járás közönségét a megtevészetes, a félrevezetés veszélye fenyegegi. A valóságunk meg nem felelő, be nem váltható, de bevaltani nem is szándokolt ezen nagyhangú ígértetéseik megtevészetére fellettébb alkalmas, tisztelettel kérjük tehát, hogy a járás közönségének veszélyeztetett érdekeit az ipartörvény 157. §-ában foglalt stankéio szigorú alkalmazásával megvédőni sziveskedjék.

HIREK.

Cselédeink.

Talán Magyarországon sehol sem érezhető annyira, hogy a fővárost sem véve ki, a cseléd mizeria, mint Nagykanizsán. Általános a panasz, hogy jó cseléd irányért nem kapható, mert elrontották őket a helyszelők, akik, csakhogy mennél több közvitétséi díjat szerzhessenek be, hát jobh helyek ígértetésével elcsábítják a régi helyén még meg se melegedett, tapasztalatlan vidéki cselédet. Persze az ígértet leg-többnyire nem válik be, régi helyét ott hagyva, újat hamarosan nem kapva, facérködők, ami bűnnek és erkölcsi romlottságnak a melegyája.

Igy lesz azán a társadalom legnékülözhetőlenebb osztályából igen gyakran fizettet tolvaj, gyermekeink szívének megmetélezője. És míg az édes anya szeretettel öleli köbélhez gyermekeit, addig a cseléd, ha az anya másféle fordítja szemét, durván taszítja el magától a kis lényt, kit szőlőli még a leuge szellőlő is óvna. Hogy ez a durva bánásmód nem a legrosszabb, amit gyermekeinkkel tehetnek, azt keserőben tapasztaljuk naponta.

A cseléd ott van lefokevűstünk- és felkelevűstünk; ott van örömnöknél és bánatunknál; szívünk legzitterkosabb rejteke sem titok előtte, sőt nem egyszer hamarább tudja, mint mi magunk, hogy mi történik körülöttünk s fáj nekünk, ha gonosz és rossz akaratú viszi a hívársára. Kegyetlen, szögóra bírása a családoknak a mostani cseléd, sőt nem egyszer a ház belbékéjének, vagyonának, becsületének sírásója volt már.

De nézzük az érem másik oldalát is. Vannak néha kivételek is. Beteggyökny mellett ott virraszt a hí cseléd; esekely béreért éjjel-nappal talpon van, parancsunkra a legdurvább munkát is zugulódás nélkül teljesíti; ápolja gondosan szeretteinket s virraszt mellettük velünk együtt. Könyezik, ha sirni lát; mosolyog, ha derült az arcunk. Nincs se ünnepe, se pihenési ideje; szeszelyeinket haligatag túri. Ha mi mulatságra megyünk, vagy vendégeket hívunk, miénk a szórakozás és az élvétel: örök eszünk a munka. De ez nekik mindegy, szeretettel közönségben benntenek és örülnek, ha egy elismerő szót kaphatnak tőlünk.

Elismerő szó! Ugyan kinek jutna ez eszébe? Tisztelet a kivételnek, de legynék igazságosak: a katonának, hivatalnoknak nyugdíja, a mesterembernek tisztességes keresete van, hogy biztosítsák aggkorukat; az árkvároló mindenféle gondoskodnak; a vakok, süketek, némák számára létesített jótkönyv intézetek virágoznak, csak a szegény cselédék, családunknak kiegyesztő tagjai, valami bamulatos, megfoghatatlan mulatsztásból nem részeseleink semminemű figyelemben.

Pedig hát épen a legsajátabb érdekeink kívánják, hogy képezzük őket becsületos, jószívű teremtettsékké és tektütsük is őket ilyenekül: de fordítsunk gondot nevelésükre, mert amint áldás és segítség a jó cselekedés házára, ép oly kínzó és gyötrelmes a rossz.

Próbáljunk egy pillanatra igazságosak lenni irántuk, teljesen igazságosak. Próbáljuk behelyezni mi magunkat az ő helyzetükbe, legalább annyira, hogy nézzük meg közelebbről, amit bizonyára igen kevesen és igen kevészer próbálnak meg otthon, saját viszonyaik között.

Egy nagy társadalmi bölcselet mondta, hogy idegenebb lény állig van előttünk, mint saját családunk, akivel egy házban lakunk, sokszor egy szobában alszunk. A nevét tán tudjuk, meg azt is, hogy néz ki; de ami a lényt igazán teszi, annak belvilágát oly kevéssé igyekszünk tudni, ép oly kevéssé ismerünk vagyáiból, gondolataiból, örömeiből és bánataiból valamit, mint akár a hontottatákból. És ez igen nagy baj.

Nehéz volna az ő helyzetükbe beleképzelni magunkat, kik egy fényes terembe vagyunk összerögzítve, körülöttünk mindenfelől barátosok, ismerős arcok mosolyognak jóakarattal felénk, szemünk meg szokta öltönyeinek a bársonyát és selymet, egymás iránt való megerőltetés és előzettség s ami a legfőbb: urai és urnői vagyunk azoknak a lényeknek, akikről szólnak. Hogyan tudnók tehát magunkat behelyezni abba a helyzetbe... megborzadnának ugyebár meg a gondolatától is!

Hátha még ismernek önk urnóim, hogy milyen módon nevelődik fel ezekben a legnagyobb része. Mikor a család azt mondja: „Nem tudok irni, olvasni... mennyi van kifejezve e pár szóban! Ez azt jelenti, hogy nem volt ember, aki előtte a jót és rosszat megkülönböztette volna hanem a helyett csak durva bánásmódban részesült, tudatlan nép környezetében maga is elbutult, nem egyszer düsséggel küzdve s rongyokba öltözve; és nem egy szép és jó tehetség tempult el örökre, sőt a durva, tudatlan bánásmód, az emberben szunnyadó gonosz indulatokat ébresztette föl nem egy alkalommal.

Felbontásuk-e a fátolyt erkölcsi tekintetben is ama szerencsétlenekekről, kik semminemű nevelésben sem részesültek, csak mint gyom, minden ápolás nélkül nevelkednek föl? Nem. Ne bánjunk e lepleit, hol az érzékettség nem fekezi az öntudatos lélekerő tudomány és műveltség; hajoljunk meg tisztelettel azok előtt, ahol ezek segélyvel diadalra jut a szép és nemes a szilaj érzelmek fölött; de ne ítéljük túlszigoruan azok fölött, akiket senki sem figyelmeztet a veszélyekre, mindamellett, hogy uton-útfélen csábítás veszi őket körül.

Halvány rajzát adtuk, urnóim, hogy milyen helyzetük van azoknak a nőeknek, kik közül családok fogadtak, kik előtt nem lehet titkuk, kikre gyermekeinket s magunkat bizzuk; és bámulatos, hogy mégis találkozik közöttük annyit jó és hiú cseléd is, amennyi fehér hölökötünk tiszta elő. És ezeknek mi a jutalmuk? Valljuk meg őszintén... nem szidják meg őket, sőt tán egy-egy megunt ruhával is megajándékozzák. Ez az igaz!

Ezekre még azt sem mondhatjuk: jutalmuk az öntudat, a kötelesség teljesítése és érdeke, mert felébredtetük bennük az önbécsület és kötelesség-érzés. Talán elhagyhatjuk a feleletet.

Felcséges eszme volt a nagy Napoleontól, hogy a rejtejt érent ki kell kutatni és méltóan megjutalmazni. De fájdalom, ez is csak eszme maradt, mint sok megannyi más. Nőegyletünk feladata volna, hogy ilyen célt is vegyenek fel programjukba és akkor talán idővel lehetne segíteni a mi legsajátabb család-mizeriánkon.

Emlékeztető-naptár.

- Aug. 10. A Ifjúságegyesület rendkívüli közgyűlése.
14. A Zalaegerszegi Vasutasok Egyesületi közgyűlése Keszthelyen d. e. 9 órakor.

A szezon halottjai.

Itt is, ott is hallottak vetnek fel a folyók. A fürdés áldozatáról beszélnek a lapok. Aszokról, kik a szabadban fürödtek. Átlatozva a külföld lapjait, alig akadnak folyó vízbe fül halottakról írott hírekről, pedig ahol művelt a nép, ott sok szappan foly el, ott fürödnek is az emberek. Elemi logika után lehet következtetni. A külföldön nem fürödnek a szabad folyóban. Közsegek, városok ingyen-fürdőket létesítettek. Mert az ingyen-fürdő elmentesít, életbiztosítást.

Nálunk az élet olcsó. Pedig kevesen vagyunk, és Széchenyi híres mondását minden második ember citálja: Egy-egy vízbe fül temetésére elmegyünk, a gerekekre reá parancsolunk, hogy be ne merészkedjenek a vízbe és 5-0 forintos fürdőre nem telik a közsegi kasszából. Tulnák, ha skarat volna hozzá. A közsegi képviselőtestületek vegyék be a költségvetésbe, megye és miniszter így is járja az amerikai népvándorlást megmenthetné azokat, kik itthon maradtak. Ot-hatására meg éreinkit, akik vízbe fülnek. Tavaly 900-on felül. Egy évtized alatt nagy erőmozgás a nemzeti vagy szerzésben. Népiskolai fejei matematika is horribilis számot hámoz ki ebből, hacsak egy kisegítő gondolkodunk. Minden család nemcsak magának él, el a házának is. Minden ember nemcsak magának él, hanem a családnak is. Egy ember elvesztése, egy-egy megzavarása, vagyon-pazarlás, az állami talapat megingás.

De ne filozofáljunk! Meleg a légkör, fürödni kíván a test, vízbe parancsol az egészségnek. Nem oda, ahol biztos a halál. Mert életészkéségeinket igen drágán nem fízethejtük meg. Hangosan hirdessük faluban, városban, hogy fürödtek akarunk. Ingyenest. Olyan legyen az, mint a templom, ahol a koldus is megjelen. Tiszta letelek, tiszta testben lehet. Ha a léleknek van temploma, legyen a testnek is. Ingyenes. Abban megfürdhetessék a szegények. Ne legyen priviligium a gazdagnak a tisztaság. Erre ne is gondoljunk: mert mihielyt priviligiumnak nézik a tisztaságot nem el vele sok ember. A megengedett jogot inkább megújra az ember, mint a meg nem engedettet és utóljára is csak a piszkos emberek száma szaporodnak. Ezt mondja a logika, amely tiszta ugyan, de alapjában végre igaz. És igaz az is, hogy az ingyen fürdő elmentő. Igaz az is, hogy szegénynek, gazdagnak egyaránt meg kell fürödni. Védejt helyen, hol a közsegermen ellen nem lehet kifogás, védett helyen, hol nem fül bele a szülő, a gyermek, a rokon.

— **Kittüntetés.** Ö fősége a király Blaskovich István pécsi kir. táblai elnöknek nyugalmazva vonulása alkalmával a vaskorona rendet díjmentesen adományozta.

— **Személyi hír.** Vésény Zsigmond városunk polgármestere augusztus 1-én megkezdte szabadságát. Az igaz vezetést Lengyel Lajos főjegyző, h. polgármester vette át.

— **A hivatalos lapból.** Az igazságügy miniszter dr. Ludányi Béla kir. törvényszáki joggyakoroktól a zalaegerszegi kir. törvényszékhez aljegyzővé kinevezte, — dr. Vallner Bernát zalaegerszegi aljegyzőt a miskolci kir. törvényszékhez áthelyezte.

— **Aranymise.** Szép önnepség volt, mint tudósítunk jelenti, vasárnap Gelsen, ahol a közsegi plébánosa, Modrovich János aranymiséjt mondotta hívei nagy részvételével. Az ötven esztendői lelkeskedésből harmánehelyen évet töltött Modrovich a gelsei plébánián s jubileumán Csertán László alispán vezetésével az egész megye intelligenciája megjelent, püspöke pedig levelében üdvözölte és méltata hosszú papi pályájának érdemeit. A hálaadó mise előtt a közsegi előjárósága Kluger Sándor körjegyző vezetésével tisztelettel a plébánosnál s átadta neki a hívők ajándékát, egy remekművi kelyhet. A tanítótestület nevében Selmezy Imre igazgató üdvözölte a jubilálót. Az aranymise a hívek körmenetben kísérték el ősz papukát, akinek a misében való segédkeztetését következ papársai jötték el: Simon György dr. püspöki titkár, pápai kamarás, Rosos István mura-keresztúri apát-plébános Király Elek háthi espers-plébános, Perényi Antal, a veszprémi Dávid-árvaház igazgatója, Bányó Boldizsár círci cisterciata-rendi főgimnáziumi tanár, Vegele Lajos, a bécsi Szent Agoston-intézet tagja, Bognár Imre, z.-sz.-balzási és Luk Béla gelsei káplánok, Perényi Lajos papnövevények.

— **Bizottsági ülés.** Nagykanizsa város értemi bizottsága f. hó 1-én a városház tanácstermében Eperjes Sándor elnöklétével tartott ülésben a kisebb természetű magán építkezési ügyben adott véleményét.

— **Esküvő.** Penger Róbert Budapest székes-fővárosi gépész mérnök, Penger János nagykanizsai nyug. vasuti fűtőházifőnök fia, ma esküdött örök hűséget Kőő József vendéglős és házirokkos Anuska leányának Nagykanizsán. Mint tanúk: Schilhan János nagykanizsai déli vasuti fűtőházifőnök, fűtőházifőnök és Pogány Sándor budapesti déli vasuti fűtőházifőnök szerepeltek.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A nagykanizsai ált. ifjúságegyesület 1905. évi augusztus hó 10-én este 8 órakor egyesületi helyiségre nagyteremben rendkívüli közgyűlést tart. Tárgeorsorozat: A lelkünk, vigalmi előnk, úttár, penztársos, háznyug, rendsz. választmányi tagok, ellenőröz bizottság választása.

— **A városi kórház köréből.** Dr. Háromy Ferenc nagykanizsai kórházi s. orvost Kőstegen egyhangúlag kororossá választották. Dr. Háromy a napokban végleg távozik Nagykanizsáról.

— **Anna-báfi Fonyódon.** A balatonfonyódi nyaraló közönség július 29-én este szépen sikerült Anna-báfi rendezett a vasuti vendéglőben. A bálon az ott nyaraló közönség elvált és számosan a környékről vettek részt. A sikert nagyban emelte, hogy a budapesti Ludovika terepléveletli tanulmányon a környékre tartózkodó körülbelül 60 növendék is részt vett. Az első nyegést 40 pár táncolta. Jelen voltak többek közt:

Leánányok: Kocsis Jolán, Békési Jucika, Mayer Boriska, Prosz Vilmoska, Fekete nővérek, Sárogyi Bella, Szepessy Mariska, Károlyi Kicsi, Gártánur Ida, Manheji Mici, Gáspár Margit, Kocsis Blanka, Margit és Kata, Berzenyi Jolán.

Asszonyok: Lovag Burdia Szilárdné, Kocsis Kálmánné, Haehnel Vilmosné, Békési Ferenccé dr.-né, Misoga Sándorné, Hampck Károlyné, Krausz Gyuláné dr.-né, Mayer Benedekné, Hajnal dr.-né, Pufisházy Már.-né, Vittinghof Gyuláné dr.-né, Gara Józsefné, Eisler dr.-né. Schön állomástöknőkné, Thury Akosné, Azametyné, Cullmanné, Berzenyi főorvosné is még számosan.

— **Megkezdődik a vadászat.** Lassanként lekerül a szegről a „Lancaster”, az azaktékos tarisznya meg a többi vadászfelszerelés. A nafalikus szerénybű előszedik a zöldségesséti s agancessomos lóder ruhákat, hogy kiszellőztessék, mert immar elkövetkezett a vadászat ideje. A fiatal vialáktak most vezetik be a fűrészelőre a nemes sport körüli szolgálat teljesítésének ismeretében s körbe le is puffantanak egy-egy hangos ptypalatoyt, meg egy csalafintaköszű harist, a négybű „vadásztanonec” végtelen nagy öröme és buzdiására. Az öreg gácsér most tanítja a fiatalokat repülni; most legkönyvebb őket ledurrantja a most legizetésesebb a husk is. E hónap első napja óta már szabad a vadászat a fogolyra. Iradakakásra s augusztus 15-én túl már a tapasztaléseket is veszedelem fenyegeti. Az igazi vadász azonban augusztusban még nem hal nyulat, mert még mindig csak számmal vannak has nyulat; legfőlegbű egy-egy bolondos sildűt góbcóeselnék; fűtővön, hogy mutatóba vihessék háza. — A sportkedvelők nagy zavarban vannak, hogy az ex-lexben, amikor a kormánytól minden adott meg lehet tagadni, kelle- vadászati jogot váltaniok s ha egy nélkül vadásznak, büntetéhek-e jövendű kihágás címen. Erre vonatkozólag kérdést intéztek a vármegyve alispánjához, aki a kérdésre azzal válaszolt, hogy a vadászati jog a földtulajdon tartozéka s bár a törvény a vadászati jogot megadóztatja, törvényen kívüli állapotban, amikor a kormánynak az adók behajtására jóga nincs, az adó meg nem fizetése vadászati jogának gyakorlásában senkit sem akadályozhat. A vármegyve tisztviselőit az adó behajtásánál való közreműködéstől tiltottat. Tehát a főszoigabékat a vadászati jog váltására vonatkozó bejelentéseket nem láthatozhatják, mert ezzel a vadászati adó beszedését előgítenék.

— **A kasszantűndérek megrendszabályozása.** Meg Széll Kálmán belügyminiszterése idejében, kelt szárnára a hír, hogy a kávéházi kasszintörök megrendszabályozás s aki a kávéház trónusát el akarja foglalni, attól az erkölcsök nemestése érdekében legálabb betöltőtt 40 esztendő. A rendelet azonban nem látt napvilágot s a kasszantűndérek maradtak csinások és fiatalok. Szombathely város rendőrkapitánya végre megunta a várakozást és szabályrendelet dolgoztat ki, amely eltiltja a félirőnének a trónus elhagyását s a vendégek asztalához való telepedését. Sőt még a szepelben sem szabad mulatni. Ezután tehát a kassza meletti élőkbebb lesz az élet. Vagy beállítják a kasszát a szeparába; vagy... egyebűt eszelnek ki, mert hogy a szabályrendeletet kijátszák, az bizonyos.

Tífusz-járvány városunkban.

3 nap — 3 haláleset.

Orvosi vélemények.

Az óriási kánikula hőség a közönséget valóságos „járványfélelembé” ejtette. Ez csak fokozódott, midőn utogni kezdtek, hogy a városban kitört a tífusz járvány. A közönség köréből már halottunk olyan véleményt is, mely a hatóságot azzal vádolja, hogy a járványt titkolja, mint ezt a fővárosiak teszik a Margitszigeti járványnál. Ez azonban egyelőre igaztalan állítás. Az alábbi orvosi vélemények szerint járványról eddig még nem beszélhetünk. Az ügyben azonban figyelemre méltó az, hogy három nap alatt három tífusz halálózás történt.

Az alábbiakban munkatársunk beszámoló a járvány úgyáról.

Alig csillapult le a közönség vörheny és difteritisz járványtól való félelme a kánikula hőség felszínre hozta a tífusz járvány rémét. A városban már napok óta beszéltek, hogy sok tífusz megbetegedés történt. Több család körületében megett minden övintézkedést. Így beszűntették a kutyát ivását. — Szóda és ásványvizet isznak. Képzelték a közönség rémületét, midőn az egyes halálesetről értesültek. A legellenőrizhetőbbek rémhírek keringenek a közönség közt. Sokan mondják, hogy számos tífusz beteg van Nagykanizsán; a hatóság azonban titkolja a bajt. Ebben az állításban több a félelem, mint a valóság. Az azonban igaz, hogy e héten három tífusz halálózás történt. Elhunytak:

Másodikán: Király Lucia, Király Salamon borkereskedő 20 éves leánya.

Harmadikán: Glavák Györgyné született Kálovics Anna 51 éves földműves neje.

Negyedikén: Putz Károly 50 éves, zenész.

A Zalai Közlöny munkatársai telkesre kék nagykanizsai orvost kik így nyilatkoztak előtte:

GODA LIPÓT DR.,
városi orvos.

Goda dr. városi orvos munkatársunk ama kérdésére, hogy az előforduló halálesetek járványszerű jelleggel bírnak-e ezt mondotta:

— Tífusz járványról szó sem lehet. Az én kerületemben például e héten egy haláleset történt. Ez járványra nem mutat. Ez minden nyáron előfordul. Alig van olyan nyár, hogy nem történne egy-két haláleset. Az egyetlen, hogy három egymás után következő napon három haláleset történt.

Munkatársunk kérdésére, hogy történe-e a járvány megállítására rendkívüli intézkedés, Goda dr. ur kijelentette, hogy — ennek szükségességét az orvosi hatóság fenforgóni nem látta. A fertőtlenítési és hullaszállítási övintézkedések betartatnak és ez teljesen elegendő.

SZABÓ ZSIGMOND DR.,
a városi kórház orvosa.

Szabó dr. kórházi orvos véleménye szerint a tífusz halálózás esetek nem járvány-szerűek.

— Az orvos ur véleménye ez:

— Tífusz járványról szósem lehet. Általában a tífusz megbetegedésekről nem lehet olyan járvány értelemben beszélni, mint más bajnál. Ez csak oly városban lehetséges, ahol mindenki egy ivóvizet használ. Például viz-

vezetékí vizet. Nagykanizsán azonban majdnem minden házban külön kut van. Már pedig ilyen esetben járvány jellege alig lehet a dolognak. Nálunk, ha előfordul is tífusz megbetegedés, a baj csak egyes családokra, esetleg egy ház lakóira szorítkozik. Nagyobb, tömeges nagykanizsai tífusz megbetegedésekre csak egyre emlékszik. Ez egy 15 évvel ezelőtt volt. Ekkor is a katonaság közt lépett fel tömegesen. A kórházban jelenleg nem ápolnak tífusz betegeket.

Az orvosi vélemények tehát egybehangzóan állítják, hogy városunkban tífusz járvány nincs s így alaptalan a közönség rettegése. Övintézkedések nagyon természetesen csak hozzájárulhatnak a most még kicsiny baj megállítására.

Rigó Jancsi Nagykanizsán.

Ha Rigó Jancsi bejárta Magyarország egyébebb városait, hamar szétfószlana az a legendászerű hír, mely Ward Klára világhírű primásához, Ward — Rigóhoz, trózdott. Mert, hogy Rigó minden, csak nem legendászerű alak, arról mindenki meggyőződhetett a szerda esti hangversenyen. A Szarvas kellesen kertjében tartotta a hangversenyt. A városban tartózkodó közönség cseréje meglepet. Különösen sokan voltak hölgyek. Mind látni akarták a híres Rigót, aki egy hercegi félszék nyugalmas esendőjé felszerelt négyzsar koronás hangverseny estélyekkel. Ennyit kapott ő és tíz tagú bandája.

Mikor megjelent a pódiumon, minden szem felé tapadt. Hátba lát minden érkezős prédikáció. A közönség szereti a botányokat, kíváncsi azok hőre, különösen, ha a hős Rigó Jancsi, kinek híre bejárta a világ összes lapjait.

Érdekes volt a hatást figyelni. A hölgyek mosolygó arcra szegyeztek szemüket Rigóra, aki viszont komoly arcra, bizonyos nagy uri fásultsággal húzta az operákat és operettek, Nagy volt a hölgyek családosa. Azt hitték, hogy egy világbotányú hőse legalább is hatalmas, szép adoniszki alak lesz. De nem az volt. Magunk előtt láttuk egy közép termetű, mintegy 50 éves cigányt — aki azonban már leszokott cigányos modorról — megroskadó terdel, hajtott vállal. „Nem ilyennek képzeltem”, hangzott fel az előfotott kitörés hangja a hölgyek ajkáról. Jancsi pedig csak huzta a nátokát, mint egy európai világi. Minden cigány modorrágás nélkül, feszesen, nagyrúri pózban, de egy esepet sem feltűnő jól. Rác Gusztó kisi ujjában több zenei tudás van, mint Rigó egész tudományára. De azért a hölgyek csak ezek mosolygó ábráttal valószínűleg a Ward eset részleteit juttat eszébe.

Rigó Jancsi is tudhatja, hogy leányok és asszonykiszábrándulnak nem belőle. Azt hiszem, rabszolgából kezdte össze majdnem mind jökeph fiukból bandáját. Hátba akadnak még botányra vágó hercegnők és grófnők... Am akkor — tessék a banda. Az egyik cimbalmosa Kunu József oly jó képi fiú, hogy határozottan megérdemelte legalább is — két hercegnőt. S azok a jó fiúk remélnek is. Azt hiszik, rájuk is ragad valami Rigó szerencséséből.

De szerencsés-e most Rigó? A hercegi feszkőből már kipotyogt. Az a sok mende-monda a levelezésről tán mind régmű. Tudj Istent, ki írja azokat... Reklám lesz a berlini grófnő. Is, mi most Marienbadban nyaral. Minden reklám már ennél az embernél. Még csak a képeslapok is, melyet 30 fillérről árusított egyik berlini közös nyereségre — Rigóval. De ez izlet is. Az egyik vagyonban dúsak Rigó anziehást árusít — haszonra. Sem beszéd, hogy ennek az embernek pénze van. Talán még pezsgót, az ő „mindennapi italát” sem mert volna inni, ha nem látta volna a nagy — képeslap keresetet. A legendát az impressáriók is szöveglik.

— Szeptemberben világszenziáció lesz, mondta nekem nagy komolyan Bérci Jenő, a velük utazó volt színházi titkár.

— Kibékült Jancsi az ő Klárájával.

Ekkor jászta open a cigány Bagó nóját, hogy nem bánom, nem bánom, csak szívből snajdom... Bizony Jancsi sajnálni való nagy. Nem egy te márcány, legfeljebb azok királyja. Tiszteletre előtt oda az egész nagykanizsai cigánykolónia. Hísz te voltál mindig álomképünk. A Páriban hercegnőket bódító magyar cigány.

Ejnye Kaposvárról Rigó komája is megnézi Jancsit. Toké Lajos jött el a tórogatós Simplicius

— **Kereskedők panaszá.** Lapunk június 24-iki számában „A közönség köréből” című rovatunkban egy főúti kereskedő értesít kellen a birkeosi állomástereteken tapasztalható tisztatlanság ellen. Az „illetékes körök” azonban bármennyire is kért az illető „azonnali intézkedést” nem intézkedtek. Erre mutat az, hogy a „Fogzeli Lapok Melléklete” tegnapjában Esisinger Samu, Goltch és Graef, Klein Endre, Mezey Pál és ifj. Wajdits József kereskedők nyílt levelét közli, melyben a Nagykanizsai Takarékpénztár épületében üzletelt bíró kereskedők intézkedést kérnek a Dékerti birkeosi-állomás botányos piszkaja ellen. A magunk részéről teljesen jogosnak tartjuk a panaszt. Tudjuk — sajnos — hogy az „illetékes körök” nem igen fordulnak a sajátban elhangzó panaszokhoz. De azt elvárja a közönség, hogy a szabályrendeletet betartsák. A birkeosi szabályrendelet 23-ik pontja pedig haragzottan kimondja, hogy a birkeosi-állomásteretek mindazon napokon, midőn eső nem esik és pedig április 1-től október végéig legalább négyezer, a többi hónapokban pedig legalább kétszer öntözendő és fertőtlenítenendő. Biztosan számítottak a szabályrendelet betartására felügyelő rendőrkapitányság intézkedésére.

— **Anyakönyvi statisztika.** Nagykanizsa r. t. városban az elmúlt július hónapban született összesen 81 gyermek. kik közül törvényes 31 fű és 35 léány; házasságon kívüli 6 fű és 3 léány, halva született 3 fű és 3 léány. Meghaltak száma 66, kik közül 41 a fi- és 25 a nőnemhez tartozott. Házasságkötés előlőből 24 pár jelentkezett, 17 pár pedig házasságot kötött. Vegyes házasság 5 esetben lett köté, g kel, fecsi rk. nővel 1, — ág. hitv. ev. ferfi rk. nővel 2, — rk. ferfi izr. nővel 1 és ev. ferfi rk. nővel 1 esetben. Természetes szaporodás 15 lélek.

— **Veszedelemes éjszaki kaland.** Fűrst Antal budapesti utazónak, Fűrst Sándor helybeli állomáster bűtyja, veszedelemes kalandnak volt a szenvedés névszombant éjjei 3 órakor. A vasutra akart kimenni, mikor az Erzsébet-terén rá ugrott a Strem és Klein cég kutyája és össze-vissza marcangolta. Először a bal arcába harapott, majd lepeterte és a földön mindkét karjából és lábából darabokban szaggatta a húst. A nagy iajgatásra többen odafutott, kik a kutyát elvarták. A súlyosan sérült Fűrstöt két rendőrszegen kötétek be a kutra gárdáját feljelentették.

— **Katonákni nagygyakorlata.** A 18-ik gyalogezred Nagykanizsán állomásozó második zászlóaja folyó hó 4-én, pénteken éjjei 1 órakor külön vonaton Sopronba utartak. Itt marad 14-ig; innen gyalog vonatu Pozsonyba, hol 8 napig marad. Azután felmarozottok ayalog Nyitra, Trencsen Vágújhely, Aranyos-Maróh vidékére, hol az idei nagygyakorlatot tartják. Szeptember 13-án indulnak onnan vonaton és 11-én érkeznek vissza Nagykanizsára.

— **Elfogott csaló?** Egyik nagykanizsai napilap megírta hogy Rothgans Samuel képes-levelezőlap és ponyva regény árusa a nagykanizsai kir. törvényszék körözvénye alapján Budapesten letartóztatott családai miatt. Nagykanizsára szállították. Itt azonban kiderült, hogy nem csaláról, hanem egyszerű ki nem fizetett váltó tartózsáról van szó. Rothgans szabaddalra helyeztetett.

— **Darlon és Stehrson aréja.** Szép és érdekes műsorral jászottak e héten az aréja tagjai. Különösen felmentülő Stehrson igazgatóné művésziyes mutatványai a majdnem 3 emelet magas kőtelén, továbbá szeptentín táncja. Kiválik még a társulatóból Darlon igazgató az ő lapátművészetével. A tagok közül érdekes az August az ő halálgrávsával és mókával. — Végül a táncoló k. a. és Öhren ur a nyújtón tünik fel. A társulat jó erőből áll. Ajánljuk a holnap 2 nagy előadást a közönség figyelmébe.

A közönség köréből.

Az e rovatot a közlöttekér a felelősség á beküldött teréhi.

A kapuzárás.

Csaeléd mizériákról beszélnek és még csak azt sem lehet a házi uraknál elérni, hogy a ház kapu éjjei bezárva legyenek. Hogyha most, amidőn Farkas kapitány ur foglalja el hivatalát a rendőri őrszártnak megparancsolná, hogy ezek, más dolguk nem lévén, jelentsék fel az éjjei nyitva maradt házkapuk tulajdonosait és ezeket megbüntetnék, akkor az ő osztéjere büszkéik és hálaless lennének. De a szegény alap is, mely így szépen gyarapodna a büntetés pénzekből. Tisztelettel:

egy előfizető.

bandájában. Talán ugys az após küldte ide. Hadd halljon egy kis friss hírt arról a hülen Janesiról...

Egy fal mellett húzódt meg Toké. Janesi a dobogón jászott. Figyeltem őket. Mikor jön össze tekintélk. Leirhatatlan jelenetet figyeltem, mikor egymásra nétek. Janesi bámulta a nagyszámú és előkelő közönség. Janesi pedig ráment az ő Toké komdjára. Szemeivel mondta:

— Komám, lásd az lett belőlem!
Toké szemei mintha örömmel visszasugározták volna:

— Nagy legény vagy Janesi.

A szünetekben nagyban csuszott Janesi torkába a pezsgő. Mint Ladányba — a menyő. A banda pedig — a zenekíséret volt hozzá. A banda nagyon jó. Egy jó primás, mint Rácz Gusztó csodákat tudna velük produkálni. Ok azonban nem. Még csak egy mulatói vagyó emberük sem akadt. Ekkor aztán összeszedte Janesi a megmaradt anizhtus készletét és elment az ő „édes” komájával — aludni. Másnap már a banda tovább utazott Janesistől és képes lapostul együtt.

Más városban ismét elúlról kezdődik a muzeumi mutogatás. Az impressziók pedig a markukba rohognak. Nem hiába mondotta az egyik:

— Ja kérem, eszenek kell lenni. Akkor van pénz. Különbén se pénz, se posztó.

Szerencsére jól éreztük magunkat a Szarvas kellemes kertjében. Különbén ott hagytuk volna Janesit — bandájával és képeslapjaival együtt.

PARBÉ.

KÖZGAZDASÁG.

A Zalamegyei Gard. Egyesület Hirtelendy Ferenc főispán előkérésével folyó évi augusztus hó 14-en d. e. 10 órakor Kesthelyen a városba nagyteremben rendez közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Egyesületi „Ertesítő” mikénti megjelenése feletti határozat. 2. Az egyesület parcellázásról tette árának és áruba bocsátás idejének meghatározása. 3. Allatdíjazások helyének és a díjak nagyságának megállapítása. 4. Vándorgránányú rendezése. 5. Titkár körvénye az iskolaközponti költségek megterítése tárgyában. 6. A hadserg soproini élelmezési raktárának ellátása. 7. Pénztárnok megbíztatás lejártaival új pénztárnok választása. 8. Folyó ügyek, indítványok

Egy munkás megjutalmazása. Lélekemelő ünnepély folyt le vasárnap Galambok községben, mely alkalommal a nagykanizsai járás főszolgabírája Csizmadia József arató munkásnak — ki a beháiki pusztán a budapesti papnövelde szolgálatában 25 éven át egyfolytában szolgált — a földm. n. kir. minisztérium által adományozott 100 korona penzumalmat és díszlevelet kézbesítette. Beszédet mondtak a járási főszolgabíró, Juk József plebános, Gallutás Lajos gazdaköri elnök és Starzinszky György galambok községi fővező.

Hirdetmény. Nagykanizsa r. t. város tanácsa ezenel közhírré teszi, hogy a folyó évben október 9-ére eső Terézia országos kirakodó-és marha-, ugyi kövőár kivételesen nem október hó 9-én, hanem október hó 16-án fog megtartatni. Nagykanizsán, 1905. évi július hó 28-án. Véssey Zsigmond polgármester.

VEGYES.

Fényképezési készülékek műkedvelőknek. Mindezek nek. a k. k. a fényképezés, a legújabb és a mindeket által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll cégnek (Bécs, Tuchlauben 9) ct. és kir. udv. számláló 1884. óta fenálló fényképezési eszközök különlegességeit árúháát, amelynek képek árúháát kívánatán szivesen küld el bérmentet a cég.

Nyilttér.

Asz e rovat alatt közléskért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Salvator Lithion-forrás. A Szinye-Lipóczi Lithion-forrás kitűnő sikerrel használtatik. Hűghajtó hatású! Kérem megismerkedni a Szinye-Lipóczi Lithion-forrás gyógyhatásával.

SCHICHT-SZAPPAN! („SZARVAS” VAGY KULCSSZAPPAN”) Megtakarít pénzt, időt és fáradságot. A ruhát kíméli és megóvja. Mindennemű ruha és mosási módszer észere a legjobb és legelősb. Hőfehér ruhát ad. A színeket emeli, fénylővé és világossá teszi. A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht” névvel és a „szarvas” vagy a „kulcs” rajddal legyen ellátva.

Elektrotechnikai Szakiskola szanatoriummal és tanműhelyvel egybekötve. Pozsony, Wallon-utca 14. szám. Szakiskola a teljes elektrotechnika és géptan számára. F. évi szeptember 1-én kezdi meg a beíratást az 1-6 órákos új tanulóik számára, kik Elektrotechnikásoknak (Gyári hivatalnokok stb.) akarják magukat egy élelmiel, mint gyakorlatilag (2 évfolyam alatt) kiképeztetni. Felvételi kor: 14-től 30 év. Képesítés: 3-4 körép vagy polgári iskola, kereskedelmi vagy iparisikola. Az elektromos erő állandóan növekedő alkalmazása erőátvitelre és világítási célokra, továbbá chemiai gyárakban stb. stb. a szűlőkre (gyámok) nézve ajálatosabb teszi fiaikat fenntevet intézethe való beíratkozás által ezen ép oly szép mint reményteljes pályára küldeni. Jelentkezni minden nap lehet. Kivánat az igazgatók prospektust küld és kérdőközlőkre postafordultával felel. AZ IGAZGATÓSÁG. Az intézet internatussal van egybekötve.

Arveresi hirdetmény. A nagykanizsai kir. tiszék, mint tkei hatóság közhírré teszi, hogy Szalay Lajos ügyvéd végrehajtások, Deszegk Mihály légrádi lakós végrehajtás szenedvet elleni 262 kor. 80 ft. tőke, ennek 1904. évi november hó 9-től járó 5%, kamatai, 32 kor. per. 120 kor. 30 ft. végrehajtás kérelmi, 24 K 30 ft. árverés kérelmi és a még felmerendő költégek iránti terhelési ügyében a nagykanizsai kir. törvénkört végrehajtás tartozó s a légrádi 929. sr. tükben 4/484/b. hsz. a felvett ház, udvar és kertek Deszegk Mihályt illető 1/4 része 101 kor. becsértékben 1905. augusztus hó 28. napján d. e. 10 órakor.

Légrád községháznál Szalay Lajos ügyvéd vagy helyettese közbenjárttával megtartandó nyilvános bírói árverésen eladatul fog; még pedig, tekintve, hogy árverés ingatlanra Deszegk Mihály és neje Banics Rozsi javára holtigalusi haszonélvezet, ezt megelőzőleg pedig jelzálogos követelés vagy borbélelvezet; az ingatlan a haszonélvezet épségben tartásával adatul el, de csak akkor, ha a szolgalmi jogot megelőző jelzálogos követelés fedezésére szükségesnek mutatkozó 450 korona beigértetik, ellenkező esetben az árverés hatálytalanon válik s az ingatlan a szolgalmijog fenntartása nélkül újabban eladatul. Kiküldési ár a fentebb kitett becsár. Árverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kerézhöz letenni. A kir. törvénk mint tkei hatóság. Nagykanizsán, 1905. május hó 28. napján.

1868 óta tartalomlan. Berger-féle gyógy-kátrány-szappan, mindenemű bőrkítégek. Berger-féle kátrány-képszappan. Berger-féle glicerín-kátrány-szappan. Berger-féle borax-szappan. 1905. augusztus hó 28. napján d. e. 10 órakor.

BERÉNY JOZSEF
 ékszerész

Alapítva 1898. **NAGYKANIZSÁN** Alapítva 1898.

SAJÁT MŰHELY.

JEGYGYŰRŰK saját készítményem mindenkor nagy választékban készítenek.

NAGY RAKTÁR gyűrőkben gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óraláncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst ékszerekben.

Eladás részletfizetés mellett is!
 Javítások és új munkák gyorsan készíttetnek

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patika

egy rizójának bizonyult hátszór, mely már több mint 35 év óta legjobb fajjalom-csillapító szornék bizonyult készványel, csuszaló és meghűtéseknel badarozásokban használva.

Figyelemztetés. Súlyos hangulátványok miatt bevásárlókor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cég-jegyzével ellátott dobozban van csomagolva. Ára üvegekben 20 fillér 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyelvény minden gyógyszeráriában kapható. Főraktár: Török József gyógyszerészmű. Budapest.

Richter gyógyszerára az „Arany-országban”, Prágában, Elisabethstrasse 5. n. és Budapesten, Hildesheimi utca 10. sz. alatt.

Tisztításhoz csak

Globus
 tisztítókivonat

használgjunk
 Legjobb tisztítószer
 a világon

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

AMERIKA.

Elindulás Havreből minden szombaton.

Francia vonal.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás bor és likőrrel. Utazó-jegyek minden állomásra az összes amerikai vasut-vonalakon eredeti áron. Bővebb felvilágosítással ingyen és bérmentve szolgálunk.

Francia vonal.
 WIEN, IV., Weningerg. 8.

Globin

a legjobb és legfr. omabb
 czípőtisztítószer

**HIRDETÉSEK
 FELVÉTELNEK E LAP
 KIADÓHIVATALÁBAN.**

Globus
 tisztítókivonat

Hoch János imakönyve 1 forint 20 krtól 10 forintig.

Richter-féle Horgony-Kőépitőszerek. Alkalmos ajándék. diszdoboz névjegy-kortékkal

T. CZ.
 Vagyok bátor legalkalmasabb

NAGYKANIZSA, 1905. augusztus-hó.

AJÁNDÉK TÁRGYAKKAL

dusan felszerelt űzetemet szíves figyelmébe ajánlom.

Raktáron képes könyvek és ifjúsági iratok minden nem és kor számára ajándék, és díszművek, pompás kötésű imakönyvek, emlékkönyvek, díszlevegypapírok, írószerek, tárcza- és fal-naptárak, tárcsa-játékok, legújabb hangjegyek, nagy választékban találhatók. A hazai irodalom gyönyegny kívül a német irodalom keresett műveit is beszerestem, úgy, hogy minden tekintetben módot nyujtok becses igényének kielégítésére.

Ez alkalommal szíves figyelmébe ajánlom

HANGSZERKERESKEDÉSEMET

a hol különösen a tanuló ifjúság számára szolgálhatok hasznos és maradóan becses ajándékokkal. Zenélő műveket és mechanikai hangszereket, melyek díszes ajándékokat képeznek, szintén raktáron tartok s esetleg részletfizetésre is szívesen átengedem. Továbbá legyen szabad több új betűfajból dusan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT

becsés figyelmébe ajánlom. Névjegyeket, esketési és bálly meghívókat izlésesen és jutányos áráért készítik el. űzetemet szíves jóakarattal ajánlván vagyok

mély tisztelettel

IFJ. WAJDITS JÓZSEF
 könyv-, papír-, zenemű- és hangszerkereskedő.

Teljesen felszerelt mesterbegrű igen finom kivitelben, kitűnő hanggal, vonóval és zárható tokkal CSAK 10 FRT.

Ujdonság!

A hol zongora nincsen, s gyönyörű zenét hallgatni és táncolni szeretnek, ott nélkülözhetlen a

„MIGNON”

szalon zenélő mű, mely a leghosszabb operákat, tánc-zenét stb. hangjegyről játszik

A tánc-zenét megszokítás nélkül szolgáltatja.

Ára 25 és 32 forint.

Vendéglősöknek nagyon fontos.

Legújabb raktár dobozok levegypapírokban. Különlegesség családai Cassetták.

Pallas nagy Lexikona 16 kötetben félbörkötésben ára 96 frt., részletfizetésre is megkapható.

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej
kakao
és cukorból áll
Páratlan
különlegesség.

'13/905.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindvégig doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatás a legkacsaibb gyomér- és mástestbántalmak, gyomorgrócs és gyomórhev. rögzött aszékrekedés, máj- bántalom, vertiginus aranyér és a legkülönösebb népbetegségek ellen, a jeles háziáczok kivételével ita mindig nagy háj utérjegyét szerzett. — Ára egy poszettel le eredeti dobozok 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenytettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindvégig a MOLL A. védjegyét tünteti fel. A Moll-féle sós-borszesz nevezetesen mint fűzfalomaspilipit bedörzsöléshez szer közevény, csak és a meghűlés egyú. következményeivel megemésztéshez párszer. Egy ónoszettel eredeti üveg ára 1 kor 90 fill.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legújabb módszer szerint készítik gyermek és hölgy szappan a bér ekezőrű ápolására gyermekek a felvitel részére.
Ára darabonként — 40 fill. 50 darab — 1 kor. 80 fill.
Mindenképp darab gyermek-szappanj Moll A. védjegyével van ellátva.

F O Z S T I K A I A

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.
Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Védők megrendelések naponta postánként mellott teljesítettek
A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával
és védjegyével ellátott készítményeket kérni.
Raktár: Nagy-Kanisán Rosenfeld Adolf Fiai.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES“ folytonosan ható kétfős emelőű szerkezettel és nyomórő szabályzóval a legmagasabb munkaképesség garatálva.

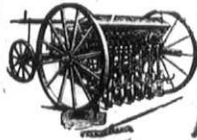
HYDRAULIKUS SAJTÓK

különösen magas nyomás és nagy munkaképesség méreésére.

Szőlő és gyümölcs zuzók és bogzó morzsolók.

Teljesen felszerelt szűretelő készülék.

Szőlő és gyümölcs őrlik, aszale készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vaó és hámozó gépek, legújabb szerkezettű szabad önműködő „SYPHONIA“ fa és szőlő- vésző permatézők, a szegecs és tormács valamint a vértettű ki- írtására; **s ő l ő e k é k.**

A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph. és tarsa
„AGRICOLA“ (tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei.

Mindenemű mag- és különböző magmennyiség számára vátőkerékek nélkül dombon vagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartós- ság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tönnek ki A lehető legnagyobb munka, idő és pénzmegetkaritást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és arató-gereblyék, szénaforgatók, széna- és szalmapermető-kezi használatra, kukorica morzsolók, céplő- gépek, járgányok, gabonatorók, trieurók, ekék, hengerek, bor- náknak és takarmánykészítésre szolgáló gépeket a legújabb rendszer- es jóállítás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TARSÁ, gazdasági gépgyárak, vasöntők és ekegyárak
Bécs, II/I Taborstrasse 71. szám

Kitüntető több mint 500 arany, ezüst éremmel stb. az összes nagyobb kiállításokon. — Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek és viszont-vásárlások kérésre.

Ujdonság!
COOK & JOHNSON'S
amerikai szab. Tyukez-m gyűű

A legjobb és biztosabb szar. Kétfős háttal, azonnal fájdalomcsillapító.

Kapható az osztrák magyar monarchia összes győrtáiraiban.
Darabja borítékban 20., 6 darab dobozban 1. korona.
Postán 20 fillérről több. — Főraktár Magyarországon részére
Török József gyógyszerész, Budapest, VI. Király-útc. 12
Központi raktár Ausztria Magyarországon részére. — ZUM SAMARITER — Grao

Hirdetések

Bécsi lapok,
közvilágosítás és összes köz- és
hálföldi utjak részére a
legelőnyösnek eskötött
RUDOLF MOSSE,
Annoncen-Expedition
WIEN,
I. Bez., Seilerstätte 2

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

ÉN, CSILLAG ANNA

a 185 cm. hosszú teretley hajjalammal, melyet saját
talalmány hajkedvelőm 4 hónapig huzatott után
kaptam. Ez tehát a legjobb szarok lett elismerve
a haj ápolására, a haj növesztés előmozdítására,
a fejbőr erőtlenesére, elcsúszott uraknál az erőtlen-
es, lelt szakképzést és már rövid idői haszná-
lat után a hajnak, mint a szarúknak, sör-
szetes fejt és tömörséget kölcsönöz és mag-
menti őket az időelötti szűzüléstől a legmagasabb
korig.

Egy tegely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Postai széküldés naponta az ár előre való beutál
dese vagy utánvét mellett az egész világra a gyar-
ból, ahová minden megbízás küldendő

CSILLAG ANNA Wien, I. Graben 193.

Főraktár Nagykanisán:

GELTCH & GRAEF,
DROGERIA, a „vörös kereszt“ bez Csengeri-ri.

Liniment Capsici comp.
Sichtler & Co. Hungary-Pala-Espilier.

Ezen illóolaj készítés és
fájdalomcsillapító bedörzsölés
kaphatók háziar be-
kaphatók — a mely
minden gyógyszerárban
kapható — mindig gyor-
selemmel legyünk a „Me-
gony“ védjegyre

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egyszerre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes száma ára 20 f.

Feladv. szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Laptuljados és kiadó:
Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut. 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits József-féle
Deák-ter. 1. szám.
Hirdetések díjazás szerint. Nyitlér soronként 40 f.

A szocializmus terjedéséről.

(II.) A szocializmus a jövő társadalom és gazdasági élet mozgató erője. Gyermekkora valószínűleg már ott kezdődik — az emberiség bölcsőjénél. Hisz a szocializmus nem más, mint az ember sorsának anyagi és emberiség javítására célzó törekvés. Mégis, a szocializmus még csak most kezd jutni a diadalra vivő magaslat aljára. Most kezd kibontakozni a maga teljes pompájában.

A szocializmussal foglalkozni főleg csak közgazdasági értelemben célravezető. Táp-lalója a gazdasági élet, melyre támaszkodik. Lökést a közgazdasági élet forrongása, változása adott neki. A gépek és egyéb ujkori találmányok feltalálására célzunk ezzel, melynek nyomában ott fakadtak a különböző szociális pártok, már nem a társadalom fel-forgató eszméivel, hanem anyagi helyzetüket megjavító törekvésekkel. A tömeg megmozdult, mert mint szociális szájjal mondták: „a gépek kiveszik szájukból a kenyeret!” A gép ellenes mozgalom azonban haszontalan volt, hisz a kultúra és a technika haladását meggátolni határos az örültséggel. A technika haladt, de vele párhuzamosan jött előre a szocializmus. Így jutottak el napjainkig. Egyik oldalán a gépek zakatolása áll, mely az embereket ugyszólván a rabszolgaság porából emelte fel, a másik oldalán élszánt munkások, akik azt vallják, hogy ők a gépek nyomorultjai. Az ellentét elég élesek, de ügyesen kezelve a dolgokat, az ellentétet élet tempóiban is lehet.

A gépek elleni gyűlölet munkásjelölti intézményekkel enyhíthető. Az ily intézmények megteremtésében elől kell lenni természetesen a gyárosoknak, megmutatva így, hogy ők rokonszenvnek munkásikkal, anyagi jólétük az ő érdekük is. Mellette kell állniuk minden realis és célravezető törekvésnek. Mert a realis szocializmus a maga egészében utó-vegre nem oly veszedelmes dolog, mint minőnek lefestik. Mintegy intő köve ez a töké esetleges hatalmi — a szó gazdasági értelemben — törekvésnek s egyuttal izmos önzete ez a munkásoknak.

Az önértéket istápolni a társadalomnak is kötelessége. A társadalomra nehezedik az a feladat is, hogy a szocializmus ne lépje túl a kellő medret s néki kell arra vigyázni, hogy a szocializmus, a munkás érzelme hulláma, szeliden folyjon medrben. A szelid lefolyását, tova hőmpolyságát elősegíti a tarsadalom azzal, hogy támogatja, elősegíti a szocialis intézmények létesülését. A tova-terjedés megakadályozása is az ő kezében nyugszik.

Minden ebben szépszámu ifju hagyja el a fővárosban a felsőbb ipari és az iparművészeti iskolát. Mindegyik ifju tetterős, telve tervvel és lelkesedéssel. A világot még rózsás színben látják: Boldogulásukat biztosra veszik, hisz az iparművészet még verseny nélkül áll.

Sajnos, az élet nagyon kiábrándító. A remekül megkonstruált gépek már-már kezdik a kezűgyességgel is a harcot. A társadalom az ifjak küzdelmet közönyösen nezi, nem méltányolja a kezűgyességbeli művészetet, hanem megalézik silányabb gépmunkával is. Az ifjak törekvése, sok évi tanulmánya kárba vész és sokszor kenyer nélkül állnak. Telve tetterővel, melyet nem tudnak felhasználni! Proletárok lesznek. A szocialisták arisztokratái! A társadalom pedig álmosan tova halad. Nem veszi észre a „félelmetesnek festett” szocializmus rohamos növekedését, mely már nem marad meg az egyszerű ipari munkások sorában, hanem tör felfelé — a diadalért. Mert hiába a szocializmus a jövő társadalom és gazdasági élet mozgató erője!

Ha Feszty Árpád festőművésznünk legutóbb megindított hazafias mozgalma sikerrel járna, e teren is javulnának a viszonyok.

ROVÁS.

A Zalai Közlöny rendőri híreiről orvoslásáról írt cikke „elevenre” talált. Az érdekltség felbuzta a védőszilp-eket. A nagykanizsai ügyvéd őszinte és igazságos cikkel támadásnak szeretne feltüntetni. Pedig az nem volt más, mint leplezetlen igazmondás. Az igazmondás mindig faj. A tárgyilagossá igazmondás arra indította az érdekltséget, hogy cikkel szügmazzon az ügy megvédése érdekében. Szükségese nek talaják a Zalai Közlöny cikkére az észrevetelt. Mert „nem szeretik, ha tárgyismeret nélkül valaki bolgoyat olyasmint, amin egyáltalában semmi bolgoyati való nincs.” Ez a hang új meg a sájtóban. Nem tudjuk, ki az írója a védő cikknek. De mindenesetre érdekes, hogy előtte ismeretlen ügyvéd ember tárgyismeret kötséghre vonja. Mi ismerjük ügyvéd cikkírónkat és képességet. Nem szándékozunk tehát ily nevéseges állítással szembeszállni. Csak annyit jegyzünk meg a cikkre, hogy a nagykanizsai rendőrségről meg nem irtak oly találó cikkel, mint a nagykanizsai ügyvéd. Ez pedig roppantul faj. Nem a cikkírónak, de a rendőrségnek. A rendőrség azonban csak a sugó szerepét játszott a cikkben.

Azt is mondják a védő-cikkben, hogy a rendőrség nincs semmi bolgoyati való. Ez is új hang. Mert eddig a közönség körében csak panaszt hallottunk a rendőrség vezetéséről. A rendőrség ellen panaszok — ha erről megy a téma — a társadagokban, a kaszinókban, társaságokban, egyletekben, kávéház asztalán, s mindenütt, ahol a rendőrség ügyeiről szó esik. Még a rendőrkapitány ur sincs meglegedve a rendőrséggel. Hisz azért kéri a városi esendőséget. Az alispán ur sem rajong a kanizsai rendőrségtől. Legálább nem ezt bizonyítja a nem épen ritkán előforduló „figyelmeztetési leiratok”. Ha tehát senki sincs meglegedve az ügyek vezetésével, akkor tén mégis akad ott „bolgoyati” való. Mindenki egyetért abban, hogy a rendőrséget reformálni kell. A rendőrkapitány ur a testet akarja orvosolni. A Zalai Közlöny ügyvéd cikkírója ellenben — a vezetést.

Ha a rendőrség feje érvényesülhetne, ezt mondja a védő cikk, akkor ügyvéd cikkírónk is belátható, hogy a rendőrség feje „hivatásának magaslatán áll.” Ha rosszmajuk lennénk, mi is kétségbevonhatnánk az előttünk ismeretlen t. cikkíró tárgyismeretét. Mert ez az állítás csakugyan „tárgyismeret hiányra” vall. Eddig ugyanis senki sem tudta, hogy a rendőrség feje nem tud érvényesülni. Nem láttunk oly ellen-mozgalmat, mely a rendőrség fejének intézkedései és működése ellen — ha azok törvényen és rendeleten alapulók voltak — akadályokat gördített volna. Ellenben rámutattunk és rámutathatnánk még sok szabály-rendeleti intézkedésre, melynek a rendőrség nem igen tudott eddig érvényt szerezni. Ha erre vonatkozik a t. védő cikk író megjegyzése, tessék nyitlan rámutatni, mik azok az okok, melyek az intézkedés érvényesülését meggátolják? Azt azonban tudjuk, hogy például a nagykanizsai, közt két-záz magánútszívvelő csak egy évig tartó panasz és távirati jelentések alapján tudott érvényt szeretni az ügy törvény erővel felruházott miniszteri rendeletnek. Vagy mondjuk inkább, hogy a „rendőrség feje érvényesülésének.” Es azt is tudjuk, hogy midőn a mult hó végén a M. O. Sz. központi tanácsa felterjesztéssel, panaszszal élt a belügyminiszter-nél a vidéki közigazgatási hatóságok ellen, akkor az ország összes közigazgatási hatóságai közül a nagy-kanizsai rendőrség feje volt példának felhozva, mint aki nem a rendelet betűje szerint ítélt. Van tehát nagy ter az érvényesülésre.

Védik a vezetést. Ez, így meselik nekünk, kitöngestalan, celtudatos és körültekintő. Aki más mond, az rossz akarata. Pedig a nagykanizsai ügyvéd épenességel nem rosszakarója a rendőrkapitányának. De barátja a közönségnek is. Ennek érdekében pedig kimondotta, hogy az ügyek vezetése erőten. Akárc-k a nehaz Szakonyi-éra alatt. Pedig a rendőrkapitány ur előlre szép példát mutatott. Vécsy Zsigmond városi polgármesterének rövid rendőrkapitánysága idején a rendőrség igen jól működött. A vezetésben volt szigorúság, fegyelem és ügyeszeret. A lögynégy rajongásig szerette a kapitányt. Ambíciót, lelkesedést öntött belejük. Peldás rend volt a városban. Mikor Vécsy polgármesterre választották mindenki sajnálta, hogy elhagyja rendőrkapitányi állását, melyet teljes meglegedéssre töltött be. Azóta ismét megváltozott minden. Vécsy működésének nyoma teljesen eltűnt. Elkövetkezett a jelenlegi vezetés, melyről nem hallani dicséretet másutt — mint a védő-cikkekben. A közönség azonban az ilyen védelmet mindig leszállítja a kellő értékre. A valóságot, a tényállást ugyanis nem lehet cikkben szepteni. A valóság egészen mást mutat, mint a cikkünkre válaszul írt védő-cikk.

— A 48-as párt szervezkedése Zalában. A függetlenségi és 48-as párt szervezfúrjai számos ország-üggyel képviselő kíséretben Csáktornya városának az ottani függetlenségi párt szervezkedést végett Csáktornya és vidékének hazafias érzelmu lakossága már most nagy előkészületeket tesz a vendégek fogadtására, akik Budapestről jövet Nagykanizsán átutaznak Csáktornyára. A vendégek már Nagykanizsán fogadják a pártbívek nagy küldöttsége. Hír szerint a kerület bizalmatlanságok akar szavazni Zalamegye egyetlen kormánypárti képviselőjének: Terbenák. — A négy-nyolc augusztus 15-ére volt tervezve, de kézbejött okokból egy eddig még nem határozott napra elhalasztott.

Az idők homokja alatt.

Az új gimnázium. — A felső templom építése? — Szegényügy. — A villamóram árának visszatérítése.

Már a középben törjök augusztus havát. Nem sokára teljes lesz városunk lakosságának létszáma. Hazra jönnek a fürdőzők, a nyaralók, hogy ismételtlen megkezdjék farsádos munkáikat. Hazra jönnek a nyaraló városatyák is, hogy újabb neki fogjanak a nagy munkának, amely a város vezetése tekintetében rájuk várakozik. Jó lesz, ha egy kissé felidézünk előlünk, hogy felbeszakadt munkájukat, hol kell folytatniuk.

De nem is annyira arról a munkáról beszélünk, amit a nyári szünet szakított félbe. Találunk sokkal régebb megkezdett és egyszerre abbamaradt dolgokat. Megszületett az eszme, amíg új volt, beszéltek róla, mozgalmat is indítottak, egyszerre abbahagyták s az idők pora fedi. Számos ilyen dolog található, melyek régóta megoldásra s befejezésre várnak, s amelyeknek befejezése felé, a messze jövőbe, kétérdő tekintettel nézünk.

Körülbelül 10 évvel ezelőtt vedtött felszínre az az eszme, hogy századok viharát túlélt és összeszedett fenyevető főgimnáziumunkat újra építjük. Magam is még gimnázista voltam, amikor már örültünk, hogy 4 hónapos nyári vakációnk lesz az építkezés miatt. Azóta bizony jó idő telt el. Csak az történt, hogy az omladozó falak közül a honvédlaktanyába tették át az iskolát. Hogy itt meddig marad? Ki tudná megmondani? Nem szeretnék igaz, jó lenni, de félek, hogy az építés eszméje még egy másik évtizedet is megér, míg valótól lesz. Hisz a Szépitő-Egylet már padokat is állíttatott fel a régi épület kertjében. Pedig nem hiszem, hogy ezen egylet vezetősége, ha tudná, hogy hamarosan megépül a gimnázium, hogy haszontalanul költséget volna. Annál inkább sem lehet az binni, mert az egylet vezetői városi képviselők ésők bizonyára jól ismerik az építés stádiumát. Azt halljuk folytonosan, hogy miből építünk, amikor nincs elég pénzünk. Ez bizony igaz. De az még igazabb, hogy ha illyesmit hozunk fel kifogással, akkor szegényelnek kell magukat a legutolsó falu előtt is. Ha egy rendezett tanácsos város 10 év alatt kölesön, vagy más jövedelméből nem tud egy gimnáziumot felépíteni, egy legjobb lesz, ha egészen bezsűnteti azt és lakóinak gyermekei.

Keszthelyre, vagy Osurgóra, a nagyközségek iskoláiba mennek tanulni. A legfőbb ideje már, hogy a szüköszeget a város bármily uton is, még az idén megszerezze, úgy, hogy a tavasszal már meglehessen kezdeni az építést.

Egy időben keletkezett a gimnázium újépítésének eszméjével, a felsőtemplom építésének eszméje is. De ez is még ott van, ahol a gimnázium építése. Ritka vidéki városnak van olyan szép utcája, csekélyebb szépségűháttól eltekintve, mint amint a mi Fő-utánk a Deák-terrel. Ha végigvesszük a piactól felfelé, szinte büszkék lehetünk városunkra. A felső templom a város legszebb helyét foglalja el. De mennivel impozánsabb volna a falusi, ódon stílusú fehérre meszelt templomoska helyett egy modern, szép templom. És mennivel többesb lehetnének a város arisztokratáinak templomára, ha a legutolsó falusi templomnál különb lenne a belseje. Persze itt is csak a pénz az akadály.

Régóta vajdudó egy a szegényügyünk is. Megalkottak egy elég jó szabályrendeletet. Bevonták a koldulási engedélyt. Azóta néma csend. Semmi bir sem hallatszik az ügyről. Mintha minden rendben lenne azaz, ha a koldusok nem járnak be a város utcáit. Ki törődik azaz, hogy hogyan élnek, vagy egyáltalán megtudnák-e a heti segélyből élni? Nem kellene megmondolnunk-e azt, hogy nincs egészen rendben, ha a szegények táborá minden munka nélkül tétlenül van? Nem jó volna tán egy szegényház építéséről gondolkodnunk, melylyel megjelenne oldva a kérdés szociális oldala? Persze pénzügyi helyzetünktől függ ez is.

Van egy kérdés, melyet minden pénzügyi támogatás nélkül is meglehetne és meg kellene már oldani: A villamoság kérdését. Ki hallott már arról, hogy a kiközlött villamos bizottság ülést tartott, vagy hogy a tárgyalásokat megkezdtek a vállalkozóval. Azt a tárgyalást, mely a drágábbban számított villamos-áram árának visszatérítését kell, hogy eredményezze. A város közönsége igérteit bírja a képviselőtestületnek. Mert a képviselőtestület kimondotta, hogy a város, mint erkölcsi testület, a közönség nevében is tárgyal a vállalkozóval!

Nagyon sok ügyet kezd már betemetni az idők homokja. A városi reformpárttól várja a képviselőket választó közönség, hogy gátat vessen — az idők homokjának.

RIGA.

Utközben.

Gossenssaa, a Brennerhágón, 1905. augusztus hóban.

Yartiu, az „Ujság” szellemes tárcásírója mondta, hogy Velencében ma már csak magyar szót hallani. A városból kivonultak az angolok, németek, franciák. Nyomban tudótnak oda a magyarok. Velence ezelőtt 10—15 évvel még divatban volt a nyugati népeknel, de most már átengedik ott a helyet a magyaroknak. Így vagyunk Gossenssaa klimatikus gyógyhelyeinél is. Hol van az idő, mikor Ibsen, a norvég drámaíró a nyolcvanas években itt töltötte a nyarat és itt tervezte a legújabb drámáit! Akkor még néhány egyszerű építmény adott hajlékot a pihenési és álmindni vágyó embernok; ma már nagyszabású, márványlépcsős, de kaszárnyaszerű hotelpalota fogadja be — a budapesti lipótvárosi színhelyt eleganciáit, mely elől kivonultak németek és angolok, átengedve a teret — a magyaroknak. A kisebb szállodákban ugyancsak a magyarok dominálnak. Ennek azonban sem a bennszülöttek, sem a magyarok nem örülnek. Amazok azért nem, mivel a magyar elem túltengése valamely külföldi fürdőben már ennek dekadenciáját jelenti, mi pedig azért nem, mert közgazdasági csapásnak kell tekintenünk, hogy a magyar pénz nem sikerült eddig hazai fürdőknek lekötöni.

Találunk azonban még itt-ott angol családát is, mely talán megszokásból jár ide és hallhatunk berlini jargont is, de mindezt csak gyereken, mert a német középztály nem jár oda, hol a kávé 60 fillér.

Turisztikai szempontból sem nyújt Gossenssaa annyit, mint talán Steinhach, Toblach vagy a Gröden völgye, nem is szölvá a felső Vintsebug völgyéről, melyben jobbról az ótzi, balról az Ortel-csoport hevasai és jegárai elsőrangú látványosságok.

De nem is szükséges, hogy az ember Gossenssaa-ban edzett turista legyen. A parti promenádón óráig eljárat a leginkármátusabb divathölgy fodros-hoshrubán és lawn-tennis cipőben; amit pedig magas tural érhetnek el, az kényelmesen megtekinthető a Gröbner-szőloda verandáról, vagy bármely más verandáról is.

Délnyugatról a Pfersch-völgye nyílik meg előtünk és ezt a Stubai jegárak kimagasló hegyei a Feuerstein, az Agelspitz és a Tribulaum zárják le. Ez persze a maga nemében és a kényelem-

TÁRCA.

Geréb dr. betegé.

Írta Bárdy Gyula.

Dr. Geréb Jánost, a hírhedt elmegyógyász és pszichológus felisköltő csemetéirázás ébresztette fel szokott delutánai szundikálásából.

— Ki az? — kérdezte álombódultan és bosszusan, mint a téli álmaiból fölvert medve.

Farkas István földbírtokos, — mutatja be magát a vakmerő csendbátor, hárcias nevéhez ellentétben: báránysejden.

— Mivel szolgálhatok?

— Uram, — szól az döbbenetszerű fordulattal, — hisz ön kísértetekben?

— Nem! — válaszolta a derék tudós.

— En se hittem bennük; de most már hiszek. Három hét óta nincs nyugodt éjjelem; három hét óta hallok szobámban a szellemek óráján vérfagyásos és háborzongató hörgést; egész idegenszerűen szét van már dultva s érzem, ha sokáig tart, örülésem vezet ez az állapot.

Dr. Geréb nem szolt ugyan semmit erre, de különös nézéséből eltalálta a földbírtokos gondolát: — Téved, — mondta, — most jövök a lipótvárosi térből, ahol kijelentették, hogy teljesen éj elméjé vakog.

— Akkor igazán nem értem a dolgot, — esóválta a fejét jelentősen a pszichológus.

— Talán szokott idegizgató könyveket olvasni?

— Mióta kikerültem az iskola, padjából s cheque-könyvön kívül nem volt könyv a kezembem?

— Vagy már azelőtt is gyenge volt az idegzete?

— Idegeim ennekelőtte erősek voltak, mint az acélród, vagy hűsörboc...

— Akkor tán lelke igen fogékony minden izgató impresszió iránt?

Geréb látta a földbírtokos háttartalan csodálkozást leíró arán, hogy ezzel a fölvetéssel is rossz helyen tapogatózott. Már föl is akarta a baj szülőökának megállapítása körül rivott harcot adni, midőn szokása ellenére egy meglehetősen jó ötlet villant át agyán!

— Tudja mit, én magam megyek el az országn barlangjába; éljövök holnap az ön lakására; és majd ott meg fogom állapítani, miifajta legyen az ön szellemé?

— Megmentöm! Jótévedim! — rebegte hálátelten Farkas és szemében a költszében egyedül polgárjogot nyert emberi váladék: — a könyv rezgett.

— Azután a honoráriumot beszéltek meg.

Mikor másnap Geréb megérkezett Farkas kastély címét bitorló földszintes házikójához, már este felé jár. A nap véreze lehanatott a messze nyugaton és az éj csillagokból behintett szemfényt kezdett ráhullatni. ... De Gerébet ez esté tást csöppet se érdekelte. El volt merülve az „Idég-és elmékör” korzakotvető munka olvasásában. Ezre sem vette, hogy megérkezett.

A földbírtokos szívesenén üdvözölte.

— Örök hálára kötelezettem, hogy eljött.

Azután bő vacsora és kellemes, — de egy kissé egyoldalu — társalgás után, amely leginkább a Terápia világlajentósége körül forgott, nyugalomra tértek illőre csak a földbírtokos, mert Geréb a kintzött falalathoz híven, egy Farkasval határos szobában ceterbűnködött. Tizenegy óra lehetett.

— Tehát még egy óram van! — szolt zseborájára tekintve és meglehetősen vegyes érzelmek közepette.

Az egész vidékre néma esőnd terült, amit csak időnként zavart meg barátja egészséges és grandiózomereű horkolása, egy halmalárdar vészjósló kukkólása, vagy távolról egy kutya rémes vonítása.

A park terbelyes fal rejtelmesen és kísértetiesen utogtak, ha időről-időre átsuhant rajtuk a könnyű szellő. Az árnyékok néma és fántásztikus ténocot jártak a szoba falain, amelyeket a hold halvány finyes bagyrdt színbe vont. ... Néha az egész épület kényesen reszgett-roppogott. Szóval előállott az a millió, amivel Pol kísérteties történetében gyakran találkozunk.

A bátor pszichológus felélema az órántékek — amint közeledtek a 12-höz — aránylag nőtön-nőd. Most előt a tizenkettőt!! Csontfagyasztó hideg áradt sőt a két szobában; a földbírtokos rémesen horkol és most ... most ... az egész világító gyertya fénye kialszik. A pszichológus szíve lassan ver, mint az óra másodpercmutatója.

— Miért is jöttem ide? Miért?! ...

— És mindez nem elég! A földbírtokos rémes hangon, amelyből kiérzik a hallafélelem, kérdi:

— Hallotta a hörgést? ... Hallotta? ...

Ekkor esoda történt. A tudomány az ímént még nyárlateleiként reszkető Geréből rettenthetlen hőst csinált.

— Az, — szolt fölényesen, látókn hangon, — azt mondom, amit ön egy kísértet hörgésének tart, nem egyéb, mint az ön valóban impozáns horkolása; hogy pedig 12-ór hallja, az abban leli magyarázatát, hogy ön ilyenkor — én legalább egy gondolom — egyik oldaláról a másikkra fektüdvé: éberében alszik. A gyertya pedig azért alszik ki magától, mert előlta horkolásának zsele!

— Ugy? — szolt Farkas és ostobán érezte magát, hogy még soha.

szempontjából is rendkívüli látványosság, különösen naplementék, mikor a esendes, hőbörítota hegyek mögél a lenyugvó nap szörja glória-fénykoronáját, a díszben kávézó hölgyközönségre. Akit a természetnek ez a tüneményes hangulatkeltése meg nem kap, az jobban cselekszik, ha otthon alsózik, vagy a városi kávéházterraszon fagyallat.

Hogy mindazok, akik idejárnak, testben, lélekben edzve térnek-e vissza, az más kérdés. Minden fürdőben, minden gyógyhelyen vannak emberek, akik rációsalánisan elnek és vannak olyanok, akik rossz városi szokásokról nem tudnak letenni. Akik az ilyen egészségellenes szokásoknál megmaradnak, azok reményekben, legálabb azokban, melyek az egészség helyreállítására irányulnak, csatlakoznak. Határozottan káros a pénzrendszert, mert kizsátoja az embert a mértékelen buszevére, (naponta 5 különféle bus). A mértékelen buszevére pedig e tápanyag magas égési értékénél fogva az idegrendszerre fölötté káros. A pénzöknek az étrenden gókeresen kellene változtatni. Secundum naturam vivere* minden higiena alapelve. A természetes életmódhoz pedig tartozik étkezésünk túlyomó növényi jellege is.

DR. VILLÁNYI HENRIK.

A rendőri mizeriák orvoslása.*

II.

Ira Egy nagykanizsai Gyógyd.

A válaszban K. P. név alatt egy valaki — bizonyosan rendőr s nem újságíró — boszankodik azon, hogy tárgyismeret nélkül bolygatják a rendőrség cikkulsait, amin jelenleg — szerintük — bolygatni való nincs.

Hogy a tárgyat egészen kimerítőleg nem ismerjük, úgy mint az, aki benne él, mint aki a tóváros (1881. XXI.) rendőrtörvényt és a csendőrség szolgálati utasítását mindennap forgatja, esetleg tanulmányozza s tanítja, s a mizeriák legkisebbjét is ismeri, mint a válsz sügőmázoja, az igaz. Azt azonban már feleslegesnek tartjuk bizonyítani, hogy minden jogász-nak több szakértelme van ily ügyben, mint a védő-cikk írójában.

A cikk keményen hangzotta, hogy a rendőrség heti 3 órán át kap oktatást, a rendőri funkcióiból. Lehet, nem tudom. De a tanítványok nem desírnek a lehezt, akít ugyan mi nem ismertünk. Furcsa kis tanítás eshet, az ahol heti három órán át tanítják a rendőrt bünygri, kihágási, egészségügyi, orvosrendőri, kéjelgési törvényekből, rendeletekből, ahol a mester mindezekből megerőlteti magát a tanításban; de a rendezetből, néhány kivétellel, még sem igen tudnak valamit a rendőrök. Azt tudják, hogy hol van mulatság, de a koronáért a szegény-alap javára. Azonban rendőri dolgok iránt érkező nincs. A rendőrségnek nagy része egy legközségesebb kihágás tényálladekát nem tudja megállapítani. Az utcai őrszemek meg az utcarendészeti szabályzatot sinesnek tisztában. Láttunk már nagy népcsoportokat, aminek az őrszem fejeje sem nézett. Nem hallják meg (?) az ostoppatgatót, nem veszik észre a kofák infamissagát a termelővel. Ha értelem a gyümölcs, hamis a tej, mérges a gomba — az orvosnak efilejelenek jelentést tenni. A járdák tele vannak piszokkal, szeméttel. Nyáron por, őszzel sár, telén jég van rajta. Ki vigyáz mindezekre. A napilap naponta tele vannak panaszszal, melyek a közegészségügy ellen szólnak. Hol marad az erélyes vezetés. Az utcákon egyik sebes hajtás a másik után. A járó-kelők nyakába szorják az ablakból a portóló rongyokat. Ki veszi mind ezt észre? A keresákm érdemelenyei, a kereskedők mérlegel bizony megérdemelnék az észlel és végrehajtó tevékenységet. De ezek lapálják. A rendőr, ha meg nem látja, fel nem felezi, majd elmondja a hirrovatban K. P. — En

megengedem, hogy tanítják a rendőrt heti 3 órán át mindenfélére, de ha tanítják is, én kimondom, a kanizsai rendőrség nincs füle, nincs szeme, nem látja meg a csatorna lyukakat, a rossz járdát, a dülő házat, a szufoit lakást, a bűdös csatornát se, melybe az idén még fertőtlenítő karbolit sem öntötték! Utonefelen látunk állatkínzókat és más kihágásokat. De mindez olyan lapálta, mint a kinizsi, vagy a király-utcai éjjeli láрма, mely miatt igaz, hogy sok ember nem alszik, de mindez a vezetéséig szerint nem fontos. Ezek lapálják! A kereskedelmi alkalmazottak nem ismék, nem látják, az erélyes vezetését. A vasárnap ti órai záróróból nem egyszer tizenegy óra is lesz, de ez csak lapálta.

Pedig, ha nincs is mindenre szabályrendelet és törvény, a rendőr azért, ha erélyes a vezetés, megelőzheti a bajt. A közönség megfogadja a paranasot, csak szorítsák rá.

A rendőrlaktányát kibővítették, megépítették. A legénység füzetését megváltoztatták. A létszámot az irodai személyzetnél emelték. Vannak már tollnokok, íktatók, leírók. Minden kíváncsiom kielegítetett. De akkor elvárható a rendőrségtől, hogy megfeleljen feladatának.

Negyven rendőrt óhajtok. Nem azért mert jó munkabeosztás mellett a jelenlegi létszám nem tudna megfelelni hivatásának, de hogy okvetlen elég legyen. Tegyen ebből szolgálatot 12 nappal, 12 éjjel, 12 pihenjen; 2 legyen éjjel-nappal a városházán, 2 a vasuton. A személyzet beosztása különben a vezetéséig dolga. Ez a 40 ember betanítva, kioktatva, felkészülve, ellenőrizve, oly jól el tudná látni erélyes vezetés mellett a rendőri funkciókat, hogy a csendőrség 15 legénye ezt úgy el nem látná. Szabályozni lehetne ekkor a cselekvény is. Gátat lehetne vetni a cseledek éjjeli esavargásának, mert hisz az belétközik a közérkölségbe, még akkor is, ha ezt a gazda megengedi. A gazda engedélye és a 20-ik századbeli emberi szabadság* elsének hangoztatása még nem jogosítja fel a cselekvényre, hogy összentökösbe jöjjen a közérkölséggel. Szomorú, hogy még ilyen dolgokat is akad védője. A belváros és sok mellékutca fészke az erkölelenségeknek. Egyik-másik fürdőben, korszmában, vendéglőben, mindenfelé beszélék már ezt, sok olyan dolog történik, ami nem öszférfő a közérkölséggel.

A jelenlegi állapot már nem tűrhető tovább. Helyes, hogy a rendezet összes ága a főben koncentrálandó, de az a tanács ellenőrzése, utasítása szerint járjon el. Főbb kérdésekben, elvi eltérésekben döntson a tanács. Ott van jogász ember. Helyes, tárja ott fel a rendőrkapitányt a bajokat. S ha jó egyetetés van a tanács és a rendőrség közt — ami most nincs, de aminek nem a tanács az oka — akkor meglesz oldva a csomó és még a rendeletek is sürgősen felteszettek!

Ha a csendőrség viszi majd a közbiztonságot, a rendőrség a közrendészetet — a sok bába közt elvén a gyerek s rend mégse lesz. Modern kor, modern legények, modern város: modern intézményt kíván, Lehet, hogy a kapitányságuk a városi csendőrség behozása után nem igen lenne dolga. De annál-góbb a közönségnek. S akkor a kapitányság is felesleges.

Mi azt mondotuk, hogy városunkban a közbiztonság kielegítő: Erre ók azt mondják, sőt, kifogás-talan. De hát akkor mi indokolja a városi csendőrség behozását, minthogy az szintén közbiztonsági szolgálatot teljesít. Ha a közbiztonság, hivatalos beavallás szerint kifogástalan, akkor jó erre a célra a városi rendőrség is.

A közrendészet nem fog javítani a városi csendőrség, mert csak közbiztonsági szolgálatot teljesít. A közbiztonság pedig beavallás szerint kifogástalan. Mivel indokolja tehát akkor a rendőrkapitányt a városi csendőrség behozásának szükségességét?

Emlékeztető-naptár.

Aug. 14. A Zalaegerszegi Gazdasági Egyesület költségtele Kesthelyen d. e. 9 órákor.

28. Nagy népünnap: a f. templom építési alap javára.

HIREK.

A kereskedők zárórája.

A nagykanizsai kereskedelmi alkalmazottak még mindig sokat panaszkodnak a záróra ellen. Nem érdeketlen tehát figyelemmel kísérni más városok kereskedelmi alkalmazottainak mozgalmát.

A pozsonyi kereskedelmi alkalmazottak arra kéri most az ottani városi törvényhatóságot, hogy a Pozsonyi városi kereskedők hétköznapi nyitási és zárási idejét reggeli, illetve esti hét órában és az élelmi- és füzsercikkék árusításával foglalkozó kereskedők hétköznapi zárási ideje esti nyolc órában állapítsák meg. Az érdekes indokolásból kiemeljük a következőket:

Rámutatnak arra a tényre, hogy az ipari munkásokkal a társadalom nem bánt el oly mostóban, mint velők a kereskedőkkel. Az ipari munkás már esti hét órákor élvezheti megerőltet pihenő idejét, a kereskedők még. jöhet az ő munkájuk az iparinal igaztób, tehát testileg fárasztób — csak esti 8 vagy épen 9 órákor mehetnek pihenőre.

A kereskedelmi nyitási és zárási óráknak szabályozása a közmívelődés haladásában is hathatós eredményeket fog létrehozni. A mai viszonyok mellett kereskedőknek a napi 14—15 órai munkaidő letelte után mikor már éret este van, bizony-bizony sokkal inkább kívának fáradva testileg, lelkileg, semhogy tanulásra, önképzésel foglalkozhatnának a késő órában. Ha azonban a gőnkaidő megérvidül, jut alkalom a kereskedői ismeretek gyarapítására, jellemképző hazafias és szakmívelődési olvasmányok áttanulmányozására.

Nem minálánytalom eléggé közgazdasági szempontból is azoknak közremunkálása, akik a magyar kereskedőnek üzleti munkaidejét megerőlteti, alkalmat és időt adnak neki szív és értelem fejlesztésre, tanulásra és lelki építésre, hogy a külföldi kereskedőkkel egyenlő műveltségi színvonalra jutjan, azoknak háttal való önzóleset megakadályozhassa.

Rámutatnak arra, hogy mily kevés időt tudnak szentelni családjuknak. Végül kéri kérelmük teljesítését, mint ez már külföldön és több magyar városban is teljesítve lett.

— Kitüntetés. Ö Felsége a király Klopfer Károly 48. gyalogezredbeli 1. oszt. százados-szám-vívőnek nyugállományba helyezése alkalomból a koronás aranyérdemkeresztet adományozta.

— Esküvő. Muz Jenő nagykanizsai sórgyári hivatalnok és hó 20-án délelőt 11 órákor tartja esküvőjét Wollák Erzsébet kasszonyval Darányban.

— Tanítónőválasztás. A Somogy-Osztón újonnan rendezesített tanítónői állásra egyhangulag M y Mariska nagykanizsai illetőségű tanítónőt választottak meg.

— Iparművészeti kiállítás Kaposvártól. A kaposvári kiállítás rendezésének előmunkálatait, mint onnan jelentik, most végzi Kopits-N. János kaposvári illetőségű szobrászművész. A kiállítás sikeresnek ígérkezik. Ugy a helyi végrehajtó bizottság buzgó működése, valamint az országos magyar iparművészeti társulat áldozatkészsége, határt nem ismerő erélyvel iparkodik a kiállítás sikerét biztosítani. Hogy az eredmény nem marad el, ez már egészen biztosítva van.

— Halálhöz. Károlyi Lajos színházi titkár és családtag súlyos csapás érte. Szép tehetségű Kornel nevű 18 éves fia, ki a VII-ik gimnáziumba járt, Nagykanizsán elhunyt. Szerdán temették nagy részvételt. Ravatalát sok koszorú borította. A temetésen a Siofokon időző szintársulat küldöttségével volt képviselve.

— Királyi jutalom. Vágó Árpád nagykanizsai bórös-ségéd bórbe lepréssé a király és néhai Erzsébet királynő arcképt. A képet néhány sor irás kíséretében küldötte a bécsi kabinetirodába. A minap jött meg a kabinetiroda válasza, mely szerint Ö Felsége Vágó Árpád meglepően szép munkáját legkegyelmesebben megdicseri és érte, 5 drb. cs. és kir. arany utalványozás mellett, legfelsőbb elismerését nyilvánítja.

— A nagykanizsai ipariszkola tantervetelét kérvényt nyujtott be a városbó, melyben — tekintettel a folyton emelkedő drágaságra — szételők javítását kéri.

* A »Zalai Közlöny» e cikke érdekében és roppant találon tovább fejtegette a rendőri mizeriákat. Hibáztatja a rossz oktatást. A közönséges napi életből egész egy kis eset-főmögé ragad ki, melyek éleken bizonyítják a legénység iskolázatlanságát és a vezetés erőtlenségét. Rámutat arra, hogy a rendőrség minden kívánalmat teljesít, de a rendőrség még sem felel meg hivatásának. A cikk végén arra a helyes következtetésre jut, hogy a városi csendőrség behozása szemmel sem indokolt.

(A szerk.)

— **Biizottsági ülések.** Nagykanizsa város képviselőtestületének bizottsági kezdik már feloldozni a felszaporodott által csomókat. A bizottsági ülések lefolyásáról a következő tudósítást kapjuk:

A pénzügyi bizottság folyó hó 7-én a városház tanácstermében ünapeti Elek Lipót bizottsági elnök vezetésével ülést tartott. Özgvy Bergstein Herminának a „Bárny” koremsára vonatkozó szerződését további 3 évre megújlandóan véleményezte. A helypénzüszési jognak bérbeadásra vonatkozó szerződésnek Ostreleicher Bernattal, mint legelőnyösebb ajánlattevővel való megkötését javasolta tovább. A városház épületének Kaufmann Mór szabó által birtkolt helyiséget Strasser Márton óhajta bérbevenni. Tekintve, hogy a jelenlegi bérlő még eddig nem nyilatkozott, a bizottság ez érdemben csak feltelesen határozott, „Minimax” tüzöltő készülék beszerzését a bizottság véleményezi. Kölesy-utcának téglá burkolattal való fedését a bizottság nem javasolja, hanem ehelyett a már elrendelt csatornázás befejeztét, illetve egy időben az utca kavesztását véleményezi. Fabick Tivadar városi kerteszt évi fizetését 600 koronáról 800 koronára való felemelést véleményezi. Ezenkívül számos kisebb természetű ügyet intéztek el.

Az építési bizottság folyó hó 9-én Eperjes Sándor elnöklételel tartott ülésen a Hunyadi- és Rogonyi-utca sarkán új építendő népközpó tervezetét és építést vette bírálat alá. Az építési tervezetet a kivételre alkalmasnak találta, de annak megépítését nem a jelzett helyen hanem a sokkal nevesebb Csegeri-utcon, illetve a budapesti vasút vonal körül beszerendőt telken hozta javaslatba, azzal a kiegészítéssel, hogy a Teleki-utvi népközpólt párhuzamos osztály-termeket toldalék építkezés által létesítsen a város. Ezenkívül engedélyek megadását véleményezte: Tusács Sándor József-főhercegrőn építendő 2 szobás utca új lakóházának; Farkas István Róza-utca 39. házszám alatt egy szobás udvari új lakóházának és több kisebb természetű magán toldalék építkezéseinek.

— **Tifusz Nagykanizsán.** Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy múlt héten három egymásután következő nap három tifusz haláleset történt. A halálesetek nyomán óriási rettegés fogta a közönséget. Munkatársaink a kedélyek esillapítására már a Zalai Közlöny múlt számában megírta Góda Lipót dr. városi orvos és Szabó Zsigmond dr. kórházi orvos véleményét, aki egybehangzóan kijelentették, hogy városunkban tifusz-járvány nincs s így alaptalan a közönség rettegése. E héten egy tifusz haláleset sem fordult elő.

— **Cselédke illetősége.** A helygöminiszternek legújabb rendlete szerint az a cseléd, aki egyfolytatban négy esztendőn át szolgál egy városban vagy községben, feltéve, hogy érte gazdája adót fizet, ördavóli illetőségének tekintendő, ha mindjárt nem is szerepel a neve az adójástromban. Ez a rendelet, emímenesen sérti az egyes községek érdekeit, a köztéri a pozsonyi város tanács elhatározta, hogy a közgyűlésben azt fogja indítványozni, hogy a városi képviselőtestület foglaljon állást a rendelkezés ellen s ebből állásfoglalásának támogatására kérje fel a többi hazai törvényhatóságot is.

— **Egy kereskedő balesete.** Rothschild Samu nagykanizsai termény nagykereskedő Sartory Öskär cementgyárossal hétfőn az esti órákban kocsin jött haza a közeli Szentgyörgyvári szőlőből. A rossz utca a kocsi felburult s a benne ülők kiestek. Rothschild az esés közben lábán megsérült. A sérülés szerencsére csak könnyebb természetű.

— **Egyesületi közgyűlés.** Az Általános Ifjúságképző Egyesület csütörtökön Dobrovics Milán elnöklételel tartott rendkívüli közgyűlésén megválasztották: Alélnök Nikieser György, vigalmi elnöknek Hlási Horváth István, titkárnak Fommner Sándor, pénztárosnak Metz Lajos, számvérvőnek Magyar Ignác. Ezenkívül 10 tagu választottak, 6 póttagot és 6 tagu ellenőrző bizottságot választottak.

— **Nagy vihar.** Vasárnap délután 3 óra után nagy vihar volt Nagykanizsán. Valóságos bórászó szél zavarta fel az utca porát. Utána hatalmas zápor eső volt. A vihar ügylátás nagy területre terjedt ki, mert az egész megyéből hasonlóról kapunk hírt. Különösen a balatoni fűrdekben dühögött erősen a szél. Fonyódon elvitte a fürdőkábinok tetjét. Sok kis gyermekot, kiket a vízben ért a vihar, ugy mentették ki onnan.

— **A nagykanizsai munkásság** is képviselteti magát a fővárosban holnap lezajló munkásságkongresszuson és tüntető körmenetben az alt. titkos választói jog mellett. A nagykanizsai nemzetközi szociáldemokrata pártvezetőséget Hirschler Alajos elnök a nyomdász szakegyletet pedig Banekovics György képviseli. Más szakegyletek is képviselve lesznek.

— **A kirándulások.** Kanizsa városának nem igen bővelkedik kiránduló helyekben. Azt a néhány környékbeli erdőt és szőlőhegyet sem igen sokan keresik fel. A balatoni kirándulók szinten nagyon könnyen összehajlíthatnának. Nálunk ügylátás csak azaz a gyönyörű-éggel élnek, ami önként kínálkozik, de ha valami után ki kell a kezét nyujtani, már resteknek mutatkoznak. A rendezett kirándulások sem igen sikerülnek. Nem ismerik nálunk az élvezetes kirándulástíkat. Nem tudják, hogy a kirándulók le kell rászámagáról a város porát, a hétköznapi gondokat s épen ezért kellemetlenül hat, ha van mellettünk valaki, aki csevegése tárgyival mindgyere a közpáni életre emlékeztet, aki eszünkbe juttatja embertársainkat s azok hibáit, felidéri bennünk a prójai gondokat, a hivatalt, a küzdelmet, a kenyér után való hajszát. Az utitársnak csendes embernek és régi ismerősünknek kell lennie, mert ha valakivel szemben figyelemre, bökölásra vagyunk kényszerítve, az elvon bennünket a természetből való barátkozástól. Nagy erőbe kerül a közpáni gondoktól menekülni, ha férj és feleség együtt tesznek kirándulást, pláne, ha gyerek-kocsira is kell ügylöni. Férj és feleség, különösen tul a mézes heteken, nem igen képesek a természet élvezeti, mert csak igen ritka kivétel alkalmával felkelnek le, hogy akik már fenégek itag-megvaló színdevelkedő gyönyörserlegét, képesek legyenek még olyan finom hangulatokban is élvezetet találni, mint amilyen a természet szemlélete. És akkor is még nagyobb ritkaság, hogy mind-kettejükben ki legyen fejlődve az műértek. Aztán az sem utolsó dolog, hogy a kiránduló ismerje mindazt, amit lát, gondolkozott-e valaha azok fejlődésén, rejtelmeiben, bubájoságában. Mivel előgre nem elég az, amit a középiskolákban a természettudományokból jól-rosszul megtanultunk, de a növénytan, ásványtan, geológia és esillagszást bővebb ismerete is szükséges, hogy szinte kölcsönös társalgással fejlődjék ki az a néma tekintet, melyel a természet nézésebe elmertünk. Hogy lehet élvezni az erdőt, ha csak az árnyékok talájjuk fel benne és sokféle fáját, eszerjéit, virágját nem ismerjük? Hogyan haladhatunk át a mezőn, ha csak annyit veszünk észre, hogy ok a virág és illatos a levegő, de egynek se tudjuk a nevet szokásait, hasznát, vagy ártalmasságát? Hogyan tekinthetünk fel az égbe, ha a csillagok járásával nem foglalkoztunk eléggé komolyan s csak egy nagy sötét fátynak tünik fel előttünk, amelyre zústport hintgetnek? Mit ér egy hegyzakadék, vagy földhányás, ha a retékből és alakulásokból nem tudjuk kihámozni annak a földdarabnak az életteremtését? Hiába, előbb ismerünk kell a természetet, hogy igazán megszeressük.

— **Anna-bál Balatonfűrden.** Eyről-évre hagyományos siker kíséri a balatoni fűrdelepek rohamos emelkedése mellett is az ősi Fűred Anna-bálját, a melyet Veszprém, Zala, Fejér, Somogy előkelő körei is fel szoktak keresni 3-nagy napon. Már napokkal azelőtt hól hajón, hól fogaton érkeznek a bálözők. A szekerfőváros is búska lehetne arra a szép női közönségre, mely az elmúlt vasárnap virradóra a fűrdei gyűgyteremben az Anna-bálon megjelent, mely az idény töléptőnyán nagy elékeséget keltett.

— **Elítelt kereskedő.** Megírtuk annak idején, hogy a nagykanizsai kerítőtörvénysek Kaufmann Jenő nagykanizsai kereskedőt hamis buksáért két évi főtáza ítélte. A pécsi kir. tábla a törvénysek ítéletét megváltoztatta, Kaufmann egy évi főtáza ítéle.

— **Nagykanizsa öszmunkásságá által** 1905. évi augusztus 6-án (vasárnap) a sörgyári vendéglő összes helyiségeiben tervezett nagy pönünpéppal a kedvezőtlen idő miatt elmaradt. Helyette vasárnap 1905. évi augusztus 13-án lesz megtartva. A műsor ugyazas marad. Délután 3 órákor: népmulatság. Este 7 órákor: előadás. Előadás után tánc. Belépti díj: Felúdtótnak 40 fillér. Gyermeknek (10 éven alul) 20 fillér. A mulatságot minden körülmény közt megtartják.

— **Menetekedvezmények Budapest d. v. r-ra és vissza** Sat. István-nap alkalmából. Sat. István ünneppap alkalmából a déli vasut magyar állomásairól f. évi augusztus hó 17-től kezdődőleg Budapest d. v. r-ra méréséket áru menetérti jegyek adnak ki és pedig oly módon, hogy az utasok az I. kocsiosztályban két II. osztályi, a II. kocsiosztályban két III. osztályi egész jeggyel, a III. osztályban pedig egy II. osztályi rendes menetjeggyel utazhatnak Budapest d. v. r-ra és vissza. A szomszédos forgalom ezen menetekedvezményből ki van zárva. Gyorsvonatok a megfőbb gyorsvonati jegyek váltása mellett használható. Oly magálőhelyekre néve, melyek rendes menetjeggyel adnak nem bírnak, ezen menetekedvezmény ki nem terjed. Ezen kedvezményes jegyek f. évi augusztus hó 17-20. napján, az utóbbi napon azonban legkésőbb a déliótti órákban Budapest d. v. r-ra érkezé vámenymeni menetrendszőr vonatkozó adatnak ki. A visszautazásnak augusztus hó 20. és 21-én kell megtörténnie, e. p. oly módon, hogy augusztus hó 20-án legkorábban a Budapest d. v. állomásról ugyanaznap délután induló első vonat, elenben augusztus hó 21-én legkésőbb a Budapest d. v. állomásról ugyanaznap este induló utolsó vonat használható. Utmegszakítás az oda-, sem a visszautazásnál nincs megengedve. Gyermek részre külön kedvezmény nem engedélyeztik. A váltott menetjegyek Budapest d. v. r-ra való érkezés alkalmával nem adandók fel, minthogy azokat a visszautazás alkalmával is fel kell mutatni. Budapest, 1905. évi augusztus hó 2. — Az üzletigazgatóság.

— **A Balatoni Múzeum** a következő tárgyakat gyarapodott: Bernachtz Imre tanuló Nagykanizsáról 6 darab romai césársági bronz érem, két darab lapos kőbalt, egy darab által kúrta töredék, két darab kova-szállékot és két darab pásztor faragást; Mayer Károly nagykanizsai iparos 23 darab régi kétféle miniat; Polák Ede legac nagykanizsai iparos 9 darab régi kétféle miniat; Székely Kálmán nagykanizsai iparos egy darab régi bábos miniat; Harmadics József nagyrecsei földmunkos egy tüköves pusztát; a nagykanizsai szeszimlőmő gyár igazgatósága a kanizsai törökvar területen talált tőköt mellyelvőrt és egy ágyúgolyót; Ede Horváth János vendégelő a káncsai tüköcs-csuh kosárgát; Györfy János ügyvéd Dr. Micsics Gyula által és jellen jászai című művét és 25 szalmegyőrt arc képeket; Dr. Hajdu Gyula „Első fecské” című művét; Markovics David tanár »Az értekpárví utatórtól című művet volták szívesek ajándékozni. A Balatoni Múzeum Egyesület vesztöské ez uton mód közzösetni a szíves ajándékozótakat.

— **Befizetések.** A déltalai takarékpénztárral egyesült ösüszegély szövetségénél a folyó hó 16-ára eső befizetések az ünnepp miatt 18-án délelőtti tartatnak meg.

A nagykanizsai takarékpénztár által alapított ösüszegély szövetségénél a 15 ére eső befizetések 17-én eszökölthetnek.

— **Malicia.** A Keszthelyi Hirlap írja: A kaposvári helyettes rendőrkapitány is azok közé tartozik, akik szeretnek kikézeni a sajától. Ö kegelme azonban megjárta. Egyik kaposvári láptársunk alaposan lekapta a nyglabárát. A lap többlek közt kijelenti, hogy ö a helyettes kapitány ur aktáira különben sem kíváncsi, mert ö rendszerint előbb tudja, hogy ki a tettes, mint a helyettes kapitány ur.

— **Csokányos lokomotív.** E címmel a „Somogyi Újság” a következő vicinális históriát írta: Mulatságos eset történt a fonyódi—kaposvári vonaton a múlt vasárnap esteli fűrdevonattal. A kis lokomotív ugyans a hosszú kocsiorsóhó álló és igen sok fűrdező közönség által megterhelte vonatot Osztopán állomásig csak elszállította, azonban ott, nem bírva a nagy terhet, megcsöknyösödött és fölmondta a szolgálatot. Vegre nagy keres és közgyörgésre rászánta magát, hogy az Osztopán és Somogy-Járd állomások közt legyenek két részben fölvezítve a megterhelte kocsiakat. Így is történt, először felét fölvezítte Somogy-Jádra, azzá visszament Osztopánba a másik felét ur egy vontatva főt az is Somogy-Jádra. Itt aztán megint becsapott a csokányos lokomotívot, amennyiben a dupla terhet ismét összeródtették és hálá a Kaposvár állomást tartó völgynek, vele szépen becocogott másfél órai késéssel végállomásra. Kaposvárra.

— **Gyilkosság.** Hernátsz Ferenc somogymentmikli lakost, a mörcheilyi pusztára vezető országút árkában halva találták. — A hullá fején óriási set tángott, amelyről majdnem biztosan meglehet állapítani, miszerint Hernátsz Ferenc gyilkosságnak esett áldozatul. A leletről értesítettek a csurgói kir. járás-bírószágot. A vizsgálat megindult.

— **A fonyódi vasút.** A legközelebb jövőben végre teljesül a Balatonvidék közönségének az régi óhajátása, hogy a kaposvár—fonyódi vasutat megörék teljes esökonyosággát és az utazó közönség igényeinek teljesen megfelelő utazási rendet léptet életbe. E hir szerint augusztus 15-ikétől kezdve a vonatok állag 3, órával rövidebb idő alatt teszik meg ezt az étdug nagyon is unalmas utat; a reggeli vonat nem kora bajbanban, hanem 1, hatkor indul Fonyódról, a déli

denekelett a követendő irányt állapítja meg. A szerző a pálinkafogyasztás ellen fordul, azért, mert az a nép nagy tömeget képviselő munkásosztály irkolesi és anyagi romlására vezet. Az ebben az irányban való teendők sorozatában a szerző többek között javasolja, hogy a pálinkának munkabér fejében való kikötése megtiltassék; hogy a pálinkafélék minősége éppen úgy, mint a bore, törvényes ellenőrzés alá helyeztessék; hogy a pálinka árulása a katonai és honvédelmi lakatnyakból és kantonokból kizárassék stb. — A teendőknek egy másik csoportját a társadalmi feladata gyanánt jelöli ki a szerző, mely csoportban a többek közt a keresmai visszaéléseknek olyan módon való orvoslását hozza javaslatba, hogy megfelelő feltételek és ellenőrzés mellett az italmérés engedély községenként kizárólag hitel-, fogyasztási — borértékesítő — vagy külön e célra alakítandó szövetkezeteknek adassék azzal a céllal, hogy a pálinkafogyasztás lényegesen megszorítottassék és fokozatosan a minimumra szorítottassék. A könyv Kilián Frigyes fővárosi csebizonyjában jelent meg. Ára 2 korona.

A gabonaszem megvizsgálása. Kovács Béla gazdasági tanintézet igazgató ur Kassáról a következő sorokat küldötte be lapunknak: A gabonaminták megvizsgálását igen sokan oly módon eszközlik, hogy a gabonaszemet a szájukba veszik, kettebarapják és ilyen módon kívánják megállapítani a gabona minőségét. A gyakorlatban igen sokszor tapasztaljuk ezt, az eljárás, melyet azonban helyeselni nem lehet, mert a sugárgombabetegettség előidező sugárgomba a gabona tenyészik és emberre, állatra egyaránt a szálkával, polyvával átvilelt, hs az a szájregbe kerül. A polyva ugyanis felsorlt a nyalkahártyát és a gomba így közvetlenül a szövetbe juthat, esetleg rossz, üreges fogon keresztül ide is. Ha az embert támadja meg e betegség, akkor a nyakon, a bordákon, vagy csigolyákon, de a tüdőn, a légesőben, a mell és hasbáryán a beleken is kiterjedt gyulladásos gennyedések és fekélyek támadnak. Ezen betegségek lett áldozata egy molnárnak a fia Németországban, aki a gabonaszemet a szájába vette s ilyen módon iparkodott meghatározni a gabona minőségét. A gabona minőségét tehát, ha a különböző gabonafélésegeknél vagy s különböző módon mivel és mitragyázott gabonaszemekenél megakarjuk határozni és köztük a különbséget megállapítani, akkor sohase vegyük azt szájba, mert egy olyan szem, melyben a sugárgomba meg van, elegendő a halálos megfertőzésre.

Megszűnt sertesévsz. Nagykanizsa város területén uralgott sertesévsz megszűnven, a terület a zárlat alól feloldatott, minél fogva a heti vásároka sertesék ismét feljuthatnak.

Hirdetmény. A miskolci VII. országos sörpárászár folyó évi augusztus hó 22-iken az ottani vármegyeház nagytérében fog megtartatni. E vásárra oly megjegyzéssel hívjuk föl az érdekelteket hogy figyelmét, hogy a vásárra vonatkozó részletes hirdetmény kamáránk hivatali helyiségében van kifüggesztve. — A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

— **Kérdésközdőnek.** „A rendőri mizeriák orvoslása” című cikkünk, amely mielőtt az írja hozánk intézett sorában „az én véleményemet is kifejezi” Baboss László ügyvéd írta. „Egy nagykanizsai ügyvéd” aláírással. Baboss kitűnően ismeri a viszonyokat. Közel harminc éve lakik Nagykanizsán. Ez idő alatt mindig tevékenyen résztvett a közügyekben. Jobbára tollalval szolgálta lelkesen és önzetlenül a közügyet. Szerkesztette egy ideig a Zalai Közlönyt is. Szóval tollforgató ember, ki már több könyvet is adott ki.

— L. M. Cikke nem közölhető.
— B. Gy., Pozsony. Tárója nagy anyaghalmoz miatt kései a megjelenésben. E számunkban találja.

Nyilteér.

Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás

kitűnő sikerrel
használatik

Salvator

vese-, húgyhólyag- és kövezőbántalmak ellen, húgydara és vizeleti nehézségeknek, a cszakros húgygátnál, továbbá a légző és emésztési szervek huratalmánál.

Húgyhajtó hatású!

Vannak: Könnyen emészthető! Csaknem 100% Kapható áruházykártyákkal vagy a Szinye-forrás kórházánál. Ágyasok.

Igyatok

naponta bor, tej, csopac, gyümölcs levél robitschi „Templom-forrás”, a nemcsak egy üdítő, frissítő italt élveztek, hanem diatikus hatásban is részevültek, mely az étvágy könnyű emésztés és szabályos anyag cserében nyilvánul.

Nagyban raktár Magyarország részére:
HOFFMANN JÓZSEF-nél
Budapest, Báhory-utca 8. szám.

HIRDETÉSEK.

**HIRDETÉSEK
FELVÉTELNEK E LAP
KIADÓHIVATALÁBAN.**

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipőisztilfoszer

**Globus -
risztifókvonal**

SZÓLŐVESSZŐ!

A világhírű

„DELAWARE”

adja a legjobb bort!

Oltani, permetezni nem kell!

A szőlészet kincse!

A phyloxeraellen áll!

Leírását és árjegyzékét ingyen küldünk bárkinek!

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delaware vessző eladás!

Cím: Szigyártó és Takács

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: ALSÓ-SEGED. — Központi iroda: FELSŐ-SEGED Somogy megye.

Védjegy: „Horgony”.

**A Liniment, Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult háziázer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalom-
csillapító szernek bizonyult közvesznyel,
csuszánl és meghűléseknel — bedorrasies-
képpen használva.

Figyelmeztetés. Súlyos hamisítványok
miatt bevasárlások fogatosak legynék és
csak olyan üvegek fogadjunk el, a mely a
„Horgony” védjegyvel és a Richter cég-
jegyzével ellátott dobozba van csomagolva.
Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és
2 korona és úgyisólván minden gyógy-
szertárban kapható. — Főraktár: Török
József gyógyszerésznél, Budapestben.

Richter gyógyszerárta
az „Arany orvostudós”, Prágában,
Elisabethstrasse 6. n. n.
Egyedüli Működési székleté.

Elektrotechnikai Szakiskola

laboratoriummal és tanműhelylyel egybekötve.

Pozsony, Wallon-utca 14. szám.

Szakiskola a teljes elektrotechnika és géptan számára.

F. évi szeptember 1-én kezdi meg a beiratást az 1-8. időszakok any tanulóknak számára, kik

Elektrotechnikusoknak (Gyári hivatalnokok stb.)

akarják magukat egy elméleti, mint gyakorlatilag (2 évfolyam alatti) kiképeztetni.

Felvételi kor: 14-16 30 év. Képzettség: 3—4 középvagy polgári iskola, kereske-
delmi vagy ipariskola.

Az elektromos erő állandóan növekedő alkalmazása erőátvitel és világitási célokra, to-
vábbá chemical gyárakban stb. stb. a szülők (gyámok) névbe ajánlásosá teszi fiaikat fent-
vezett intézetbe való beiratkozás által ezen ép oly szóp mint roményteljes pályára küldeni.
Jelentkezni minden op lehet. Kivánata az igazgatólag prospektust küld és kérdézőkösdésekre
postafordultával felel.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Az intézet internattussal van egybekötve.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egyszeri ár 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felolvasó szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
 Lapfajdos és kiadó:
Dr. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-út 6. szám.
 Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits József-féle
 Deák-tér 1. szám.
 Hirdetések díjszabás szerint. Nyitlár soronként 40 f.

István király.

Előmlő szelidséggel az arcán, glóriával a fején, a patriárkák fenséges harmóniájával a tekintetében, így ábrázolja Szent István királyt a régi krónikák rajzolója a bécsi képes krónikától Turóczy s így festi meg őt kezeletében a nép. Pedig István nemcsak szent volt, hanem a maga korában mindenek fölött erős férfi. Lovag volt, hadvezér és állam-szervező; diplomata, szociálpolitikus, gazdasági politikus; férfias király minden ízében: nagybajszos, szép dalias férfi, nagy katona, szenvedélyes vadász; amellett a fény kedvelője királyi hivesével együtt, megjelenése fejedelmi, udvartarása pompázó. Szerette feleségét mélyen, imádta s uralkodásra nevelte egyetlen fiát.

Ilyen volt I. István a nagy ember és a nagy király.

Kereszténynek született, a mikor népe nagyobbik részében még pogány volt. És országát egészen a nyugoti kereszténységhez kapcsolta. A németiség már az igaz vallás híve volt akkor, amikor ő apostoli munkáját megkezdte. Magyarország függelenségére is akkor vetette először a szemét gondolat: előbb egyházi provinciájává teszi, aztán világi uralma alá hajtja. De István nemcsak vallásos volt, hanem magyar is. A salzburgi érsek és a passauai püspök hiába vetékéd-tek egymással, hogy egyházmezejébe Pannoniát melyikük vonja: Istvánnak a kereszténység sem kellett a haza függetlensége árán s a magyar kereszténység első terítőit és októit inkább a messze olasz földön kereste. Velencéből hirt Gellért püspököt Csanádba, Monte Cassino szertézházából Pannonhalmára Asztrikot, aki utóbb, a mikor a magyar katolikus egyház szervezésére került a sor, meghozta a pápa údvözetével és áldásával a koronát, mely akkor a keresztény királyság külső jelvénye volt. Ezért szent a magyar korona. A hatalom jelvényévé csak később vált, aza már István király és a magyar nemzet tette. István pedig keresztény érzelmetlen fogva, apostol lelki hajlandóságánál és irányánál fogva, nyugoti keresztény volt szívében, politikájában, nemzetéért, önmagáért.

Ilyen volt Szent István, Magyarország első király, az apostoli király.

És ő maradt a magyar király példaképe mindig. A magyarság erényeire, vitézségére alapította királyságát s azért szokták mondani, hogy a királyság csak addig állhat meg, amig magyar. Az idegen eszméket is kímélettel vette át, vigyázva, hogy nemzetét egyeniségéből, magyarságából általak ki ne vetkőztesse. És keresztülgázolt mindenkin, a ki országának önállóságára tört.

Magyar volt izról-izre, noha uralmát idegen elemek segítségével kellett megkezdnie. A kereszténység behozatalán kezdve, a civilizálást és az államalkotást, az egyház vezér-

karát is idegenből hozta, de egyházának hadserege magyar volt, a nép köréből került ki s a tömegekkel tudott érintkezni. Egy-két évtized múlva — beszélj a történetírás — a plébánosok már magyarok voltak s újabb évtizedek múltán a püspökök és az apátok is.

Erős, céltudatos kéz volt az a szent jobbék, melyet ünnepi körmenetben hordoznak meg holnap az országban ötszeszreglett hívők sokasága előtt. Magasan tartotta a keresztet, de keze ügyében volt a kard markolata is és lesújtott a vakusörre, ki a magyart bántani merészelt. Nem is lehetett másképp: Géza fia a kereszténység szellemében nevelkedett, ámde honalkotó Árpád hagyományai szerint, akiről az agyok sokat regelhettek még az ifjúnak, atyja utánarál.

ROVÁS.

A városboldogító eszméknek az a része, mely hivatalosan uton nem valószínű, mert a riedy paragrafus nem alkalmas annak elintézésére, társadalmi uton lennének megvalósíthatók. Ilyenkor merül fel az együttesítés és összetárasra való hivatkozás, ilyenkor keresik a teljes, némisszerű társadalmat, de mindannyiszor csak egy megütött akkord zánadant hangzik el az eszme, mely rövid hullámsz után elhal, beletemetődik a feledés és közöny temetőjébe. Hiába minden lelkesítés. A társadalom széttagolt, fásult, közönyt. Mindenki magának él és az egyesuletek, körök, asztaltársaságok kebelében is egyéni érdekek kerekednek felül és legtöbnyire személyes ellentétek állják útját sok szép tervnek, melyeket a közös érdekekben eszeltek ki. Ha valamely ügyben áradozni kell, mindenki másra szeretné bízni a dolgot, de ha valamely eredményt önnelnek, mindenki részt kér magának az önnelvetésből. Legnagyobb oka mindennek a társadalom fentebb is említett széttagoltsága. Mintha Kanizsán minden egyes ember külön réteget alkotna a társadalomnak: nem igen talál megfelelő környezetet, nincs semmiféle szerves kapocs közötté és mások között. Különböző elvek és irányok különítik el az embereket. Ezért ritkán is szállja meg társadalmunkat közös lelkesedés bizonyos eszmék kivételét iránt. Csak az tudja ezt igazán, aki önkéntes lelkesedés hiányában hízalni jár, hogy bizonyos célra megnyerjen egyeseket. Csupa húzódat, fázódást tapasztal az emberek között, akik a kifogások érveléi általán elő, hogy megtagadassák részvételüket, vagy annyit hozzájárulásukat bizonyos célokhoz. Ez az állapot pedig tartani fog mindaddig, amíg az egyesek közé éltek különféle elvek és irányok választási leomlanak.

Katonák és civilek összetűzése... Harc az utcán... Ilyen cím alatt számolnak be a napilapok egy nagykanizsai ejeli összetűzésről. Az összetűzés hősei katonák és civilek, magyar emberek. Mindnyáján husonköt való bus, vérünköl való vér. Ezek rohannak egymásra. Harcolnak egymás ellen, mintha ellenségek volnának. Eldobnak maguktól minden emberies érzést. Kéjfel rotanak egymás életére — a győztes jelzőért. Rut látvány. Ilyen nagyobb esetek a maguk meztele-

ségében mutatják be a népet és gondolkodását. A nép fekevesztett indulatú, műveltségét, eszizolatlan-ságát. Városról-városra bukkannak fel ezek az össze-ütközések. Hirdetve a huszadik század árnyfoltjait.

Egyik előzetőnk kérdést intézett hozzánk, hogy miért tartjuk mi a szegényügyet csak akkor teljesen megoldottnak, ha felállítják a szegényházat? A felelet előzött: Mert ennek nagy szociális fontossága van. Szegényház nélkül a szegények továbbra is állandó felügyelet nélkül maradnának. Nem dolgoznak felvénnek a segélyt. Akaraterő és erkölcsi érzék hiányában a pénzt mint eddig, ezután is a pálinka-értékesítés pénzésfőjébe vinnék. Teljesen dolgotlanak is lennének. Látnak, hogy munka nélkül is meglehet élni. Pedig könnyebb munkát tudnának végezni. Azonban ők az irtalomra számítanak. Erre pedig nagyon jól jegyzi meg a Budapesti Hirlap egyik minapi vezércikkében, hogy a magánosok irtalmára való számítás nagyon veszedelmes dolog és könnyen megrontja a győngy erkölcsi erejű szegény embert. A legújabb indulatu jétékonyiség demoralizálhat egész kerületet. A legelősebben kiesztelt törvény elhitetheti a szegénynevel, hogy joga van az élet javainak élvezéséhez, még ha a kezét sem nyújtja ki. A romlásba vitt irtalom és a kíméletlen közömbösség két véglet én a középuton van az igazság.

Közönségünk türelme különben bámulatos. A lemondás, a sorban való megnyugvás, és a nagykanizsaiak egyik fő jellemvonása. Nem zúgolódnak, nem panaszkodunk. A városi képviselők csak mindene bolygatnak. Semmi vita. Semmi tárgyalás. Semmi interpelláció. Ilyen városi közéletünk képe. A városi közönség napról-napra ki lesz szípolozva a piaci áruoktól. Az élelmiszerek ára az utóbbi néhány évvel 30-40 százalékkal, sőt némelyik töbel is magasabb lett. A vásárrénd pártját ritkítja, az élelmiszerek drágasága mesterségesen lesz előidézve. Az élelmiszerek biénák, a vásár piócái tényleg reggelienként uton-utólen ott láthatók, meglesik a vásárosokat és még a városon kívül kötik meg az alkut, de hát az ily gyalgatos manipuláció ellen — szabályrendeletek híján mit sem lehet tenni S amit ezek az árusok nem vesznek, annak is ballatlan drága az ára. Mert mindegyik úgy árulja cikkeket, mint a szomszédja. És kik ezek a szomszédok? Mindmégannyian Handlerek, magyarán kofák, akik az útszelen megvett olésó árut hozzák itt gyalgatos drágán forgalomba. Ezek igazán elmondhatják: ki korán kel, aranyat lel. Valamikor Kanizsa, mint nagy mezőgazdasági vidék centruma nagyon olésó város volt. Ma drágaságban „lefűzőt” sok nagy várost. Ennek egyik legfőbb oka, a piaci viszonyok rendezetlensége, pedig kis energiával milyen könnyen lehetne ezen segíteni. A városi jól felfogott érdekében kellene szabályrendelettel megakadályozni, hogy néhány ember kapzsiságát ne fizesse meg 22,000 lakó. Meg kell találni a módot a megoldásra. A hivatalos illetékes körök tartanak értekeletet. Beszéljünk be a teendőkhöz. Mert így tovább nem maradhat. Maholnap olyan drágaság lesz a városban, hogy csak az tud megélni tisztességesen, kinek néhány ezer korona évi jövedelme van. A lakosság többi része pedig kívándorolhat e városból.

A miénk és a másé.

Írta MÜLLER MÓR.

Fiume, 1905. aug. 17.

Egyik kanizsai nagykereskedővel nézegettük a kikötőben a berakódó hajókat. Az az óriási ur, a hajó gyomra száz száma fogadta magába a lisztet, nyers-cukorral tett zsákokat s egyéb export-árukat.

S ahogy így néztük a nagy forgalomban azt az óriási kincset, amit mi még a saját szükségletünk fedezésére után a külföldnek adunk, szinte büszkén mondta az én ismerősöm:

— „Bizony gazdagok vagyunk mi!”

Pedig hát szegények vagyunk. Hihetetlen szegények. Mert nincs másunk, mint amit a természet ad. A föld, az éghajlat s egyéb geográfiai körülmények. Hanem hol van az „ember” műve? Nem is amiért a kezünkkel kell kinyújtani, hanem amit csak nem szabad kiereszteni a kezünkől.

Elvezettem egy mellékútba. Apró üzletke felett ott lágott a tábla: „Omni si vende soltato mercedi fabricacione ungherese” (Itt csak magyar gyártmányú árutanak.) Valami nagy hazafi asszaggta ki az ajtajára. Csupán közönséges ruhaszereket árult. Hogy ez a tábla csak reklám volt, az világos. Itt, noha fél nap alatt bármily mennyiségű árut hozhatnak le, nem dolgozhat a kereskedő magyar cikkeivel, nem konkurálhat az idegen gyártmányokkal.

Az ismerősöm is kezdett alább hagyni a büszkeségéből. Mert nem csak itt van ez így, hanem bent az országban is. Neki példáiul még soha sem jutott eszébe megmérni, hol készítettek a bört, miből cipőjét csinálják, a harisnyáit, a ruhához való szövetet, ingeit, gallérját, vagy a nyakkendőit. Ha ezt nézte volna, úgy az a sok ezer kivándorló, kiket semminemű rendelettel nem lehetett visszatartani, nem hagyták volna itt örökül.

Hissen akik nem ismerik őket alaposan, el sem tudják képzelni, hogy micsoda küzdelembe kerül, amíg a nagy utra elhatározzák magukat, amíg előtökélik, hogy itt hagyják a régi ismerősöket, s új emberekkel új viszonyok mellett fognak élni. Csak a legnagyobb szükségbe határozzák el maguk erre. Kívívén azt a töredéket, kiket a vállalkozási kedv vonz. A többiek bármilyen menedékek, a leggyöngyösből szalmaszámba is belekapaszkodóknak. S mi, kiknek kezében a mentőcsónak, csak egy kis jókarat, s

megmenthetjük őket — tétlenül összetett kezekkel nézzük az eseményeket.

Politikusok, szakemberek tanácskoznak az önálló vámtarutól. A magyar nemzeti ipar és kereskedelem fejlődéséről, de te meg én, meg ő, meg mi, akik a siker megfordul, nem törődünk az ügyrel. Pedig sietős, sürgős az. Az események fenyegetve kérdezzük bennünket:

— Quo vadis? Hová megyünk?

A veszedelmebe. A magyar földműves paraszt, kinek korszerűsége mellett tulajdonjoga s sohasem muló hazaszeretete, a szeretet a rög iránt, mindenhol tért veszít. Kivándorol s helyébe olaszok és török jönnek, akik keresébből is meg tudnak élni. S tőtek a szocializmus fattyuhajtása, a nemzetközi szocializmus. A józan ész pedig azt jóslja, hogy ha eljön az idő s a „házatlan bitangok”, akik most azért tagadják meg hazájukat, mert ninesenek jogaik, megkapják jogaikat, ha nem is egészen, de a maga teljesíthető részében, nines szerium ami hazafiasisí teje őket.

A ragályos testi betegséget a víz, a levegő terjesztje van. A nyomatott betű. A rossz vizet nem issza meg elővigyázatos ember, a rossz levegőt elől kúld-minden menekülhetünk, de a betű az utóér bennünket könt-mind-nhol. S a házatlan bitangok betegséget vinni fogják ezek a apró fekete betűk az ország minden tájékára. Könyv könyv után tanács tanács után jelenik meg, de a beteg csak a régi mód szerint él.

Pedig milyen kevés fáradságba kerülne győzöttani magukat. Csak olyant vegyünk, ami a miénk. Aminek a készítésénél magyar munkások szerezik meg a napikenyerüket. Van egyelőttünk, amely ügyel arra, hogy az esetleges rosszul alkalmazott üzleti élelmesség ki ne zsákmányolja hazafiságunkat. Egy kis életéltéirt kell önmagunkba s környezetünkbe, hogy ki tudjunk használni minden alkalmat a saját fejlődésünkre, minden módot a magunk vagyonszítására.

Bizony szegények vagyunk mi nagyon.

— Megemissített vármegyei határozat. Zala vármegye törvényhatósági bizottságának július 12-én tartott közgyűlésében hozott határozatát, amelyben a törvényhatóság az adók beszedését és a sorozásban való közreműködést megtiltotta, a belügyminiszter megemissítette.

TÁRCA.

Az eb.

— Franciából.

Uj panama-kalapotam fejérné tőve büszkén sétáltam le s fel az utcákon s gyönyörködve néztem minden eszere hölgynek az arcába.

Egyszer csak valami a lábomhoz ért, s ezzel egyidejűleg nedvességet éreztem a kezem felett. Odanézek: egy gyönyörű szép kutyva volt. Önkénytelenül megálltam és megismogattam. Azután tovább mentem, de az állat nyomon követett.

— Elég volt a barátságából — szóltam — menj a gazdához!

A kutyva rám nézett nagy okos szemével, de nem ment tovább, ellenkezőleg tovább kísért.

Megsajnáltam s így szóltam hozzá: — Te szegény állat! Hát elvesztetted a gazdádát? De hát én mit csináljak veled? Haza nem vihetek... Fordulj más valakihez, kíneke a lakásában s te számára is van hely.

Tovább mentem s megvoltam róla győződve, hogy a kutyva megértett. De kis idő múlva újra hátra néztem. A kutyva még mindig követett!

Egyszerre csak, mintha az isteni tündöklés hirtelen volna fel a figyelmemre rá, egy sárga plátkát láttam egy hirdetési oszlopon. Odamentem, hogy előolvassam:

— Egy kutyva, mely a Désiré nére hallgat, a Haussmann Boulevardon elvesztett. A becsületes megtaláló illó jutalmat ksp, ha visszaviszi a kutyát gardiához, Dueroenéhoz, St. Germain-Boulevard 112.

Megpróbáltam, hallgat-e a kutyva a Désiré nére.

Alighogy e szót kiejtettem, vidáman eszalott és ugrálni kezdett.

Kétségtelen tehát, hogy ez az eb a hirdetés Désiréje. Elindultam vele a St.-Germain-Boulevard felé.

Mikor Dueroen lakásán becsengtem, az ajtó nyitó szobalány, felsikoltott:

— Désiré! Asszonyom! Asszonyom! A kutyva megkerült!

A szalomba lépve, egy mosolygós, öreg dáma köszöntött:

— Mily nagy hálával tartozom önnek, uram!...

— Oh, szót sem érdemel...

— Ha tudná, mennyire szeretem ezt az állatot...

Természetesen megkapja az illó jutalmat...

— Oh, kerem...

— En meg tartom ígéreteimet...

— Ne beszéljünk róla... én nem fogadhatom el...

— Ön udvarias ember. Nem erőszakoskodom tehát. De ha megengedi, itt tartom déjeuner-re...

— Lehetetlen asszonyom... En...

— Hát akkor holnap?

— Legyen. Köszönöm.

Másnap délelőtt újra beállítottam Dueroenéhoz. Nagyon kellemes meglepetés ért. Az ebéd-asztalnál egy rendkívül bájos fiatal leányka ült.

— A leányom, — szólt Dueroen, né mutatóva.

A reggeli alatt jól mulattunk s később Dueroen kikísért az ajtóig, de a leány ekkor sem mozdult helyéről.

Mikor lértém a lépcsőn, a házmesterné meg-szóltott.

— Ön Dueroenétől jön?

— Én ingerhelen válaszoltam:

— Nem látom át, mi köze önnek ehhez?

Tanév elejéhez.

(A haza raménye)

Írta OSELKÓ JÓZSEF.

Megkoptatni akarom az ifjúság ajtaját, sőt több: akarom megkoptatni szívét és hallani akarom, vajlon éle-e, dobog-e még ez a szív. Akarom megvárni, vajlon felszólít-e az ifjúság engem, hogy távozzam és tovább menjek! szől-e hozzám barátságosan, szívesen, hangosan vagy pedig azt izeni nekem, hogy — ninesen otthon. Más szóval: hogy ninesen otthon a haza iránti szeretete, ninesen otthon az ő — fatalága. Hanem, hogy helyette ott van valami idegen fölfogadott, amelynek neve: kosmopolitizmus, ahol ninesen haza: de van hiedegsítő tük helyett; becsület helyett kényelem; áldozatközesség helyett önzés; főleg pedig van ország — fatalág helyett.

Láthat az ifjúság, hogy mit keresek én. Hogy azonban ne féljen megnyitni előttem az ajtót és be ne zárja magát, megmondom, ki vagyok, aki kopog.

Nem vagyok erkölcsbőrő, aki fűrkésze az ifjúság lépéseit és azokról számadást követek. Nem vagyok szónok, hogy az ifjúság arca elő tükört állítsak öök büntetésekkel. Nem vagyok pedáns ember, hogy nem lenne érzésem a fiatal szívek dobogása iránt: nem is vagyok az ifjúság ellensége s nem irigylem tőle — fatalágát. Nem! Ilyen törekvés távol van tőlem. Legnagyobb örömom abban rejlik, hogy letézik a világon az ifjúság tavasza.

Boldogságom egész érzelme abban áll, hogy tudom azt, milyen könnyedén szárnnyal az ifjú lélek. Es ha az ifjúság megnyitni szívetem: akkor látás, hogy oly fiatal, mint bármely romlatlan ifjú szíve.

En tehát barátja vagyok az ifjúságnak egész lényemmel, jellememmel, törekvésemmel; és ha szabad volna ma választanom: akkor szívesen soroba lép-nék be!

Igenis, belépnek soroba, mert én is ott tanultam szeretni azt a földet, amelyet ósatyáink is anyának neveztek el; s azért, mert ott felmelegítettem szívemet úgy, hogy, amit hiszem, az a kis tük már ki nem alszik addig, míg a földön képes leszek foglalt képzni magamnak az emberi méltóság; tovább azért, mert ott láttam leghamarabb s egyedül hogyan lobbanhat föl az ifjú szív a tudományok, nagyszívesége s a műveltség megható vonzereje által és azért is, mert ott a nemes cél után törekedtek oly emberek is, akiknek ugyszólván sem hajlékuk, sem betető falatuk nem voltak; s viszont olyanok is, akik mindenben börtelkednek, de mindezt megvetették csak azért, mert úgy voltak meggyőződve, hogy így kívánja ez a szent ügy, a nemzet s a haza boldogsága.

Belpnek az ifjúság soroba, mert ott megismer-tem azt, hogy a szép, a nemes eszme az életnél is

— Az ön érdekében teszem, amit teszek A kutyáját megtaláltam önnel s most a nyakába akarja varrni a leányát!

— Nem értem. Az a leány elég szép arra, hogy...

— Igen! De saúta!

— Sánta!

— Betanították a kutyájukat, hogy elköszáljon hazulról... Ha közönséges ember hozza haza, valami kis jutalmat kap, ha pedig előkelő fiatalember a becsületes megtaláló, úgy ott marszálják ebédre s a kis hőlgyeések hozzált, hogy meghódítsa... Csakhogy eddig még nem sikerült. Persze, mert falába van!

— Falába!

Ah, az a kutyva egy csalószövetkezet büntására volt!

Bródy Sándor gondolatai.

— A »Nyomor»-ból.

Kegyetlen, ostoba gyermek ez az élet... elve szurja fel a kínok gombostűjére teremtmenyét, az embert...

A nőnek nem lehet egy szeretője és lehet százat anélkül, hogy u. n. szeretői ereje megcsappanék.

... A gyárak kúrtói már javában füstölögtek... Eme sárgás füstfellegek: a vergődő munkásnép el-párolgó életérebőlül alakultának.

Az Ur bűnt teremtett, hogy büntethessen! Ki már most itt a hibás; aki bűnt hoz létre, vagy maga a születéséről nem tehető bűn anyaga!

értékesebb és mert ott megtanultam, mit jelent — fiatalnak lenni.

Igen, az ifjúság soraiban mindig voltak olyanok, akik kezét fogva így szólta: menítsük meg a nemzetet, menítsük meg a házat!

Es megmentették mind a kettőt.

Kedves íj barátaim! Önök előtt voltak olyanok, akiknek emlékét áldjuk; s lesznek önkök után is olyanok, mert meg kell jönnök, mert látom őket minden nemzet ifjúságában, s látom, hogy a természet ellenesség nem lehet szabályilag, nem lehet egészséges törvény, miután a természet ellenesség — betegség. Es ha önkök csak betegkedni lennének, akkor önkök után jönnék, akik egészségesek lesznek és önkörök kijelentik azt, hogy — önkök betegek voltak.

Es azok az egészségesek megjönnek, mert meg kell jönnök.

Az ifjúságot függ az, vajjon a földimát nemzet tovább is tekintse öt panaszai és féjdalmi bizalmasainak; avagy pedig fölé eltekintve így szóljon: megvárjam azokat a jövődekét, az egészségeseket!

Az ifjúságot függ az, vajjon a haza mondhatja-e: „Benedicim bízom te vagy az én reményem!”

Utközben.

Misurina, 1905. aug. 13. án.

Tirol, a templomok országa, egyuttal a legfestibb hegyeknek, a Dolomitoknak is hazája. A teremtő az Ampezzo és a Fassa völgyében építette önmagának a legszebb dómokat, gót és renaissance stílusban színes porphyrból, befedte a dómokat hóval és megaranyozta napugarakkal. Es most 40.000 ember zarándokol évente ezekre a helyekre, hogy megnézze ezeket az építményeket, melyek ősidők óta állnak, miket nem épített sem ókor, sem középkor és mégis megkapók és elragadó, fonségek és áhítatra készítők, épen azért, mivel nem emberi kéz építette azokat. Megnyilatkozásai a nagy teremtő erőnek. Történetük nines, vagy ha van, mi nem ismerjük egészen pontosan keletkezésük történetét, mert ember jelen nem volt, feljegyzések ninesnek róluk, de egy fél tőrnek és hivogatók az embert, miatba azt sugnák: jertek ide fel, itt van a nyugalom, itt var a fenség! Es megindulnak az emberek karavánjai és elmennek a Dolomitok aljához, meghajolnak és ábátosan imádkoznak, nem akjuk mozgatsával, hanem lelkük melyében. Nem dogmák szerint dicsebtük a világeteremtő nagy munkáját, hanem a szépeknek melegevel és rajongásával és a szépeknek minden dogmáival összeférnek. Ezek a dómok, csonka gulák és kupok, mintegy szimbolusai azoknak a templomoknak, mik épülni fognak, ha az emberek valamikor nem dogmák szerint fogják imádni az Istent.

Az ampezzói Dolomitokban két ország osztokodik: Tirol és Venécia. A legszebbek mégis Veneciában vannak Cadini kertletben: a Monte Cristallo, az Antelao és a Szorapiz. Az Antelao Tizián-nak kedvence hegye volt. A velencei nagymester nem messze tőle Pieve di Codoreben született. A Szorapiz alján terül el a Misurina tó, melyről a Grand Hotel Misurina vette nevét. Ebben a szállodában töltötte Margherita osztrig királyné mely gyzásának első pár hetét. A szálloda 1800 m. magasságban ugy épült, hogy benne királynék is megtalálják azt a kényelmet, melyhez szoktak. Királynők hiányában azonban polgárembert is befogadnak, ha lakásér és ellátásért — mely mellesleg mondva kitünő — királyi áratat fizet. Azt hiszem, polgárember csodabehatna, ha itt egy évig kosztol. Idezék néhány adatot a szálloda étlapából. Consommé-leves 75 fill., rostélyos K 2 —, beasteik K 250. Beefsteak à la Chateaubriant K 5 —. Spenót K 1. Sárge répa K 1 —; paprikás csirke K 3 —. Pudding K 2. Felfújt K 250 stb. Igaz, hogy az ételek fejedelmiek, de a legtöbb ember nem akar fejedelmi módon étkezni és azért inkább fölkeresi a nagy szállodával összekötött turista házat vagy a Vecellio-szállodát, hol mérsékelt áron filigran adogokat kaphat a kisétők után. Ezekben a kis szállókban kétes alakokkal is

lehet találkozni, olyanokkal, kiket a sors hosszú ujjakkal áldott meg. Ezek az ujak aztán más emberek zsebében operálnak.

Az Ampezzo völgyében az idegenforgalmat ma már iparszerűen bonyolítják le. Azt a 40.000 embert, aki évente itt megfordul, már tetemesen felemelt árak mellett továbbítják. Az állandó vendég Toblachban, a kiinduló állomáson ma már kevesebb, mint volt ezeltől 19. évvel, ellenben megkészeredett a turisták számát. A turista pár napig vendége a szállodának és azt a szállodások fel is használják arra, hogy kisajtoljanak a turistáktól, amit lehet. A turista fizet és elvegezvén dolgát haza megy és a megindultság hangján beszél a szép vidékről és a nagyszerű, fantasztikus alaku dolomit-hegységről. Ezt eslelkszem én is, mikor elmondom utközben szerzett tapasztalataimat.

V. H.

HIREK.

A dal ünnepe.

— Dalosverseny Nagykanizsán. —

Három napig tartó országos ünnepségnak volt a héten színhelye Szombathely, a Dunántúl e törekvő városa. Az országos daleylet tartotta ott a dal ünnept. Száz és száz dalos érzeve olvadt össze a magyar dal szeretetében és csodálatában. A magyar szó, a magyar érzés, a magyar dal ünnepe volt ez. A dalnak ünnepe, mely kísérője a magyarnak a lélek, a szív minden érzésében. A dal ünnepe volt ott, melynek mindig sokat áldoztak a magyarok.

Nagy, óriási fontossága van ilyen ünnepségek. Művészeti, nemzeti és más szempontból is. A fővárosi lapok az ünnepséghöz méltóan hasábos tudósításokat közöltek a dal ünnepe felhatalysáról.

Mindnyaján komoly alhatály figyelték a dal ünnepe mozzanatait.

Bennünket kanizsaiakat kétszeresen érdekelt a verseny. Érdekelt bennünket, mint e hazának polgárait és külön, mint kanizsaiakat. Mert nem sokára nekünk is részünk lesz egy dalosversenyben.

Holnaphoz egy évre, Szent István napján fog lezajlani Nagykanizsán a Dunántúli Daloszsövetség 1906. évi versenye. Bennünket ért a megtiszteltetés, hogy e nemes celu szövetségnek néhány napon át vendégül lássunk városunkban. A város képviselőtestülete már lerótta tiszteletét a szövetség iránt. Ezer koronát szavazott meg a daloszsövetség céljaira. Ez mindenesetre nagyon dicseretes tette volt a városnak. Ezzel már előre is sietünk kifejezni tiszteletünket és becsülésünket a hozzánk vendégül jövö szövetségnek. Tudnunk kell azonban, hogy ez mégis csak külső kifejezése tiszteletünknek. Ez csak első lépés a siker felé.

Az igazi sikert más uton kell majd keresnünk. A sikert abban fogjuk megtalálni, ha a hozzánk jövö dalosok otthonosan fogják magukat érezni. Ha az ünneplés nemcsak a külsőségekben fog kifejezést nyerni, hanem ez lelkes és szívből jövö lesz.

Nagy napja lesz városunknak a jövö évi Szent István nap. Az itt töltött napok emlékét fognak hagnyi több száz dalos szívében. Nem lehet közömbös reánk nézve, hogy minő lesz ez az emlék. Nem lehet közömbös reánk nézve, hogy Kanizsa városa és társadalma minő benyomást fog tenni a hozzánk jövö vendégekre.

Hisszük tehát, hogy mindent el fognak követni a sikerért. Hisszük, hogy a város hivatalos intézői egyesületük majd a siker érdekében a dalverseny rendezőivel. Hisszük, hogy a város közönsége fel fog emelkedni a bensőség és lelkesedés ama fokára, mely minden siker előfeltétele. Erezük, hogy a dalverseny napjának holnapj elfordulójan a város közönségének fogadalmat kell tennie, hogy ismeri fogja kötelese-

gét, hogy szeretettel fogadja majd a dalosokat, kik hozzánk jönnek 1906-ban hirdetni a magyar nyelv, a magyar dal bibójságát, fenségességét.

Kezdjük meg szép eszben szervezni a verseny előkészületeit. Lássunk a munkához. Körfeltekintés, figyelmesen Fogjon össze a város társadalma. Vigyük szép sikerre az ügyet: A magyar dal és a város közönségének dicsőségére!

PÁRBÉ.

Emlékeztető-naptár.

Aug. 20. Nagy népünnepe a C. templom építési alap javára.

— 21. Napár Béla, városi közgyűlés

— 22. A megyei állandó választmányi gyűlése.

Szept. 4.

— 23. A zalavármegyei jegyzők egyletének dísközgyűlése Zalaegerszegen.

— A király születésnapja. A király születésnapján hetvenötödik évfordulóját a hagyományos díszrel ünnepelek meg Nagykanizsán. A középleteken és sok magánházon is nemzeti lobogó lenggett. A plébánia templomban reggel, az izraelita templomban délelőtt hálaadó isteni tiszteletet tartottak, melyeken megjelentek a közhivatalok és a katonaság fejei. Díszszógalatra a honvédekre vonult ki. Az egész ezred díszlovost tett.

— Szerkesztői hír. Dr. Villányi Henrik, lapunk felelősszerkesztője hosszabb távollét után hazakerézett és a „Zalai Közlöny” szerkesztését átvette. — Gáspár Béla, lapunk eddigi munkatársa, mint főmunkatárs lépett be a „Zalai Közlöny” szerkesztőségének kotelebébe.

— Esküvő. Szedlmayer Antal postakész-távíró tiszt, Szedlmayer László kiskanisai polgárúrnával, augusztus 2-án tartja esküvőjét Kézman Rózsával a rácalmási plébánia templomban.

— Kanizsaiak a szombathelyi dalosversenyen. A szombathelyi három napig tartó országos dalosversenyre a nagykanizsai Irodalmi és Művészeti Kör dalárója is elküldte képviselőit. Ott voltak a dalárda tagjai közt: Gürtler Ferenc, Irmeler József, Lendvay Samu, Meriszt Ede, Kálmán Leó, Miltényi Gyula, Büchler Mór és Kardos Sándor. A dalárda nem velt részt a versenyen, mert nem tagja az országos daleyletnek. A dalárda képviselőik szívelyes fogadtatásban részesültek.

— Szónokok és a sajtó. Azt hisszük, hogy ebben az országban sokkal kevesebben beszélnek, ha tudnak, hogy beszédeikről hallgatnak az újságok. A nyomda-festőkre nagyon sok ember várják, de arra kevés ember gondol, hogy a sajtónak szolgálatot tegyen. Ez jut eszünkbe, mikor egyik kaposvári lap-társunkban egy helyreigazítást olvasunk. Ebben a meggyűlés szónoka kijelenti, hogy nem ugy mondta, amit mondott, mint a hogy a lap megírta. A szónok urak jó ténnek, ha beszédeiknek legalább a kivonatát átadnák a jelenlevő hírlapudatóknak. Így aztán nem kellene nekik semmit helyreigazítaniok. Erre persze a legtöbb ember azt mondja, hogy ő nem készült a beszédre, így tehát azt sem tudja, hogy mit mondott. Darányi Ignác azonban, mikor a kecskeli helyi Festetics-országos letelepezésének elővezése a beszédet, ennek sokszorosított szövegét kihuzta a zsebéből és szöszötözte az újságírók között. Neki aztán nem is kellett semmit helyreigazítani.

— Kifüggesztett behívók. A nagykanizsai csendőrpáncsósok kapuján is ki van függesztve két katonai behívó. A piros és rózsá színű lapokat, melyről a fővárosi újságok is irtak, sokan nézik a járó-kelők közt. Az azonban már igazán véletlen lenne, ha azok is elolvassák, akiknek ki van függesztve.

— A zalamegyei egyesült ellenzék 60-as bizottsága szerdán délelőtt Zalaegerszegen Bathányi Pál gróf enklóksével értekezletet tartott. A bizottság elhatározta, hogy a közönségek felhívást intéz, melyben utal arra, hogy az ex-lel állapot megszűnése után az adókat sürögősen be fogják hajtani, miert is ajánlja a bizottság, hogy az adóra szükségeseket a polgárság valamely pénzintézetbe helyezze el, nehogy annak idején a fizetést eszközölni ne tudja

— **Házasság.** Dr. Koritschamer Lipót pápai ügyvéd folyó hó 17-én kötött házasságot özv Ledofsky Arminé urnóval Nagykanizsán.

— **A jegyzők jubileuma.** A zalavármegyei jegyzők egylete elhatározta, hogy az egylet 25 éves fennállásának napját, í. é. szeptember hó 28-át, a vármegye székhelyén, Zalaegerszegen díszkönyvvel megünnepli. E tárgyban az egyesület felkeshang főhivatást bocsátott ki az egyesületi tagokhoz.

— **Faragó juhász.** A magyar lélek hatalmas teremtő ereje nyilatkozik meg azokban az egyszerű tanulatlan pásztoremberekben, akik egy-egy bicskával, törött boróvala szinte művészi faragványokat készítenek. Mint Sümegről írják, ott is van ilyen faragó mester Keszler Ferenc birkásmajori juhász személyében. Állítja szerint művészetét nem kisebb embertől tanulta, mint Deák Ferentől. Gyerekkorában édes apjával sokszor elment Csabrendekről Ósterhuberektől Pusztaszentlászlóra koskótár. A szentlászlói kúria udvarán 4 hatalmas gesztenyefa állott, ezek alá hozta Deák Ferenc szerszámaikat s ott áldozott neves szenedélyének, a faragásnak. A Ferkó el-elmegezte, miként dolgozik Deák, ez költötte fel benne az „öszönt” s próbálkozott maga is a faragás mesterségével. Keszler ma már 58 éves ember s nagy ügyességre vitte a faragást. Csakhogy meglátszik rajta a kor szelleme. Kécsket, villákat, kanalakat, sórtartókat, papírvágókat farag, ezeket aztán eladja. Bőrből meg olyan erszényeket készít, hogy ember fia ki nem nyíja, hacacsak a huncutságot meg nem mutatják. Keszler faragványai igen kapósak. Sümegen és a vidéken számos úri házában ott vannak ügyes faragványai. Több fia van, de apja mesterségét egyik sem tudja. Kérdésünkre, miért nem tanítja rá őket, azt felelte: „Nem lehet kérem, hiányzik belőlük az ösztön.” Amint hogy a civilizáció lassankint tisztára megsemmisíti a pásztornépek ezt a szép és névös foglalkozását, amelyben a magyar genius teremtő ereje oly csodálatosan nyilatkozott meg.

— **Honvédeink a hadosztálygyakorlaton.** A nagykanizsai 20-ik honvéd gyalogezred hetfőn délután kilón vonaton indul el az idei hadosztálygyakorlatra Nagykanizsáról vonaton mennek Zalabérre Innre: tovább gyalogmenetnek lesznek a hadosztálygyakorlat utirány: Zalaszentgrót Sümeg, Nyírad, Monostorapát, Tallán-Dösig, Veszprém, Várpálot, Székesfehérvár, Marton-vásár és Lefelé Lepényre. A gyakorlatok 4 gyalogezred vesz részt. Azonkívül thárság és huszárság. Az é hén bevonult tartalékosok is részt vesznek a gyakorlaton. A pórtartalékosok itthon maradnak kiképzésre. A gyakorlatot szeptember 13-án Lepényben felejtjük. Aznap este már itthon lesznek honvédeink, 14-én pedig leszerelnek.

— **Községi gyűlés.** Sümeg képviselőtestülete özi rones közgyűlést f. hó 13-án tartotta Kiss Antal városbíró vezetésével. A naprend első pontja az 1906-ra szóló költségvetés előterjesztése volt. Ez a szokott keretben mozog. A bevétel 45.141 K 25 f., a kiadás 62.025 K 38 f., a hiány 16.884 K 12 f. A 42.264 K 30 f. adóalap után 40%-os községi adó szolgál a hiány fedezésére. Ez 2-3-del kevesebb az idei pótkul. Ezután Németh János plébános, mint az égetek számára kiküldött gyűjtő-bizottsági elnök ismertette részletesen a gyűjtés eredményét s a törént segédlemekeket.

— **Orvosi gyűdjij — természetben.** Mulaságos esetről beszélnek egyik somogyi megyei balatoni furdóhelyen. Történt ugyanis, hogy a villák közt cirkáló csendőrnőr é este 10 óra tájban, egyik villa gyűmölcsösében a fán egy alakot pillantott meg, ki egy alant álló személyné dobált le a fáról a gyűmölcsöt.

— **Mit keres maga a fán, szólt a csendőr.** Hísz ez a kert nem az ön tulajdona?

— **Az igaz, válaszolt a fán élő férfi.** De én mint ez ház urának orvosa meggyógyítottam annak családját. Fizetést nem kaptam érte. Most tehát természetben szedem be — az orvosi gyűdjidjat.

A csendőr nem volt meglegedve a „természetbeni gyűdjidj” hívének — ki történetesen egy fővárosi orvos — kijelentésével és jelentést tett a villa tulajdonosának. A villa tulajdonosa kíméletből nem tett lépést mi feljebb. Az eset azonban kitűdő-dött és most a furdóvendégek sokat kacagnak az orvos ur esetén, ki ugyátszik feltalálja lesz a „természetbeni gyűdjidjat.” Az orvos ur, azt mondják a rossz „furdó-nyelvek”, a természetes gyűmjöd elvéből fogozta ki e találmányát.

— **Bizottsági ülések.** Nagykanizsa r. t. város bizottság közli a várgház tanácstermében történt tartott: A pénzügyi bizottság augusztus hó 14-én ünnepi Elek Lipót elnökletével a következő fontosabb ügyekben adott véleményét: Ilámit és Jámbor budapesti műpártisztekek a főgimnázium és társház tervezése tárgyában kötendő szerződés tervezetre vonatkozólag — mintán a kérdéses építkezés egyben a kormányhoz beadott kérvény meg eddig elintézése nincs — az ügynek egyelőre főtárléteit javasolja; a Széchenyi-től a Bajza-utóig terjedő újtestnek bazaltkő-kockával való burkolása tárgyában minták beszerzését és a Kaziny-utcsának a vasúti átjárót északra a klinker burkolat kezdését terjedő mintegy 150 m. hosszú utatnek-asphalt burkolattal leendő fedése a helybeli vállalkozóktól ajánlat-vételre mondta ki. A költségek pedig 20 évre felosztandó kölcsönből lennének törlesztve. A VI. kerületben lévő Torony-kőnek szabályozása tárgyában — az érdekeltekkel felvett gyűjtkönyvi megállapodást a bizottság elfogadhatónak véleményezte; a Haba-féle ingatlan örök nem véleményezte; az Ipariskolánál a heti 2 órást tanítói állásra hirdető pályázat eredménytelensége folytán a régi állapot visszahelyezését hozta javaslatba. — A közegészségügyi bizottság ugyancsak folyó hó 14-én Dr. Székely József elnökletével tartott ülést, melyen dr. Vasunk közegészségi ügyet — mely rendes havi tárgy — tudomásul vette — és megöröszedett köz-kórházi segédorvos állásra az egyedül pályázó Urelich Ferencnek kinevezését hozta javaslatba.

— **A vasárnapi munkaszünet megbeszése.** A magánbiztosítók vasárnapi munkaszünetének gyűjt a nagykanizsai rendőrség most már teljes szigorral ellenőrzi. Hájós Ferenc rendőrbíró által a munkaszünet be nem tartása miatt, feljelentett 5 íróadékos é hétén 10—10 koronára büntette a rendőrkapitányság. Az ellenőrzés ezután is teljes szigorral folytatják.

— **Az állandó választmány ülése.** A folyó évi szeptember hó 11-én tartandó törvényhatósági bizottsági rendes közgyűlése az 1905. évi megyei költségvetés megállapítása tárgyában teendő véleményes jelentés elkészítése végett az állandó választmány ülése folyó évi augusztus hó 28-án ugyancsak ezen a közgyűlésen felveendő egyéb törvényhatósági ügyek közgyűlési tárgyalásának elkészítése végett pedig az állandó választmányi ülése folyó évi szeptember hó 4-én mindenkor délelőtt 9 órakor Zalaegerszegen a vármegyeház gyűléstermében fog megtartani.

— **A régi nóta.** Mi lenne más, mint a por. Minden riporter tiszser ír erről „szines udjónaság.” Az egyik viccel, a másik komolyan fontoskodik és az egyik bizonyítani a közegészségügy intézőinek, hogy a por ártalmas az egészségre. Tolakodón megkérdezik a város vezetőitől, hogy vajon ők nem ezt a levegőt szívják-e. Sőt, felvetik a kérdést, hogy így hajlandók-e intézkedésre. Válasz sohasem jön. A por is megmarad, Kanizsa régi specialitása. Megmarad a 3 utca-széprő is, akik egy jobb gyűzhöz méltó búzágószalag végzik munkájukat. Nagyási mániában. Abban a tétíthében vannak, hogy ők a város nagy területét hármán, igen jól tetszett olvasni, hármán tisztán tudják tartani. A lapok eszikedik Ádám bécsit, mint a köztisztaság főfelügyelőjét. Mintha bizony ő tette volna arról, hogy a tözölőknek utcautisztításért fizetett bírő ne nevéstegesen kiesziny, hogy abból a többi kiadás mellett, nem telik a budgetből több, mint 3 utca-széprő. Mintha bizony ő tette volna arról, hogy a beszerző seprőgép, úgy mondják, oly nehéz, otromba alkotmány, hogy azzal seperi nem lehet. Ott pilhen most babérain a tizölők lakánysága előtt. Sok panasz hangzott már el amiat, hogy akkor sóprók az utcákat, amikor legelőnkbe a forgalom, tehát amikor a leg-több ember jár az utcákon s így a közönség ezt a sok teljes értelmében tele szórják porral. A városi tanács végre meghallotta a sok panaszt és most intézkedett, hogy ezután más rendben történjék az utcák sóprása. A tanács utasítására ezután már reggel 2 órakor kezdik az utcák sóprését s mire az emberek felébrednek, már tiszták lesznek az utcák. Igaz, hogy ezt az újítást Pécsézt hozták be. De hisz mi nem is kívánhatjuk, hogy nálunk ily kérés teljesljön. Mi lenne akkor a riporterekkel. Hogyan irhatnának a lapok ezután is a régi nótaóráról, a porról, a porról.

— **Nagykanizsa r. t. város képviselőtestülete** augusztus hó 21-én délután 3 órakor közgyűlést tart, melynek pontjai: Tanácsj javaslatok a községi kötelekbe leendő felvétel és elutasítások tárgyában. Tanácsj javaslat a Schwarc és Tauber ukánzásj bev. cégnek Nagykanizsán létesíteni szándékolt pótkávé-gyára segélyezése tárgyában. A főgimnáziummal az első három párhuzamos osztály feltartása és egy osztály kibővítése iránti tanácsj javaslat. A főgimnáziumi rajztanári állás — és Kátócy János rajztanár újabb szabadságolása iránti kérelme tárgyában tanácsj javaslat.

— **Szegeny elől a halálba.** Kárász Pál szentgyörgyvári harangozó fia a templom perseyből kiolpott néhány filért. A lopást észrevette Horváth Lajos papnévendék. Bejelentette a plébánosnak, aki lekipásztöri kötelesegből a fut megkapta és állítólag azt mondta, hogy Kárászról fog vasárnap prédikálni. Kárász ezt meghallotta és szírgében meg aznap délután 3—4 óra között a padláson felakasztotta magát.

— **Alakuló ülés.** A nagykanizsai általános ifjúságekző-egyesület Dobrovits Mihán elnök vezetésével augusztus hó 19-én szombat este 8 órakor az egyesület helyiségében alakuló ülést tart, melyre az a tisztakar, a választmány és ellenőrző bizottsági tagok hivatalosak. Folyó hó 20-án vasárnap délután 3 órakor Ihsási Horváth István elnökletével a nagykanizsai ált. ifj.-képző-egyesület vigalmi bizottsága és a мүködvelő szórakoztató osztály megalakítása tartatik, melyre az összes egyesületi tagok meghívataknak.

— **Baleset.** Hajdu Lászlóné, Szalai Anna becselhelyi lakos egy gyűmölcsfáról Püsköd tájára leesett, mely szerencsétlen esés következtében hátsógyalva törést szenvedett. — E szenvedett sérülésben tegnap a helybeli kórházban meghalt 21 évet élt.

— **Alkoholizmus elleni kongresszus Budapestén.** A szervező és végrehajtó bizottság a következő felhívást bocsátotta közzé: Az 1903. évi április havában Brémában tartott nemzetközi alkoholizmus elleni IX. kongresszus elhatározta, hogy a nemzetközi X. kongresszus 1905. évben Budapesten fog töléseni. A szervező-bizottság főleg a külföldi érdeklődők kívánásának megfelelően — megállapította, hogy a kongresszus 1-05. évi szeptember hó 1-től 10-ig bezárólag tartja meg. Az alkoholizmus elleni ezen nemzetközi kongresszus ezáltal oly országban fogja tárgyalásait tartani, amelyben eddigelő az alkoholizmus veszedelmének elhárítására újszólvány semmi sem történt. Az a csekély társadalmi mozgalom, mely a bécsi hasonló tárgyu kongresszus hatása 1877-től hazánkban megindult, még alig mutat fel valamelyes eredményt s küzd a kezdet nehézségeivel. Pedig az alkoholizmus kérdése immár réggen kinőtt azon szűk keretből, melyben az ellene való védekezés kezdeten mozgott és nagyfontosságú társadalmi kérdésé fejlődött. Közúdomán, hogy az alkoholizmus minden társadalmi osztálynak vézgetes csapása és sűjt szegényét, gazdagot, műveltet, műveltetlen egyaránt. Nem is egyenkéze, se nem egyes osztályokhoz, hanem mindenkihez, osztálykülömbég nélkül intezők hívó szózatunkat, vezgen részt kongresszusunkban, igyekezzék é fontos kérdést minél alaposabban megismerni s velünk egytté arra törekedni, hogy az emberiség ezen pusztító járványát közös erővel leküzdhessek. Társadalmi betegségtől csak öntudatos társadalmi küzdelem válthat meg bennünket.

A kongresszusra való részvétel, valamint mindennemű más bejelentés dr. Stejn Fülöp főtitkár címen a nemzetközi alkoholizmus elleni X. kongresszus íródjákba intézendő. — A kongresszusra vonatkozó mindennemű felvilágosítás itt nyertelhető. Az íróda címre: f. öi szeptember hó 1-ig Budapest, IV. Központi városkaha, azontúl VI. Múcsarnok, Városliget. A kongresszusal kapcsolatban rendezendő kitérőúvára vonatkozólag bővebb felvilágosítást ad dr. Kovács Gyula kir. tanácsos, a kereskedelmi múzeum igazgatója (V. Váci-útról 37.) A kiállítandó tárgyak Budapest, VII. Múcsarnok, Városliget, amsz küllendők. A kongresszusra való részvételre a jelenlétekeseket lehetőleg szeptember hó 1-ig kell beküldeni. A kongresszus tagdíj 6 korona. A pénkülendőknek a végrehajtó-bizottság pentársóshoz Tautler Károly gyűmölcsészhez (Budapest, VI. Teréz-kört 38.) címzendők. A kongresszus tagjának elszakolásról a kongresszus lakásügyi-bizottság gondoskodik. Amennyiben a tagok a lakásra vonatkozó előkeztésekről tudják a lakásügyi-bizottsággal, úgy ez akár szállóiban tart fenn nekik egyelőre szobát, akár pedig ingyentelak bízatosi nekik, kerjük azonban a tagokat, hogy előbbi bejelentésüket legkeőbb szeptember hó 1-ig megtessék szíveskedniük.

— **Régi szódvizes üvegek.** A helygimnázium terümen nem engedi meg, hogy a sima eresztősű üvegekben árujják a szőlőt. Az üveg esztővén ugyanis sok beteg ember a szájába veszi, midátt törését a betegeséget. A miniszteri rendelet szerint a esztővét szélesebb karikával, vagy egyéb kiálló részekkel kell ellátni, hogy semmiféle veszélyes és izléstelen cokolra ne használhassák az üvegeket. Kanizsán meg mindig sok van forgalomban a régi üvegekből.

— **A sakkverseny eredménye.** Három hétig tartott a sakkverseny a Központ kavéházában. A verseny, mely iránt állandóan nagy érdeklődés nyilvánult, a mai napon véget ért. A versenyben résztvevő névsora — kiknek neve mellett álló szám a nyert játszmák egységét jelzi — a következő: Dezső Aladár (9), Dénes Ignác (15 1/2), Ithási Horváth István (7), Milhofer Kálmán (5), Nékám Aurél (5), Pintér Dénes (15), Pintér Sándor (10), Számek Lajos (12), Tóth István (9 1/2), Thurn Adolf (3). Ezek összesen 90 partit játszottak. Elsők: Dénes Ignác 15 1/2, Pintér Dénes 15. Számek 12. A rendező-bizottság a nyörök közt értékes ajándékokat oszt szét.

— **Óskori temető.** Sümegyen a haraszti homokbányában földmunkálatok alkalmával Süte Sándor urna sírja talált. Darnay Kálmán a helyszínen kutatást eszközölt. Eddig is több sír került elő, melyek igen érdekesen díszített urnákat és egyéb apró edényeket tartalmaztak legbecsebb közöttük egy kezdetleges állatfejjel ékített urna. Szörvénysón a haraszti minden részén kerültek elő urna sírok.

A speciálista válópügyekben.

Egy fővárosi ismert nevű ügyvédhez, aki különösen válóperei révén tett szert sok pénzre és ismert névre: a napokban beállított egy redingós elegáns, komoly képző uriember, jó állású hivatalnok. A biskális ur, a válópörök speciálistája, beteszkeltte a loglobelső szobába leültette egy kényelmes székre és utóéletmentlenül előkelő mosolylyal megkérdezte a fiatalembertől, mivel lehet szolgáltatára?

Az uriember mindenképpöt óvatosan körülnézett a szobában, egy darabig idegesen mozogdolott a széken, kétszer csuklott és kétszer megkörtörölte a torkát, mielőtt hozzáfogott volna a mondközlőhöz: azután végtelenül félelően, hátrátalanul hozzáfogott a beszédhez:

— Uram, doktor ur, igen kényes, igen bizalmas dologban jöttem önökhöz...

Erre a válópörök speciálistája közölgött:

— Tudom, mit akar mondani, tudok mindent. Ismerem az ílyesmit.

Az uriember ijedten tekint a válópörök tudására. Az pedig folytatta:

— Igen, barátom. Tudok mindent. Ön megismert egy kisasszonyt. Szíve szerelmére gyallott iránta. Te-le volt ideálizmussal, mikor előlr elé léptél, mikor feleségül vette. De a mézesbetek után következett a család, a kiábrándulás.

— De doktor ur!

— Hagya csak kérem, nagy praksizsom van nekem az ílyesimben. Már a mézesbetek alatt megtudta, akit ön agynyalnak képzelt szerelmes álmaiban, az egyszerűen háripia...

— Doktor ur...

— Hagya csak... Volt önnek egy hűséges kutyája. Föl kellett cserélnie a felesége utálatos ölobesekéjével. Voltak önnek kínai porcellán-vázái. A felesége az ön fejéhez vágta őket, voltak szerető barátai. Öngyásagselvadította őket a háztól... Volt szép haja, voltak hollőrfürtjei. Vége. A családi gondoktól megkopaszodott...

— De uram, — szaktította félbe az uriember csodálkozó arca.

— Csak hagya. Ismerem már én az ílyesmit. Volt hitele, pénze, gazdsága. Ma csak adósságai vannak. A felesége megszökött a klavirmesterrel, s itt hagyott az ön nyáknak két szülőleányt, akik egész nap a skálát verik a zongorán... Ismerem én az ílyesmit... minden házasság ílyen, vagy hasonló, minden házasság válópörrel végződik. Kérem csak, bizza rám...

— Hisz én egyebet akartam...

— Tudom...

— En a kedves leánya kezét akartam megkérni...

— Ah, vagy ugy? A leányom keréti?!

— Igen; igen. De a hallottak után elment a kedvem a nőüsléstől... becsánat, ajánlom magamat.

NYÁRI SZINKÖR.

Az őszi sajní szezon.

Ma este újból megnyílik az aréna. A nyári színet után, mely színetet a sífofői színpadon tartotta a színtársulat, ma lesz az első előadása Kölcsey-utcai Muzeasarnokban. Mondjuk ugy, hogy megnyílik az őszi szezon. Hisz a nyári színet után ez következik a színházaknál.

Augusztus 15-ére volt előzetesen hirdette a megnyitást, de ez ismeretlen okból — mert a direktor „nem szokott” színházi kommunikét kiadni, hogy a közönséget értesítse — elmaradt.

Ma este „Báró Lucifer”-t játsszák. Operette: Kövessy és színházi karagynának darabja. Holnap délután a „Hajduk hadnagya”, este a „Bajusz” kerül színpadra.

Az operette személyzet eddigi hiányait és kivívó hibáit a direktor is észrevette és mint mondjuk több új tagot szerződtetett. Tekintve, hogy az előzetes hírek eddig nem igen bizonyultak az igazságnak megfelelően, az új tagokról véleményem még nem mondhatunk. Majd megmutatja e színházi hét, jövű-e az operette együttes. Színházi rovatunkat ezután is Párzbé vezeti. Pártatlanul igazságosan és szókimondóan.

KULISSZA.

KÖZGAZDASÁG.

A kanizsai országos vásár.

A nagykanizsai hétfői országos vásár, mely tán csak azért nevezhető országosnak, mert az ország részéből összesereglenek a királói vásárok parazítái, nem ért többet egy közönséges betivásárnál.

A helyi lapok időnkint egyben a tenorban emlékeznek meg a kanizsai országos vásárokról. De azért változás nem történt az ügyben.

A Zalai Közlöny június 10-iki számában már foglalkozott ezzel a kérdéssel. Megírta, hogy a nagykanizsai kereskedők újabbban nem igen rajonganak az országos vásárról. A fő-uti kereskedők például már évek óta panaszkodnak hogy a Fő-utat ellepik sátrakkal a vásárokról. Ha jól tudjuk, az O. M. K. E. Nagykanizsán székelt zalamegyei kerületi átiratban kérte fel a várost, hogy találjon erre más alkalmas helyet. A drága bért fizető kereskedők a torgalmi akadály és más körülmények folytán érzékenyen károsodnak az ott levő kiráki sátrak által.

A vásár a kézműárosoknak sokat árt. A budapesti központból csapatostul jönnek kétes existenciájú egyének rossz minőségű kézműáruval. Ezek a lármás kufarak, kik a földön, vagy egy ládán áruva, mindenfélelve odacsatítják a vérveték és eivonják őket a szolid alapon működő árusoktól és üzletheztől. Hogy a vevő beesapódik náluk, ez már megint más lapra tartozik.

A dolog lényege az, hogy a nagykanizsai országos vásárok és általában nálunk a vidéki országos vásárok több kárt tesznek a kézműáru kereskedelemnek, mint hasznat.

Az országos vásár nálunk csak az állatvásár szempontjából fontos. Ez feltétlenül hasznos. Ellenben a kiráki vásár ellen kereskedők és iparos körökben mindgyakoribb a panasz. Kivánatos volna, ha az O. M. K. E. nagykanizsai vezetősége ismét megtenné a szükséges lépéseket az illetékos köröknel. Tanulmányozni kell a kérdést. Reformálni kell a kiráki vásárok ügyét. Addig is azonban, míg a kérdés megoldva lesz, nagyon kivánatos, hogy a kiráki sátrakat a Fő-utról más, alkalmasabb helyre helyezze át.

Az ügyet illetékos köröknek jóindulatába ajánljuk. Egy nagykanizsai kereskedő.

A Nagykanizsai Bankegyesület igazgatósága Hirschler Sándort, az intézet pénztárosát cégigyeztési jogosultsággal ruházta fel. Hirschler 25 éve tisztviselője az intézetnek.

Alaptöke-felelmes. A Dunántúli gazdasági szeszgyárosok szeszíomító Rt.-a (Nagykanizsa) igazgatósága az alaptöke-felelmes tárgybán a ma augusztus 19-én tartott közgyűlésén azt javasolta, hogy a jelenlegi 103,125 K alaptöke, 74 drb. 125 koronás részvény kibocsátása útján, 112,475 K-ra emeltessek.

A Zalai gazdasági egyesület Herteleny Ferenc lemondott (őspán elnöklésével közgyűlést tartott, amelyben a miniszter leiratát tárgyalták és elhatározták, hogy sem támogatást nem kérnek, sem nem adnak a már kiutalt pénzesegségeket nem fogadják el.

Hirdetmény. A cs. és kir. közös hadügy-minisztérium több ezer pár bakancs, rövidszaru eszma, dragonos és huszáreszma, valamint különféle börtelzerelési cikkek (saják, börtökök, táskák, lövészakók stb.) szállításra hirdet pályázatot. Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 31-én déli 12 óráig az alulirt kamaránál nyújtandók be, hol minden irányban részletes felvilágosítást is nyerhetők. Egyú pályázatban nyerhető minden ipartestületnél is. A pályázatban alkalmi és állandó iparos-szövetkezetek, valamint egyes iparosmesterek is résztvehetnek. — A kerületi kereskedelmi és iparkamara.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1905. évi augusztus hó 12-től 18-ig —

Halálozások:

Özv. Andri Péterné, Kovács Teréz, koldus, 60 éves.
Gyurics Imre, csapós, 36 éves.
Zalabéri Kornélia, kereskedő gyermeke, 6 éves.
Hansler Jakabné, Rosenberger Rozália, kereskedő neje, 54 éves.
Gáspár Ferenc, háziszolga, 19 éves.
Sneff József földműves, 22 éves.
Hilreog Juliánna, munkás gyermeke, 5 hónapos.
Vild Kirillana, cipész gyermeke, 21 hónapos.
Unger Gáspár, városi kőbész, 59 éves.
Peti Frigyes, cseléd gyermeke, 9 hónapos.
Tarsoly Lajos, ügyvéd írók, 20 éves.
Horváth Ferenc, cseléd gyermeke, 4 hónapos.
Lendvay János, honvéd őrmester gyermeke, 9 hónapos.
Schafra Franciska, pincemester gyermeke, 11 éves ötvös Ferenc, földműves gyermeke, 1/2 óras.
Simán Kálmán cseléd gyermeke, 2 napos.
Hajdu Lászlóné, Szalsi Anna, földműves, (Becsehely) 24 éves.

Házasságot kötöttek:

Farkas József, cipész — Sötét Erzsébet, özv. Végh Józsefnével.
Lengyel József, földműves — Szlavce Terézszel.
Dr. Koritschauer Lipót, ügyvéd (Pápa) — Pollák Betti, özv. Ledofszky Arminnéval.
Vucsek Mihály, vasuti munkás — Vigh Katalin, özv. Vugrinesics Ferencnével.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

A közönség köréből.

Az a rovat az közlőttek a felelőség a beklőlőst terhel.

Próbakövezés.

Tekintetes Szerkesztőség! A napilapokból örömmel értesültem, hogy a városi képviselőtestület bizottsági egyes utak próbakövezését határozta el. Tehát kezdik már belátni a klinker utak gyarlóságát. Próbá kövezés lesz bazalt kövel: A bazalt nagyforgalmu utakra alkalmas. Nem értem tehát, hogy miért következ ezzel a Bajza-utcát, melyben alig van forgalom és miért nem például a Zrínyi Miklós, vagy Király-utcát, ahol nagy kocsiforgalom van? Azt sem értem, hogy miért aszfaltozzák Kazincy-utcaban egy nem épített utasról és miért nem a belváros egyik forgalmas kis utcát? A Szög-ut, a Kazincy-utca, a Csengeri-utca első szakasza közül akármelyik alkalmasabb lett volna, mint Kazincy-utca má része.

Kiváló tiszteltetel
Egy adófizető polgár.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

„HERCULES” folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomóról szabályozható a legmagasabb munkaképesség garanciával.

HYDRAULIKUS SAJTÓK

különösen magán nyomás és nagy munkaképesség elérésére.

Szőlő és gyümölcs zuzók

és bogzós morzsolók.

Teljesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrlők, aszale készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs-vago és hámozó gépek. Legújabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA” fa és szőlővessző permotezők, a szegecs és tornácscs valamint a vértetű kiirtására; **sőlő ekék.**

Művészetek
Alkalmazott művészetek
Legújabb gépek és
műszerek
IFJ. WAJDITS
- JÓZSEF
Nagybányán.

Globin

a legjobb és legfinomabb
czipőisztrifószér

A legjobb VETŐGÉPEK

Mayfarth Ph. és Tarsa
„AGRICOLA” (tolóvetőkerek-rendszer)
vetőgépei.

Mindenemű mag- és különböző magneonyi-
ség számára vátókerekék nélküli, dombos avagy
síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósá-
g és mind a mellett a legolcsóbb ár által
tűnnek ki. A lehető legnagyobb munka, idő- és
pénzmeztakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket szőna- és arató-gereblyék,
szőna- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók,
cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trénerűk, stb.,
hengerek, boronákban és takarmánykészítésként szolgáló gépek a
legújabb rendszerű jótállás mellett gyártanak és szállítanak.

MAYFARTH PH. és TARSÁ, gázsi gépgyárak, vasútólékek és ekegyárak
Bécs, II/1 Taborstrasse 71. szám

Kitüntetve több mint 500 arany, ezüst és fémekkel stb. az összes nagyobb
kiállításokon. — Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve. — Képviselek
és viszont elárulások kerestetnek.

AMERIKA.

Elindulás Havreből minden
szombaton.

Francia vonal.

Kényelmes, gyors utazás, kitűnő ellátás
bor és likőrrel. Utazó-jegyek minden
állomásra az összes amerikai vasut-
vonalakon eredeti áron. Bővebb fel-
világosítással ingyen és bérmentve
szolgát!

Francia vonal
VIEN, IV., Wenringerg. 8.

Hoch János imakönyve 1 forint 20 krtól 10 forintig.

Richter-féle Horgony-Központosítók. Alkalmos ajándékok. díszdobozos névjegy készítő.

T. CZ.

Vagyok bátor legalkalmasabb

AJÁNDÉK TÁRGYAKKAL

dúsan felszerelt Üzletemet szives figyelmébe ajánlani.
Raktármon képes könyvek és ifjúsági iratok minden nem és kor számára ajándék és díszművek, púmpás kőszu-
imakkönyvek, emlékkönyvek, díszveletpapírok, írószerek, tárcza- és fali-naptárak, társas-játékok, legújabb hangjegyek, nagy
választékban találhatók. A hazai irodalom gyöngyén kívül a német irodalom keresett műveit is beszereztem, úgy, hogy minden
tekintetben módot nyújtok becses igényeinek kielégítésére.
Ez alkalommal szives figyelmébe ajánlom

HANGSZERKERESKEDÉSEMET

a hól különösen a tanuló ifjúság számára szolgálhatok hasznos és maradó becsü ajándékokkal. Zenelő műveket és mecha-
nikai hangszereket, melyek díszes ajándékokat képeznek, szintén raktáron tartok s esetleg részletfizetésre is szivesen átengedem.
Továbbá legyen szabad több új betűfajból dúsan felszerelt

KÖNYVNYOMDÁMAT

becsös figyelmébe ajánlani. Névjegyeket, esküvelői és bálj meghívókat lélezesen és jutányos áráért készítek el.
Üzletemet szives jóakaratába ajánlva vagyok

mely tisztelettel

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

könyv-, papír-, zenemű- és hangszerekkereskedő.

Teljesen felszerelt mesterhegedű igen finom kivitelben, kitűnő
hanggal, vonóval és zárható tokkal CSAK 10. FRT.

Ujdonság!

A hol zongora ninesen, s gyönyörű zenét hallgatni
és táncolni szeretnek, ott nélkülözhetlen a

szalon zenélő mű, mely a leghosszabb operákat,
tánc-zenét stb. hangjegyről játszik

A tánc-zenét megszokítás nélkül szolgáltatja.

Ára 25 és 32 forint.

Vendéglősöknek nagyon fontos.

Legújabb fákfár dobozos leveletpapírokhoz. Különbözőféle oszlopi Casettiák.

Pallas nagy Lexikona 16 kötetben félbörkötésben ára 96 frt., részletfizetésre is megkapható

MILKA SUCHARD

Csak alpesi tej
kakao
és csukorból áll
Páratlan
különlegesség.

91. 905.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindgyökjé dobos Moll A. védjegyet és aláírást tűnteti fel.

A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmáskasabb gyomor- és alvásbanálmas, gyomorgörcs és gyomorfájást rögzített aszkerekedés, máj-bántalom, vertebélyes aszanyér és a legkülönfélébb májbetegségek ellen, a jeles háziáruknak értékeik óta mindig nagy-ból uterjedést szerzett. — Ára egy pecsételt le eredeti doboznak 2 kor

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindgyökjé öveg MOLL A. védjegyet tűnteti fel. A Moll-féle só-borszesz nevezetesen mint fájdalomcsillapító hűdörzéstől azér kössvény, csúsz és a megkülönböztető követelményeirel legismertesebb népszere. Egy dobozatti eredeti öveg ára 1 kor 90 fill.

MOLL Gyermekek szappanja.

Legfinomabb, legjobb módszer szerint készült gyermek és bolyg szappan a bér-eközvi ápolására gyermekek a felnőttek részére. Ára dobaronkint — 40 fill. Öt darab — 1 kor. 60 fill. Minden darab gyermek-szappan Moll A. védjeggyel van ellátva.

Főszétküldés:

Moll A. gyógyszeres, cs. és kir. udvari szállító által.
Bécs: Tuchlauben 9. sz.

Videki megrendelések naponta postantárátt mellett teljesítettek. A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni.

Raktár: Nagy-Kanisán Rosenfeld Adolf Fiai.

Ujdonság! COOK & JOHNSON'S

amerikai szab. Tyukszem gyűrű

A legjobb és biztosabb szer. Kifűző hatással, azonnal fájdalomcsillapító.

Kapható az osztrák magyar monarchia összes győgtáiraiban. Darabja borítékban 20 f, 6 darab dobozban 1 korona Postán 20 fillérral több. — Főraktár Magyarország részére Török József gyógyszerésznél, Budapest, VI. Király-utca 12 Központi raktár Ausztria Magyarország részére: ZUM SAMARITER, Grác

Hirdetések

Bécsi lapok, továbbá az osztrák- és belvidéki újságok részére a legelőcsöbbon esküdt RUDOLF MOSSE, Annonces-Expédition WIEN, I. Bez., Seilerstätte 2

Vezérszó: Minden darab szappan a Schicht névvel, tiszta és ment káros alkatrészekből.
Jótállás: 25,000 koronát fizet Schicht György cég Auszliában bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

SCHICHT-SZAPPAN!

(„SZARVAS“ VAGY KULCSSZAPPAN)

Megtakarít pénzt, időt és fáradságot.

A ruhát kiméli és megóvjá.

Mindennemű ruha és Hőhéhr ruhát ad.
mosási módszer részére A színeket emeli, fénylővé
legjobb és legelőcsöb. — és világossá teszi.

A vásárlásnál különösen ügyeljünk arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a „szarvas“ vagy a „kulcs“ védjeggyel legyen ellátva.

Nyomatott Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ÉN, CSILLAG ANNA

a 195 cm hosszú leány bajmammal, melyet saját találmánya halkanodóm 4 hónapi használat után kaptam. Ez tehát a legjobb szemek lelt elismerése a haj apinására. a haj növényének előmozdítására, a fejbőr erősítésére; elősegíti a hajnak az erőtlen, lelt szakállódást és már rövid idő használat után egy a hajnak, mint a szakállnak, természetes fényt és tömörséget kölcsönöz és megemeli őket az ideálitól: öszilőbbi a legmagasabb korig

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Postai ártárháldás naponta az ár előre való bekal-dése vagy utánvét mellett az egész világba a gyar-ból, ahová minden megbízás küldendő

CSILLAG ANNA Wien, I. Graben 193.

Főraktár Nagykanizsán:

ELTCH & GRAEF,
DROGERIA, a „Vörös kereszt“-hez Csengeri-n.

A REKLÁM

Állandó, észszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalkozás üzletének a lelke, rugósja, az élere, előfeltétele. Hogyán, hol és mikor hirdethető a leg-sikeresebben, legjobban és legelőcsöbbon, meg-tudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályunk

lelőcsöbbon LEOPOLD GYULA vezérelő BUDAPEST, VII. Erzsébet körút 54., ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkesmeret-teliséggel, pontossággal és olcsón érkezőknek hirdetések és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és néplátokban.

Költéghévetések és tervezetek ingyen!

Globus riszfitókvonalt

BERÉNY JÓZSEF

ékszerész

Alapított 1836.

NAGYKANIZSÁN

Alapított 1838.

SAJÁT MŰHELY.

JEGYGYÜRÜK saját készítményem mindenkor nagy választékban ké-szen kaphatók.

NAGY RAKTÁR gyűrűkben gyémántokkal és színes kövekben.

NAGY RAKTÁR férfi- és női arany óra-láncokban.

NAGY RAKTÁR finom ezüst étkészle-tekben.

Eladás részletfizetés mellett is! Javítások és új munkák gyorsan készíttetnek.

ZALAI KÖZLÖNY

Megjelenik minden szombaton.

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona, félre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 f. — Egyes szám ára 20 f.

Felolvasó szerkesztő
Dr. Villányi Henrik
Lapfolyónos és kiadó:
Ifj. Wajdits József.

Szerkesztőség: Nagykanizsa, Sugár-ut 6. szám.
Kiadóhivatal és nyomda: Nagykanizsa, Ifj. Wajdits Józsefnél
Deák-ut 1. szám.
Hirdetések díjazásáért. Nyitár: saronként 40 f.

Szabályrendeletek gyártása.

Az érdekeltség és a sajtó időnkint feljajdul, hogy nem mindenben intézkednek szabályrendeletek. Sok igazság van ebben. De arról kevesebb szó esik már, hogy a meglévő szabályrendeleteink sem felelnek meg mind viszonyainknak, mert más nagyobb városok szabályrendeleteinek mintájára készültek. „Gyártva” lettek. Jó-e az, megfelelő-e, arról kevés szó esik. Betartják-e, az már ismét más lapra tartozik.

Városunk sok szabályrendeletének egy közös vonása van. „Gyártva” vannak. Mert nálunk úgy esik a dolog, hogy a javaslatot a bizottságok és a tanács szépen előkészítik. A közgyűlés ekkor már fölösleges dolgokat tartja ezzel bővebben foglalkozni. A képviselők nagy része távozik a „fontos” tárgyak után. Hogy ezek a fontos tárgyak személyi érdekű pénzügyi kérdések, tisztviselő választások, ez már csak mellesken említendő.

A tény az, hogy szabályrendelet tervezeteinket legtöbbször „en bloc” fogadják el a képviselőtestület. „Gyártják” az ilyent. Pedig számos kérdés van, melyet országosan, egyöntetűen szabályozni nem lehet. Az egyes vidékek szokásai, érdekei eltérők. Tehát ezen kérdéseknek szabályozása is mindenfélre más megoldást kíván. Ami például Pesten megfelel a viszonyoknak, azt tán bajor lenne gazdaságilag és társadalmilag nálunk megvalósítani.

Városi szabályrendeleteink egész során keresztül mehetnének rámutatva, hogy azok nem felelnek meg a mi viszonyainknak. Ez azért van, mert a városi képviselők nem érvényesítik a szabályrendelet alkotásában jogaikat. Nem tolmácsolják a mi óhajainkat. Nem viszik bele a mi saját viszonyaink orvoslását.

Alig néhány városatya szokta gyakorolni a szabályrendelet alkotási jogot. Pedig ez szép jog. Valóságos törvényhozási munka. Amilyen kötelesség ereje van az országos törvényeknek az állam területén; ennek minden lakására, ugyanily kötelesség a szabályrendelet határozmányai a város területén és lakóira. És mégis e szép jog gyakorlása is azok közé tartozik, melyek a legkevesebbet érdeklődést keltenek. A közgyűlés majd minden vita nélkül szokta elfogadni.

Érthető volna ez az eljárás, ha a képviselőtestületi tagok előzetesen foglalkoznának az ügygel, avagy a sajtó venné jó levele bonckés alá a tervezetet.

A dolog azonban nem így van. A közgyűlési tagok legnagyobb részének tudomása nincsen arról, hogy mit tartalmaz a tervezet. Csak pénzügyi szempontból érdeklődnek utána, hogy nem-e jár újabb megterheléssel! Ezt pedig megtudják a társaskörökben, egyletekben, kaszinókban. Ez aztán elég.

Sokan azt sem tudják, hogy mit szavaznak meg. Csak bólingatnak. Megtörtént már, így beszéltek, hogy egy városatya, valamit

bevenni kívánt a szabályrendeletbe. Mikor pedig megadták a felvilágosítást, hogy benne van már az, hát egyszerűen elfogadta az egészet. Elfogadnak olyasmint, amit nem ismernek, nem olvastak. Törvényhozási munkát végeznek — látatlanban.

A sajtó rendszerint akkor jut a szabályrendelet tervezet ismeretéhez, amikor már keresztül ment a bizottságokon és a tanácson. S ekkor már bizony nem igen változtatnak azon az előadók, hogy hírlapi cikk-kedvéért.

Pedig hát ez nincsen jól. Több szem többet lát. Az eszmecsere mindig használ az ügynek. A mi szabályrendelet „gyártási” módozatunk mellett a legsérlemesebb dolgokat bele lehet vinni a tervezetbe. Ezt csak már akkor veszik észre, ha végrehajtják az intézkedést.

Nagyon káros tehát gyárilag gyártani a szabályrendeleteket. Jól meg kell ezeket vitatni. Ha így tesznek majd nálunk is, meg fog szűnni az a nevetéses helyzet, hogy egy-egy szabályrendeletünk évekig csak tervezet marad a közügynek nagy ártalmára.

Valamint, hogy gyártott szabályrendeleteink lesznek mindaddig is, míg ez más városok mintájára készül, vagy ha a mi viszonyainknak ugyan, de nem végrehajtásra, hanem — az irrátárnak.

JOGASZ.

ROVÁS.

A tűzoltók kecsija az utcaöntözés céljaira napokint meghord 14 ljt vizet. Ez az ő konvenciójuk a városal, ezentul többet nem hordanak akár van víz a közkutakban, akár nincs, akár van motor, mely a vizet emeli, akár nincs. Miattuk tehát lehet por oly nagy, hogy a tüdőnk vérzik, ők a bajor nem segíthetnek, mert szerződés csak szerződés.

Csofalatos idegrendszer van ennek a kanizsai publikumnak. Lethargiájából fel nem zavarja semmi. Eltűr mindent, ahogy van. Nemesek azt, hogy nem használhatja a sétatert, mert oda kijutni a por miatt életveszedelemes, hanem azt is, hogy a port a szemre közö is hintik. Nem boncolgat ez a közönség semmi visszasságot. Eltűri, hogy legyen 5 uj közkutank és ne legyen hozzá motor, de eltűri azt is, hogy legyen közkut, legyen motor, de ne legyen lőerő, mely a lajtakat viszi. És ha vinnek, meg akkor is volna elég kerekátó a városban, mely a koesi kerekét megállítja. Jó, hogy meg nem akadályozhatják, hogy eső esék! Még azt is meg tennek.

A hét elején Nagykanizsa város rendőrkapitánya Deák Péter leleplezéssel élt. Egy hirdetőment bocsátott ki, melyben „nemelyik” mérszárósról azt mondja, hogy „félre vezeti” a vásári közönséget. Ez a finoman disztigáló hivatalos stílus. Magyarul ezt besapásnak hívják. Igen a kapitány ur maga mondja, hogy sokkal kevesebb táperővel bíró marhabusz hoznak némelyek forgalomba ugyanolyan „magas” árért, mint az teljesen kifejlesztett marhabusz eladásnál szokásos. A rendőrkapitány eljárását, habár ez hivatalos teendője volt,

köszönjük. Hisznák; hogy a jövőben nem fog ez ismétlődni. De ez még nem minden. Nagyon érdekelne bennünket megtudni azt, hogyan történhetett meg eddig — ki tudja mióta — a „közönség szándékos kijátszása.” Hogy történhetik meg ilyen eset, midőn a rendőrség mindennap piaci szolgálatot teljesít és egy székfű áll rendelkezésére. Vagy tán a város fizetett állatorvosának szolgálata mellőzve lesz a piacon? Nem tudjuk, kit terhel mulasztás a multban. De mi úgy érezzük, hogy e dolog nincs rendben. Tessék a városi állatorvossal piaci szolgálatot is teljesíteni, akkor nem történhetik meg az ilyen „félrevezető” szándékos kijátszás.

A vidéki újságírók tekintélyes számban, így mondják a megjelenet újságírók, kilépnék az eddigi újságíró szövetségből, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségéből. Sas Ede, a Nagyvárad szerkesztője indította meg a mozgalmat. Az új szövetség szociális alapon fog szervezkedni. A toll munkásai szükségét érzik a gazdasági szervezkedésnek. Fizetés minimumot állapítanak meg. Az a kiadó, ki nem ismeri el az új szervezet szabályait, nem fog kapni olyan szerkesztőt, aki tagja az új szövetségnek. A jelekből ítélve, nagyarányú, komoly mozgalom indult meg az új szervezetek között. Országos nyugdíj- és segítő alapot szerveznek. Szóval egy új társadalmi szövetség lép a küzdőterre. Sikerről még nem beszélhetünk. Hivatalos megalkukások még nem volt. Az újságírók nagy tömege pedig, még mindig lelkes hiva a V. H. O. Sz.-nek.

— A csáktornyai ellenzék gyűlése. A csáktornyai kerület egyesült ellenzéké e hó 15-éről elhalasztott s lapunk 27-én jelzett népgyűléset holnap vasárnap, augusztus 27-én délután 3 1/2 órakor tartja meg. A népgyűlés nagyarányúnak ígérkezik. Részt vesz azon nemesek egész Muraköz hazafias népe, de a letenyei és alsóelnduvtai szomszédos választókerületekből is számosan, nagyobbrészt községeként, testületileg. A központból maga Kossuth Ferenc s dr. Apponyi Albert mennek el Csáktornyára körülbelül 40 képviselő társaságában, kikhez Zala megye egész területéről s Somogyból Nagykanizsán is számosan csatlakoznak. A 120 tagú végrehajtó bizottság a fogadtatásra nézve minden lehetőet megteszt. Csáktornya ünnepi dísz fog ölteni. A népgyűlést Zakál Henrik ügyvéd fogja vezetni, határozati javaslatot dr. Tamás János perlaki ügyvéd fog benyújtani. A beszédekét horvát nyelven Habus Mihály perlaki plebánus, Terbécnak volt ellenjelöltje fogja megmagyarázni. A népgyűlésen egynéhány lelkes kivételével a kerület papja is részveszt. — A Csáktornyára utazó országgyűlési képviselők aug. 27-én délben 12 órakor érkeznek a Budapest felől gyorvonvalat a nagykanizsai pályaudvarba. Itt 10 percig időznek a pályaudvaron. — A zalavármegyei szövetség ellenzék vezérferiait itt fogadják és üdvözlik; hogy azután hozzájuk csatlakozva, együtt mennek a csáktornyai népgyűlésre.

A zalamegyei szövetséghez ellenzék vezetői a mai nap folyamán megérkeznek és megállapítják a fogadtatás részleteit.

Lesz ünnepi üdvözlő beszéd, melyet a megyei vezérlo bizottság egyik tagja mond. A nagykanizsai dalárdá tagjai üdvözlő dalt fognak énekelni.

Képviselői beszámoló. Nyáry Béla dr., az alsóelnduvtai kerület országgyűlési képviselője most tartotta kerületében beszámoló körúrtját, melyen a választó-közönség mindentul nagy lelkesedéssel fogadta a képviselőt.

Kereskedőink nyelve.

Ira MÜLLER MÖR.

Fiume, 1905. aug. 24.

Az országos eseményekben szót kért magának az ugynevezett praktikus világ, a kereskedői osztály is. A határozatuk egyszerűnek látszó, de messze kiható. A cseh kereskedőkről van szó, akik kimondták, hogy osztrák cégekkel ezentúl csakis eszélhő fognak levelezni.

Milyen messze vagyunk mi még ettől! Hogy mi a külföld kereskedőtől magyar nyelvet követelünk? Még a magyartól sem. Ha például két dunántúli kereskedő levelez egymással, akkor bizonyára a német nyelvet alkalmazzák. Állítólag e nyelven jobban kitűnjék fejezni a gondolataikat. Pedig milyen óriási tévedés ez. A magyar kereskedők között, kivéve a nagykereskedő cégek főnökeit, kik a közép kereskedelmi műveltség színvonalán már tulemekelnek, nincs aki tökéletesen tudná a német nyelvet. Így hát érthető, hogy esik meg, hogy a kereskedő egész mást fejez ki a szavaival, mint amit akar. Az ötélfélt ismét mást olvas ki a leveleiből. De ezzel a levelezéssel szerint meg van mentve a kereskedő jó híre; így hiszem irtók.

Trieszti kávékereskedők bécsi piperárusok direkt alkalmaznak magyar levelezőket, hogy magyar megrendelőik kedvében járassanak. S a magyar fél némélt válaszol. Avval a csodás magyar németéssel, amikor nem az értelmet, hanem a szavakat fordítja le. Szavakat, melyek az ő magyar gondolkodás ágában teremnek. S nem veszi észre, hogy mikor éppen az ő képzettségét akarja fitogtatni, nevétség tárgyává teszi magát.

A csehek elhatározták, hogy csak saját nyelvükön fognak levelezni, s nincs is akadály ami gátolja őket szándékuk kivételében. Nálunk nehezen lehetne ezt keresztülvinni a mi speciális viszonyaink miatt. Mert iparvallalatunk noha legnagyobb részben magyar kezelés alatt is vannak, de idegen tőkéktől függnek. Egyesekre maradt tehát a küzdelem. A kisebb és nagyobb kereskedők házak tulajdonosaira. Vezető emberek véleményem kérdéseim a közös nézetük volt, hogy a felek csak azért leveleznek németül egymással, mert nem tudják, nem-e kellemetlen a másik félnek a magyar levelezés.

Nagyon radikális eszközözöz tehát nem szabad nyulniok csak a merevletekhez. S ilyen van számos. A leggyorsabb, szinte önállóan kialakuló módus, hogy kereskedőink leveleipapíraikra nyomtatják: „Lehetőleg magyar levelezést óhajtok.” — S így eloszlik minden kétegy, hogy a fél milyen nyelven kíván levelezni.

Az osztrákokkal szemben meg valóságos csoda a helyzetünk. Ausztria a mi bevásárlási forrásunk, tehát velünk szemben a legnagyobb előzettséggel

tartozik az osztrák kereskedő, gyáros, vagy ügynök. S mi mégis csupa felesleges udvariassággal a nekünk nehezen eső német nyelven levelezünk. E tekintetben tehát legegyszerűbb magyar nyelven írni s nem is fog sokáig kénni a magyar válasz.

Érvel kereskedőkön nem csak saját magukon segítenek, hanem a magyar magánhivatalnokokon is. Ez pedig megszívlelőli való dolog, miután kereskedőink gyermekeiket legnagyobb részt magán, vagy államhivatalnokoknak nevelik.

Magánhivatalnokaink jelentéktelen nyelvtudásuk miatt külföldön nem használhatják. Itthon pedig élet-halál harcot kell vívniuk egy állásért. Mennyivel más kilátásai vannak érvel szemben a német anyanyelvűeknek. Nem mondom, hogy tanrendszerünk rossz feljelenek érte, akik berendezték. De az tény, hogy a kor legmodernebb államaiban, Francia és Németországban ninesenek 17 éves hivatalnokak készőlő diákok 14 éves korukban iróddá adják őket. Hanem 18 éves korukig kötelesek az esti tanfolyamra járni. Amint egy kisest meglebeseznek, kimennek külföldre s ott fényes egzisztenciát alapítanak maguknak. Egyetlen eszökönk ehhez anyanyelvük, amit honi kereskedők, ahol csak lehet, érvényre juttatnak.

Nálunk meg ezer száma vannak az állásnélküli hivatalnokok. Kereskedőinknek pedig erre is kell gondolniok. Hisz érvel saját gyermekeikről gondoskodnak. A csehek azok kitűnjék vinni, hogy csak a saját nyelvükön levelezzenek... Roméjünk és hinni akarjuk, hogy kereskedőink sem fogják megtagadni azt a csekély szolgáltatást, amivel nyelvüknek, de különösen önmaguknak tartoznak.

Városi közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.) Nagykanizsa város képviselőtestülete hétfőn délután közgyűlést tartott. Bár egy új gyár felállításának ügye szerepelt a napirenden, mégis alig volt érdeklődés a gyűlés iránt. Lehetőség, hogy a hagyományos köznyelvi, lehet, hogy a „nyári meleg” volt oka e lanyha érdeklődésnek. Az azonban mégis sajnálatos, hogy a közgyűlési teremben — a hivatalnok városi képviselőkkel együtt — még Diogenes lámpájával sem lehetett volna találkozni harmarinnal több városatyát.

A pótkávékereskedő ügye keltett csak élénkebb vitát a négy pontból álló tárgysorozatnál. Nith Norbert városi képviselő, az ismert szónok ez egyszer beszédel nem találta leljen a szöveget. A gyáralapítási és drágulási teóriát nem lehetjük magunkévá.

A gyűlés így folyt le: Lengyel Lajos h. polgármester a közgyűlést megnyitván, meleg szavakkal emlékezett meg az el-

hunyt Sallér Lajos volt városi képviselőről. Indítványára a közgyűlés egyöntúzóan feljete ki részvételt.

Az első pontban vita nélkül siklottak keresztül. Több illetékesek kérvényét intézték el.

A második pont már kérvény vitát provokált. A létesítendő pótkávégyár volt szövegben. A vállalkozó Schwarc és Tauber cég kérvényét tárgyalták, mely szerint kérnek a városától: 12 évi pótdátmentességet, 300,000 érb. tégelt és 7585 korona vételári díjat. A cég ugyanis a Déli Vasutól egy területet szándékozik fenti ártért megvenni a gyár céljaira. Ennek megtérítését illeti. A tanács azt a javaslatot terjesztette a képviselőtestület elé, hogy a pótdátmentesség és a téglamentesség adassék meg, a vételárból pedig 2000 korona térítéseské vissza.

Mikoss Géza a pótdátmentésen kívül mindent magad. Adómentességet azért nem, mert adó mindenkinél kell fizetni.

Dr. Fried Odón: Nem osztja Mikoss véleményét. Szerinte a segély kevés. Meg kell adni a 7585 koronát.

Nith Norbert: Semmit sem hajlandó adni. Nem kell gyár, mert az csak drágítja a piacot és a lakósságot? (?)

Elek Ernő: Számokkal bizonyítja, hogy a gyár létesítése mennyi előnyömet járna. Indítványozza, kötelezzék az érvényező cég, hogy a gyárat legalább 12 évig átmenően tartja.

Pihál Viktor még kikötöni kéri, hogy legalább 60 munkást köteles foglalkoztatni.

Dr. Schwarc Adolf: Nith Norberttel polemizálva, a tanács javaslatát, Elek és Pihál javaslataival kapcsolatban ajánlja elfogadásra.

Dr. Rothschild Jakab: Kikötöni kéri, hogy legalább 150 hold ekkora tórnászer helybeliek részvételének előnyben.

Dr. Fried Odón: 100 holdra kéri leszállítani.

Halvasz Frigyes: Mint iparos, a gyárból csak előnyöt lát a városért, azért a javaslat elfogadását ajánlja.

Pálffy Alajos szintén elfogadja a javaslatot.

Névezetirinté szavazással a tanács javaslatát 27 szóval, 3 ellenben elfogadta. Majd ugyancsak névezetirinté szavazással elfogadta Elek, Pihál és dr. Rothschild javaslatát. Ez utóbbi javaslatot 100 holdra redukálták.

Elhatározták még, hogy a gimnázium három alzó osztályában párhuzamos tantervek tartanak fenn. Ehhez 4 új tanórát szükséges, melyek iránt a kerületi főgazgató megkeresették.

Kálócy János gimnáziumi rajztanárnak a közgyűlés, egészségé helyreállítására, újabb egy évi szabadságot adott elő kikötéssel, hogy köteles szakszerű helyettesítésről gondoskodni és azt fizetni.

udvarokban lévő szénaboglya mögé, hol epedve vár és karjába zár hű

Köb id.

Aztán irtam egy másik levelet Kóbinak, mely így szolt:

„Ede Kóbinak!

Nem bírok tovább ellent állani magának és a szívemen, mely húz a maga elől karjába.

Ma este 11 órakor várni fogom magát a nagy udvarunkban lévő szénaboglya mögött, hol végre tánnak nélkül találkozhatok.

Ugy-e ott lesz? Sok csókot kap hű

Mariskájától.

Egy azt a két levelet elküldöttem a címzeteknek. Ugyanakkor irtam egy harmadik levelet Mariska apjának, melyben figyelmeztettem, hogy este 11 órakor kutyaa lesz a kertben.

Mint később megtudtam, ez a figyelmeztetés felesleges volt, mert a Mariskának címzett levele is a papa kezébe került.

Olyan igazgató voltam egész nap, mint egy kisaszony az esküvő előtt. Alig volt este 9 óra, megjelentem Mariskák háza mögött és felmászott a nagy epertára, honnét az egész udvart áttekinthettem.

Nem a legkényelmesebb helyzetben töltöttem az időt fel tizenegyre, amikor észrevettem, hogy kijött a házból Mariska apja és bátyja, a kisbérés és kocsiostól kisérve, mindegyiknél egy jó hússág volt és elhelyezkedtek a boglya alatt.

Szegény Kóbi! Ha esteembe jut az a veres, amit kapott, mikor a boglya mögött megrohanták, hát most is fáj a szívem; de akkor, ah! akkor az életégteli kétség érzése volt az ur szívemen és hozzáálltam bosszum második részének kivételéhez.

TÁRCA.

A bosszu.

Ira LOVAS GYULA.

Bosszuálló, haragtartó nem vagyok. Ezt négy az ellenségeim se mondhatnáik, ha volnának, de azért mégis megtörtént velem egyszer, hogy nagyon meg-aragudtam valakire és líheve szomjaztam a bosszut.

Pedig akkor még fogalmam sem volt arról, hogy milyen édes annak dühöngésében gyönyörködni, aki megbántott minket.

Most azonban már tudom s valahányszor eszembe jut az én bosszum, mindannyiszor valami kéjes érzés fog el, ami talán nem is szép dolog, de tekintettel az előzményekre, megbocsátható.

Hogy mint történt a dolog?

Hát bizony kissé össze kell szedni az idő múltján szeretőfő emlékeket, mert már régen volt nagygy; egész fiatal, kamasz-gyerekek voltam, de már tudtam szeretni.

Sőt többet mondok! Még kamasz se voltam, csak tascó-gyerekek, mikor már szerettem és szerelmes verseket irtam. Persze azok a versek olyan rosszak voltak, hogy a komisz verseske irdalmi pályázatán okvetlenül megnyertem volna Fele az első díjat.

Mindegy! Az ideálom viszonszerető és minden szem sanyu bonbonért egy édes csókot kaptam, a verseimet pedig megdicséért, bár volt köztük olyan is, amelyikért jó huszonöt érdemtelm volna eső helyett.

Nem is lett volna semmi baj, ha a kis lányból nem lenne olyan hamar nagy lány, a gyerekből meg hamarabb lehetne fiatal ember, — férfi.

Mert amint a kis lány hosszú szoknyát kap, szűk lesz neki Macedonia és ha már nem jászhat, minek a jászótárs? Akkor már nem gyereket, hanem férfit keres, mert felébred benne — a nő, kit természetű ösztöne is arra kényszerít, hogy élettársat keressen.

Azt meg persze csak a férfiak között lehet találni.

Igy hát lassan elhidegült tőlem, míg egyszer azt vettem észre, hogy a köszöntésem is alig fogadja / ha megszólítottam az utcán, az láthatóan zsenjorozza. Ez azonban csak olaj volt szivem tüzére és vértelen bosszut esküdtem a vélt esábitó, Kohu Kóbi ellen.

Kérem, tessék elképzelni, mikor valaki elcsábítja az ideálunkat és azt-a valakit meg hozzá Kohu Kóbinak is hívják!

Ez már kétszeresen bűn, amiért nem maradtott el a bünhődés.

Soká jártam-keltem, míg a bosszu terve teljesen megérett bennem és hozzáfogtam a kivételhez.

Először is megszerettem Kóbinaknak egy levelét és aztán ahhoz hasonló írással írtam egy másik levelet a következő tartalommal:

„Imádott Mariskám!

Érteid kalimpáló szívem verseire hallgatva tudatlak, hogy már nem bírom ki tovább a nagy szeretet, ha nem találkozhatok veled.

Tegnap is ejfélig ott álltam az ablak alatt és nem nyitottam ki, pedig epedő szívem úgy várta, mint a tátem a Messiást, kiről azt hiszi, hogy szűt dohányt is fog hozni.

Tudom, hogy te is szeretsz engem, édes kis galambom és azt hiszem, te is érzed, hogy ez a platói szerelem nem ér semmit és ki fogsz jónni ma este a nagy

„Sóhajok hidja . . .“

(D. L.) Ha tollat fog az ember, ipari-, kereskedelmi viszonyokról cikkezendő, önkéntelenül is sóhaj fakad a nyomán.

Sóhaj, mely mesországha röpül — mesországha nekünk, mert talán sohasem is lesz azoknak a vágyaknak a „feltámaduknák” napja, melyek mind ipari, kereskedelmi viszonyainkon javítandók, azt célozzák, hogy a magyar fogyasztó, a magyar producens, magyar terméket vegyen.

Ezerféle variációban zengetek már e bajról, ezren látják a betűt betű mellé, lelkesítő, buzdító, pártfogoló cikkek keretén belül, amelyek azonban elhangzottak a magyar fogyasztó vétkes nemtorródomságának ádáz sivatagában, mint ahogy nyomtalanul elhangzanak a mérhetlen homoktengeren a vándor, a kétségbeesett vándor, a jelképes magyar ipar és kereskedelem jajsza.

Igen Uram, feltétlenül áll, hogy a lóverseny, a kaszinó, a földművelés, katonáskodás, hivatalnokai, papi, orvosi, ügyvédi pálya szép és jó is. előkelő is lehet, de látjuk, hogy ez nem az egyedül ödvözítő út, amely egy ország fellendülését, hatalmasodását, gyarapodását, függetlenítését előmozdítja.

Nem kell eszillagok után kapkodniuk, ha cigaretták tűzhöz utal elengedő egy szál gyufa. Nézzük csak az egyre hatalmasodó Németországot, a melynek feudális birtokososztálya csupa gyáros, kereskedő, vállalkozó s ténb bízkebb egy-egy ipari-, kereskedelmi győzelmén, diadalára, mint a legjobb lovának fenomónális futására.

Szükséges ez is — nem vitatjuk — de szükségesebb, hogy olyként oltsuk bele ne csak a néphe, a közeposztályba, hanem az irányadó körökbe, az arisztokráciába, hogy hát az ipar, a kereskedelem nem alárendelt foglalkozás és nemcsak azoknak való, akik más pályán tönkre mennek, vagy rezuláni nem tudtak.

Ez az a gyuta, amelynek vége, tűz nemcsak magára a kereskedelem és ipar cigarettájára volna gyújtó hatással, de nemestül, buzdító, fénylő omlatja lehetne az egész ország iparos és kereskedő osztálya.

De nemcsak ennek a célnak hódolna, hanem elérniük azt is, hogy előkelőbbjeink — akár a barátság, akár a rokonság, vagy más egyéb tekintetekből

Nem soká kellett várnom, mert megjött az alkalom.

Egy délelőtti ugyanis a színházi irodába mentem és ott találtam Mariskák esetlédjét, amint éppen jegyet vitt uródnök és mamánáján.

Rögtön megvillant agyamban a gondola: „Tótt a bosszu oram” stb.

Elmentem a piacra, vettelem egy pár szép piros rózsát és azt magammal vittem este a színházba, hol a folyosón összetalálkoztam Rudival, Mariska másik udvarlójával, ki meglátva a szép virágokat, elkérte tőlem azokat.

Nemi szabalkozás, ellenkezés után odaadtam, — s aztán megburtam magam a karzat egyik zugában. Nemsokára láttam Rudit vágig sétálni a földszinti padok között egyenesen Mariskához, kinek átnyújtotta a virágokat, mit az bájos mosolyfajl kísért meg.

Rudi érezte, hogy az egész földszint őt bálálja és irigylő. Hát buszkon távozott Mariskától, ki alkalhoz emelte a rózsákat és hosszan szagolta, míg egyszerre csak egy nagyot tüsszentett, aztán megint egy nagyot, ismét egyet, kettőt, hármát, hogy az előadás megakadt és a közönség piszezni kezdett.

Hiába! A tüsszőgés nem akart állni s végre Mariska kénytelen volt a közönség nevetése és gúnyolódása közében mamájával együtt eltávozni a színházból.

A bejáratnál találkoztam Rudival. Dühösen arcbán vágta a rózsákat, mire — oh! — esodák csodája! — Rudi arca egyszerre piros lett és ő is elkezdett tüsszögni, — mert a rózsákat télelhittemetem jöfele szegedi rózsapárikával.

Perse Mariskák megtudta később, hogy a paprikás-rózsák tőlem származnak s Rudinak megbocsátva, egész haragjával ellenem fordult. Nem udvaroltattam többet neki, — de legalább bosszut álltam.

— mindinkább megbarátkoznának azzal a gondolattal, hogy nini, hiszen a hazában előállított termékek is megfelelnek, mert azok — hála a kereskedelmi kormány tevékeny, hathatós támogatásának — mára ma is oly magaslaton állanak, amely felveheti bármely modern külfölddel a versenyt — arányban.

Zilált általános gazdasági viszonyok, az ipar-pártolás lanyha, renyhe ege s hozzá az arisztokratikus, fölényes góg, amelylyel az szegény kasztot lenéik egyáltalán nem járulnak hozzá, hogy az bármily erőlködés árán is igyét előbbre vihesse.

Pedig talán éppen most volna legszükségesebb, hogy szerveskedjünk, tömöröljünk a magyar ipar- és kereskedelem zászlaja körül.

HIREK.

A vízbeszerzésről.

(v. h.) Ósrégi idők óta a vízzel való ellátás a legkézbébb városoknak is el-szükségleteihez tartozik. Első sorban a ma ivóvízzel való ellátása a lakosságnak tartozik az adminisztráció teendőihez. Ez nem magánügye a háztulajdonosoknak. Ebben a közegészségügynek is van beleszólása. De ebben az irányban nálunk meg nem kísérletetkeztek, még az első lépést sem tették meg, mert még mindig magánkézben felezi a lakosság tulajdonosok részé szükségleteit. Az új építészügyi szabályzat 80 §-a ugyan ad valamelyes preskripciót arra nézve, hogy a kutakat a házak udvarán hány méternyire kell a trágyadomboktól megépíteni és hogy az orvosnak a kúti rövízert meg kell vizsgálnia, de ez az előírás csak írott malaszt. Mert először nem vizsgálja meg senki sem az udvarokat arra nézve, hogy a kút közelében van-e trágyadomb vagy nincs. Másodszor nem vizsgálhatja meg az orvos a kutat használatbavétel előtt, mert a víz bakteriológiai vizsgálata nem olyan egyszerű dolg, mint a ivóvíznek az építészügyi szabályzat hiszi. A víz bakteriológiai vizsgálatahoz egész laboratóriumra és sok ismeretre, meg pedig speciális ismeretekre van szükség, amit nem lehet nem speciálista orvostól kívánni.

Enyyből áll nálunk az ivóvíz beszerzésének kérdése. A kérdés, mint látjuk, nagyon egyszerűen meg van oldva: minden háztulajdonos maga gondoskodik a szükséges ivóvízről.

Az öntözésre és esatornaöblítésre szükséges víz beszerzéséről azzal váltunk gondoskodni, hogy megépítetjük a közkutakat és földfeletti hydransokat. A hydransok azonban, kitudomású dolga, nem működnek, mert ninesen hajtó erő, nines dinamó-gép és így a város utcáinak öntözésére szükséges 100 lajt víz helyett csak 14 lajt kapunk és a por tovább rontja a levegőt ép úgy, mint azelőtt: mikor a városnak egy okleveles mérnöke sem volt. Az ültvényekről és azok öntözéséről nem is szólnak, azokat a jó Isten öntözi.

A esatornaöblítés nálunk soha sem kísérlettek, de nem is lehetett, mert esatornaöblítésre vízvezeték kell. De a esatornák tisztítását is csak három évvel ezelőtt teljesítették utóljára és a ház nemely helyen már tórhetetlen. A vízbeszerzés dolgában tehát nálunk épületes intézkedések léteznek, melyek alkalmasak arra hogy a lakosságot megvizsgáltlják a magas pónadóért, melyet fizet. Reformpart, mikor jót ad a te országot?

A Balaton körül.

— Egy utirajzról. —

Kellemes meglepetést hozott nekem a posta e hét egyik napján. Egy rózsaszínű könyvecskét. Címe: „Egy hétig kocsin a Balaton körül”. Utirajz. Eötvényét Nagy Olivér dr. az eperjesi jogakadémia jeles tanára írta.

A „Felsőmagyarország” nyomdájából kikerült utirajz, mint kedves jó ismerőt fogadtam. Hisz csak néhány héttel ezelőtt emlékeztem meg magam is ama lelkes társaság utirajz, kikkel Fonyódon találkoztam. Az utirajz a szerző, Vutkovich Sándor dr. jogakadémiai tanár és Vutkovich Ödön dr. laptulajdonos-lapszerkesztő utirajzról szól.

Egy hét alatt kocsin tették meg az utat Füredtől Keszthely irányában, a somogyi Szántódig. Mint Nagy Olivér mondja könyvében „patriarchális, jó idők emléke rajzolt fel szemünk előtt, midőn még atyáink és nagyatyáink „kocsihátón” mentek rokonokat látogatni.”

Valóban nagy lelkesedéssel kellett öthatynyi Balatonfüredet, a balatoni fürdők és régi hires helyét. Nagy Olivér könyvéből azt látjuk, hogy a társaság nem bánta meg.

A szerző kitűnő megfigyeléssel, zamatos magyar nyelven, élénk színekben örökítette meg az uton tapasztaltakat. Nem egyszerű, száraz utirajz ez, hanem kitűnő, élvezetes ismertetése az egész balatoni kultúrának. Végig vezet bennünket a szerző utirajz minden nagyobb helységén. Felkieszen ismertet, jó-akarattal bírálja az egyes helyek furdószojnyait. Összehasonlítás tesz a zalai és somogyi fürdők közt. S bármilyen is az összehasonlítás eredménye, a referén mindig egy: A magyar közönségnek szól. „Ne szaladjatok, mondja Nagy Olivér, a messze idegenbe, mikor itt van ebben a szép hazában az a szép Balaton, melynek telepei minden hányosságú dacrára is, mégis csak magyar helyek. Jertek, segítsétek a hiányukon, majd megszűnnek azok. És minden bajtokban, bosszuságokban is megvizsgálat benneteket az a tudat, hogy legalább magyar emberek segítettek a pénzetekkel, mert hisz a Balaton mentén csak fajmagyarok laknak.”

Ez a derék eszme árad ki az utirajz minden sorából. A könyv nem foglalkozik ugyan teljes alapossgal az egyes helyekkel. De ez jobban érdeme, mint hiánya. Nem akart ez lenni alapos furdó ismertető könyv, mint inkább élénken megírt, impressziótel utirajz, mely csak a főbb jellemző vonásokat és megfigyeléseket örökítette meg.

Nagy élvezettel olvastam e három ivro terjedő utirajzát. Kellemes meglepetéssel láttam, hogy a szerző is megemlékezett arról a szép fonyódi estről, melynél e sorok íróját is jelen volt és amelyről beszámoltam a „Zalai Közlöny” egy balatoni furdólevelében.

Mikor a szerző befejezi utirajzát, szívből jövő búcsúval váltik meg a Balatontól: „Végig éltük, végig élveztek, minden szépségedet, te kedves, te bábójos, te a szívnkhöz oly közel fekvő magyar tenger, hullámló Balaton!”

Az utirajz utitársainak, két jó barátjának és balatoni szives házigazdájának ajánlja a szerző. A Balaton körüli utazás emlékre.

Akit érdekel a balatoni kultusz, az olvassa el e könyvecskét.

g. b.

Emlékeztető-naptár.

- Aug. 27. A csakortnyai ellenék gyűlése Csakortnyán.
 „ 27. „ A általános betegsegélyező egyesület gyűlése Nagykanizsán.
 „ 28. A megyei állandó választmány gyűlése.
 Szept. 3. A Danubiusi dalossegélyező körügylése Nagykanizsán.
 „ 4. A megyei állandó választmány gyűlése.
 „ 28. A zalavármegyei jegyzők egyesületének díszgyűlése Zalaberegszegen.

— A hivatalos lapból. Kinevezés. A pénzügyminiszter Epstein József zalaegerszegi pénzügyi segédtitkár a nagybeszerkesztő pénzügyigazgatóhoz pénzügyi titkárrá nevezte ki.

— **Kossuth Ferenc üdvözlése.** A Karlsbadban, Csehországban időző magyar hölgyek Szt. István napján Kossuth Ferenc képviselőt elmes meglepetésben részesítették. Megragadták a napon az alkalmat, hogy a koalíció feje és a nagy hazafi iránt rokonszenvezőknek és ragaszkodásuknak kifejezését adjanak. A hölgyek gyönyörű csokrot adtak át Kossuthnak a Klementin villában és az alkalommal Zerkovits Lajosné Rapoch Luja a nők megbízásából a következő üdvözlő szavakat mondta:

Nagyságos képviselő Ur!

E furdóhelyen gyógyulást kereső magyarok öröme és lelkesedése ragadik meg az alkalmat, hogy a mai napon szeretettel képviselő ur előtt tiszteltnékné és nagybecsülésnékné kifejezés adjanak.

Szent István napján a nemzet által szentesített gondolat nemcsak ösztönzési erővel bír, hanem a jövő magyarokat, de azok felé irányítja tekintetüket, akiknek nevével és működésével a hazaszeretet magasos eszményével és egybeforrva.

E mai szent napon minden magyar szíve ezerszer fogonyabb hazája sorsa iránt. Gondolkorása, hite, bizalma megvilágít egy szebb, egy jobb jövő reményesgétől, melynek fényugara áttör a borús láthatáron.

E reménység, hogy a magyar hazának a gondviselés, szeretet képviselő urban olyan férfút szemlést ki, ki törhellen hazaszeretével a hűke és nyugalom révpartjára vezeti hazánk sokt hánnyat hajóját.

S midőn ragaszkodásunk és nagybecsülésünk e szerény jelet ányujuk, kérjük, fogadjon ezt olyan szeretettel, mint aminő őszinte az a felhívás, hogy a magyarok Istene tartsa meg és vezesse Kossuth Ferencet a haza desztigére és mindnyájunk üdvére.

Kossuth Ferencet a magyar nők figyelmé és Zerkovits beszéde nagyon meghatotta és megindultságtól reszkető hangon mondott köszönetet a szónoknak és jelen volt hölgyeknek.

— A rendőrség köréből. Ha y György rendőrkapitány, a bünygi osztály vezetője szabadságáról visszaérkezett és hivatalát elfoglalta.

— A hőség. A nyárúto hősége a lefolyt hétéen elérte maximumát. A napok különféle szakában a hőmérték 24°—27° R. mutatott árnyékban. A hőségárs a város utcáin a délutáni órákban olyan erős volt, mint a sütőkemenceé. Az utcák pora annyira meg töltötte a levegőt, hogy alig lehetett lélegezteni venni. A hőség és szárazság a kapasnővényeknek nagyon ártott. Csütörtök éjjel egy óra hosszat esett az eső és a nedvesség gyarapodása arra enged következtetni, hogy a rég váró esapadéknak nem lesz hiány.

— **Egy kadét kalandja.** Az alábbi hír, bár nem Nagykanizsán történt, bizonyára nálunk is érdekeltélt kell abban a körökben, melyben az eset seplepítőt ismerik. Csálány Géza altábornagy — ki mintegy 7 éve Nagykanizsán ezredparancsnok volt — fiáról szól e „Polgár” című fővárosi napilapból átvett hír: A honvéd Ludovika Akadémia hallgatói a múlt héten Várpalotán jártak terpolytelről céljából. A növendékek között volt Csálány Géza altábornagy, a budapesti I. honvédkertület parancsnokának fia is, aki harmadéves hadapród. A kadét rövid pánagánytátt teszelevegé végigsétált Várpalota Fő-utcáján It két tisztességes holgyet sértő megjegyzésekkel illeltet. A kadét viselkedése a nők kíséretében levő Keller Lajos sáros utasította vissza. Erre Csálány utolgelni kezdte az írást, aki viszont bikacsokjével leckéztette meg a hetenkedő ifjoncot. Csakhamar csoportosulás támadt a verekedők körül. Több polgár megragadta a kadétot és egy közeli boltbelsőbe vitte, ahol alaposan elverték. Csálány huszonnyó óráig heverte a várpalotai utcai kaland következményeit.

— A Déli Vasút köréből. L a re z Aladár déli vasúti igazgató hivatalnokát Nagykanizsáról Barcsra helyezték át. A vasúti hivatalnokát a távozó hivatalnok tiszteltére bucsulomkí rendezte.

— **A kijátszott husvásárló közönség.** Deák Péter kanizsai rendőrfőkapitány az alábbi üdvös hirdetményt bocsátotta ki, melyből ugyanevak fura historióról értesülünk. A hirdetményt itt minden kommentár nélkül közöljük. Rovás-unkban tesszük meg az ügyre észrevételünket. A hirdetmény szó szerinti szövege ez:

Ertesütnem miszerint helybeli mézárások némelyike egy éven aluli növendék marhabust ad el érett marhabus gyantán s így félre vezeti a vásárló közönséget, amennyiben a sokkal kevesebb tól erővel bíró marhabust hoz forgalomba ugyan oly magas ártért, mint az teljesen kifejlettött marhabus eladásánál szokásos. A hus vásárló közönség ezen szándékos kijátszását megakadályozandó, elrendelem, hogy mindazon meszárszékék és hus árló sátrakon, melyekben növendék marhabus (Kneip) árusítatik el, feltűnő helyen könnyen olvasható betűkkel a vágóhídi szabályrendelet 63. §-ában előírt husrjegyzék felett a következő felirás alkalmaztassék: „növendék marhabus”. Egyuttal utasítottam a meszárszékéket és hus-árló sátrakat vizsgáló szakközömeimet, hogy a vágóhídi felügyelőségőtől naponként beszerzett előző napi vágatási kimutatás adatai alapján ezen rendetlem szigorú betartását ellenőrizték. A hus vásárló közönség jelen rendetlemről saját jól felgottott érdekeinek megvédhetése céljából pedig a helyi hírlapok útján értesítettek. Ezen rendetl nem tartóit a vágóhídi szabályrendelet 112. §-a értelmében 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetem.

— **Egy mulatságos szinlap.** Kövessy szin- társulatánál Ujházi Ede is vendégszerepelt Siófokon Hirdették is dísekedve a szinlapok — írja a Pesti Hírlap. „Apró szenzációk” rovata — hogy előjtszák legbiresebb szerepei egyikét. „Lengyel zsidó”-ban. Nézik, nézik a szinlapot, de a személyek közt mindenki ott díseleg, csak a vendég neve hiányzik. Nagy derülttség támadt erre a felfedezésre, s delátum ma a sétatér fának törzsen két értesítés hely fel a közönség figyelmét. Az egyik arról szolt, hogy egy arany lánc elveszett, a másik pedig így hangzott:

A mai szinlap személyei közül kimaradt:

Mathis Hans — — — Ujházi, Ede.

A közönség sokat nevetett a mulatságos szinlapon.

— **A meztelbős viték.** Ismert kézből vesszük a következő sorokat: A tartalek katonáknak minden egyes bevásárolás tapasztalhatjuk, hogy azoknak katonai egyenruhájuk minden kritikán álló. Valóban nevelés és számlanarémeltöknek látjuk őket foltos, szintelen ruhákban és idomtalan, rossz bakacsakban. E hét éjjel napján is igazán komikus képet nyújtott egy közönvédek, aki csapata után, fegyverrel a vállán, meztelbős masirozott a városon végig és teljesen stém- máltott katonai porcipóit kezében vitte. Azt hisszük, hogy mindez az ezredparancsnokság tudtán kívül történik és a közel jövőben egy kissé emberesebb gunyában fognak a tartalékos katonák is kivonulni.

— **A piaci kofák ellen.** Ságó János Zalaegerszeg város új rendőrkapitánya, mint Zalaegerszegről írják, megtöltötte a kofáknak a délelött kilenc óra előtti vásárlást. Kilenc óra után szabadon vásárolhatnak. A rendőrkapitányunk ez az intézkedés Zalaegerszegen nagy meglepődést kellett. Az egész szegzi sajtó díserettel emlékezik meg az intézkedésről.

— **Ujságírók szervezkedése.** A városi hírlap- írók közül mintegy 35-en országos szövetség-s cél- jából vasárnap értekezletet tartottak Budapesten. — Elhatározták, hogy a V. H. O. Sz. Kilépve. külön szövetséget alkotnak. Nagykanizsán Nag y Samu, a „Zala” segédszerkesztője volt részt az értekezleten.

— **Közgyűlés.** A nagykanizsai általános beteg- segélyező-egylet holnap, vasárnap délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. A tisztikart és a választ- mányt fogják megválasztani.

— **Kitűntetett írósságged.** A kereskedelem- ügyi miniszter 250 korona jutalommal tüntette ki Keszler Mór nagykanizsai cipész-segedet, mert ez már 24 év óta becsületess hűséggel szolgál egy gazdát, Keller Ignác cipész-mester. A jutalmat vasárnap dél- előtt 11 órakor adják át Keszlernek ünnepélyesen a városháza tanácsstermében.

— **A magántisztviselők köréből.** A Magán- tisztviselők Országos Szövetsége elhatározta, hogy 1906-ban naptárt ad ki a kártársaknak, a Magán- tisztviselők Jegyzéknaptárát. Jóbarátja- tanácsadója lesz a naptár minden magántisztviselőnek és azonagy időben szerkesztője az eggyüttészere a vállaltvet közös munkára. A naptár nem kapitaliz- tások vállalkozása a Magántisztviselők Országos Szö- vetségének, hanem tisztá jövedelme állás- talan magántisztviselők segítségére szolgál. A nagykanizsai bizottság elnöksége kéri a kártársakat hassanak már most abban az irányban, hogy a kereskedelmi hivatalok az 1906-ik évre vásá- rolják a magántisztviselők Jegyzéknaptárát, melyet a Szövetség főtájkára szerkeszt. Ar. 80 fillér. Meg- rendelési cím: Magántisztviselők Országos Szövetsége Budapest, VI., Eötvös-utca 26 b.

— **Vasuti balesetek.** Két vasuti baleset történt a minap a nagykanizsai vasút állomás közelében. Szerencsére emberéletben kár nem történt. A balesetekről a következőket írják:

Keddén éjjel a Csáktornyai felől éjjel 11 órakor érkező vonat egyik kocsija mikor a vonat a nagykanizsai állomás felé közeledett, lángokban állott. A podgrás- kosi szállítamya égett. Valószínűleg a mozdony szikráitól gyulladt meg. A tüzet a nagykanizsai állomá- sban a csakhamar eloltották, mielőtt az nagyobb kárt okozott volna. A másik balesetnél csak a véletlenné- közhözhető, hogy emberélet nem lett a baleset áldo- zata. Nagykanizsai és Murakeresztur között kettő- sötös sínpar, ugyan egyenke jönnek, másikon mennek a vonat- tek. Tegnap éjjel egy deszkát szállító tehervonat indult el Nagykanizsáról és az e nyit pályán észleltalakozó a szomszédos sínparon közeledő személyvonat. Nem tudni, hogy történetülte, a tehervonat deszakarako- mánya megrongoszott és ányult a szomszédos sínparra. Ebbe belöközött a személyvonat, melynek mozdonya és egy kocsija összerongosodott. Szerencse, hogy az összerongosolt kocsiban senki sem állt az ablakban, különben nagy baj történt volna. A kocsii ablaka, a sánya és a mozdony előréze teljesen tönkrment.

— **A bérkocsi-állomástér Öntözése.** Már többször panas hangzott el a lapokban amitt, hogy a bérkocsi-állomástér nem öntözik a bérkocsiosok. A rendőrség előtt a bérkocsiosok azzal védekeztek, hogy nincs alkalmas vízbeszerző helyük. A rendőrség a védelmet indokoltulnak találta és ártíratban kérte fel a tüzoltó testületet, hogy az állomástérsé- t öntöztesse. Ez az eset is mutatja, hogy nálunk a szabályrendeletek csak gyártják, de keresztülvitél- ről nem igen gondoskodnak. Evelt különben e szá- muk vezérékibenek bővebben foglalkozunk.

— **A városi átjáró járdák.** A városi átjáró járdák ellen sok panas hangzott már el. A városi mérnök hivatal megelegette e panaszokat és ártírt a városi tanáshoz, hogy utálja ki, a már öt éve nem javított járdák javítási díját. S így valószínűleg, hogy ezek is javítva lesznek az ideen.

— **Ejjeli hangversenyvezők.** Az éjjeli hang- versenyvezők legtöbbször külvárosi különlegességet képeznek. A belvárosban az ritkán történik meg, hogy éjnek idején az utcán hangversenyt rendezzenek, mert ott a hangversenyt rendezni akaróknak a torkukon akad a hang a rendőrlátra. Hanem a külvárosokban ninesen mind a tudó engedi. Itt rendeznek is hang- versenyeket minden éjjel. Az éjjeli hangversenyek pedig rendezők többnyire a boldog, vagy boldogtalan szerelmeseik. Azok a szegény boldogtalan szerelmeseik, akik szívfájdalmukat csillapítani akarva, alaposan be- zeszellek, öt önkénti el-keseredéseiket, nem tördőre azek, hogy kitörökseikre panaszaikra az alkalmából fölbresztett lakók haragkodása a felelet, meg a kutyák növelése. Nem hallom meg azokon kívül senki sem. Meg a rendőrség sem. Pedig hát könnyven meg- halhatná, ha egy kicsit fárasztaná a lábát egy rendő- r a külváros közelebe menve. Hanem hát azt nem lehet neki megtenni. Mert az illetékes kór meggyőződése, az hogy elég ha a belvárosokban öllódnak a rend- őrok, úgyvele a esendre és a rendre. Meggyőződés- nek kellett nevezünk, mert hiszen, ha nem volna az, akkor már a többszöri felszólalásra intézkédett volna hogy a külvárosi állapotok megváltozzanak, hogy az ottani esendzavarásokok megszüntesse.

— **Könyvtörök szakegylete.** A nagykanizsai könyvtörök-segédők vasárnap délelött a Polgári Egylet- ben tartott gyűlésükön megalakították a Magyar- országi Könyvtörök és Rokonszámabeli Munkás- szakegyletnek nagykanizsai helyicsoportját. Pénztáros- vezetők Kéll Mihályt választották meg. A gyűlésre lejött Petrők Károly budapesti kiküldött.

— Iskolai beírások. A nagykanizsai áll. el. iskolánál a 1905. 6. tanévire a beírások szept. 1-től kezdődőleg szept. 8-ig lesznek hétköznapon d. e. 8-tól 11 ig. d. u. 2-től 4-ig; ünnep- és vasárnap d. e. 8-tól 11 óráig. Az I. és II. igazgatósági körzeti tanuló a Zrínyi Miklós-utcai iskola, a III. igazgatósági körzeti tanuló a kiskiszanai központi iskola helyiségeiben iratnak be. Szept. 8-án az I. és II. körzeti r. kath. tanuló a szent Ferenc rendi templomba mennek „Veni Sancte”-ra. Az előadások szept. 9-én kezdődnek. Minden tanuló köteles a beírás magával hozni „Érettségi-könyvek”-et. A beírások alkalmával minden tanuló — kivétel nélkül — 1 kor. (egy korona) díjat fizet. Az a tanuló, ki 1 vagy 2 tantárgyjából elégtelen osztályzatot kapott, augusztus 30. és 31-én javító-vizsgát tehet. Végül figyelemre kell a tisztelt szülők, hogy azon negyedik osztályt végzett mindkét nembeli tanköteles gyermekeket, kiket a polgári iskolába — vagy gimnáziumba nem adnak a fentebb beírások idején a felállításod V-ik osztályba kerülve beírassák. Az igazgatók.

A helybeli felső keresk. iskolában a tanuló beírása szept. 1., 3. és 4. napján délelőtt 9—12, délután 3—5 órák az iskola nagytermében eszközölték. Az alsó osztályba azon tanulókat vételek fel, kik a közép- vagy polgáriskola 4-ik osztályát legalább elégséges sikerrel végezték. Ujjonnan belépő tanuló az iskolai bizonyítványon kívül születési bizonyítványukat is tartoznak felmutatni. A javító-vizsgálatok aug. 31-én d. e. 8 órák tartanak meg.

A helybeli i. z. r. elemi iskolában a tanuló felvétele szept. 1., 3. és 4. napján d. u. 9—12, d. u. 3—5 órák az iskola nagytermében eszközölték. Az I. osztályba azon tanulókat vételek fel, kik az ottás sikeresen eszközölték és kik legalább 5/1, évesek, mi az anyakönyvi hivatalban váltandó tanúsítványt igazoljandó. Ujjonnan belépő tanuló születési vagy ezek helyettesítő kíséretében tartoznak megjelenni. A felvételt a következő eljárás szerint tartják: Azon tanuló, kik az iskolát a mult tanévben látogatták, a hitközségi pénztárasán befizetik a tandíjat, illetve beírásai díját és a nyugtával ellátva az igazgatónál felvétele jelentkeznek. Az ujonnan belépő tanuló elsősorban az igazgatónál jelentkeznek, aki megjelöli az osztályt, melybe az illető felvéhető, aztán lefeti a tan., illetőleg beírásai díját és az erről szóló nyugtával újhol jelentkeznek az igazgatónál a felvételi igazolvány átvevete végett, mely nélkül egy tanuló sem tekinthető felvettnek. Minden tanuló az igazgató által történt felvételt után a felvételi igazolvánnyal a megfelelő osztályban beírás végett az osztálytanárnál tartózkodni jelenkezik. A javító vizsgálatok aug. 31-én délelőtt 10 órák tartanak meg.

A helybeli kereskedő tanoncskóiban a tanuló felvétele szept. 3-án délután 3—5 órák, 4. és 5-én 7 órák az áll. polgári fiúiskolában történik. Ujjonnan tartanak meg a javító vizsgálatok. A nagykanizsai m. kir. áll. polg. fiú- és leányiskolai tanuló beírása szeptember 1., 2. és 4. napján történik és pedig naponként délelőtt 7—12, a fiú-, d. u. 2—6, a leányiskolában. A polgári leányiskolai beírásosoknál szeptember 1-én délután esküik I. osztályba lehet beírtnak. Ez megelőzőleg augusztus 30-án tartanak a javító és felvételi, illetve különböző vizsgálatok a fiú-, 31-én pedig a leányiskolában. A beírásoknál a következő szabályok tartandók szem előtt: 1. A beírásra a tanuló kötelesek: a) keresztleveleket vagy születési bizonyítványukat; b) mult tanévi iskolai bizonyítványukat; c) lakásuk címét az utca házszám és esetleg a szállástól megnevezésével. Keresztlevelet vagy születési bizonyítvány nélkül új tanuló az intézetbe egyáltalán nem vehető fel. 2. A polgári iskola I. osztályába csak azon 9 év betöltött fiú- és 10 év betöltött leánytanulókat vételek fel, akik az elemi iskola 4. alsó osztályát végezték. 3. A tandíj elengedéseki folyamodhatnak oly vagyonatlan szülők kinek gyermekei a megelőző évi iskolai bizonyítványukban jó magaviseletet és legalább jó előmenetelt mutathatnak fel. Folyamodványok szegényeségi és iskolai bizonyítványainal felszerelve és Zalavármegye kir. tanfelügyelőséghez címelve, a beírásnál nyújtandók be. 4. A beírásai és vizsgálati napoknál később jelentkező tanuló esküik a később.

Nyári veszedelmek.

A legtöbb ember a nyarat tartja a legveszélyesebb időnek. Ő hozza a természetet legelőbbre és ő hozza a mély, a dögöz embernek számtalan tömegének a pénzét, a szabadsági napokat. Hogy várja a szelle-beli munka, a hivatalnok, a tanító ama pompás nyári körrel, amely neki lehetővé teszi a csukott zokni magra hagyni és kifesteni a pompás természetbe, a fitzerez erőfeszítésbe, a fellegbe vagy magaslataira, tiszte és tiszte felidőit és a faradót, felémelőt munkára új-rót garapantit. Hát még az emberiség fiatalabb felenek képezi a nyár: egy legnagyobb szerencsés-

delem okát hitelesen igazoló bizonyítvány mellett nyert felsőbb engedély alapján vehetők fel.

— Rajzitanítás és festészet. Mint értesülünk, Tschelik Ernő oki. középiskolai rajz-tanár és a párisi „Académie Julian” volt növendéke, mint festő és rajzitanár városunkban telepedik le és s itt rajziskolát és festészet műtermet nyit és magántanításra is vállalkozik a rajzban és festészetben (olajban és akvarellben). Elfogad továbbá megbízásokat arcképek megfestésére és egyéb a festő-művészetbe vágó munkák teljesítésére. Megbízásokat feladni, vagy jelentkezni lehet: Mair József és Ifjú Wajdits József könyvkereskedésében. Ofenbeck Vilmos és Társa, valamint Krausz és Parkas könyvnyomdájában.

— Rohitsch-Sauerbrunn az idén ismét rendkívül nagy látogatottságnak örvend. Az utolsó gyógygyűlések több, mint két és fél ezer vendéget jelez és ami előtérbe hoztassák, ez egy kizárólag előkelő közönség a Monarchia minden részéből és a külföldről. Mindenekelőtt a nagy párfogás ezen furdhöz előnyös gyógyhatásra forrása és a feltűnt újítások és reformok létrejöttére vezethető vissza, melyek az utóbbi néhány év alatt történtek. Rohitsch-Sauerbrunn ma egy kizárólag modern gyógyhely, fekvés és éghajlata nézve is, furdberendezés, jó ellátás és ami az itt tartózkodók kellemese teszi; van előkiszorúztató steier, idyll, melyet előtérbe nyomul a többi gyógyhely mellett szemben. Ez mulatságokban sem szenved hiányt: labda, koszaruska, tombola, zene- és énekestélyek, egy valódi mulatságos népművelési és egy legújabb erőtelj játszót tenniszjáték az utolsó hetekben rendkívül szórakozást nyújtott a közönségnek. A legfelsőbb és legkellemesebb idő Rohitsch-Sauerbrunnban augusztus és szeptember második felében van és ez hihetetlen az idén is megőrizi vonzó-erőjét.

A közönség köréből.

Az a rovat a közöltékként a felelősség a bejelentőt terheli.

Minos bérkocsi a pályaudvaron.

Augusztus hó egyik derült reggelén 5 óra 30 perckor érkeztem vissza Nagykanizsára többet magam és némi podgyászattal. Szorongó szívvel legett a város területére azzal a hó kívánsággal, hogy vajna ne találunk itthon semmit, ami a lét örömét elrontja. Hisz az emberi élet oly rövid, hogy mindenkinél hossz a sárgyolós bérkocsitól mindent kivenni, amit két kezével elérhet. De kedvem már a pályaudvaron volt routva. A pályaudvar előtti tér ki volt halva. Csak egy száll rendőr bandukolt ott, különben teljesen némaság. Egy bérkocsi sem volt látható, amely halva sora előllet volna. Mit tehettünk? Vártuk a jó szerencsét, amely elutazó kanizsai ismert alakban jelentkezett. Hála az Istennek, haza mehetek. Lefoglatlan a kocsi, felpakoltam a családomat és jöttem haza. Ez augusztus 14-én reggel történt és valószínű, hogy azóta sokszor ismétlődött az eset, hogy a bérkocsik lovai az istállóban alakoltak, ahelyett hogy befogták volna a kocsi el. Vajjon a szolgáltatandó rendőr feljelentette-e az esetet? és ha igen, mitféle intézkedés történt?

Egy utazó.*

* Az utazó nevét szerkesztőségünkben ismerik

VEGYES.

— Amateur fényképezésnek! Általánosán ismert kisúri szabályok a fényképezés készülékek felmunkálatánai minőség pillanatkezi apparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek Moll A. cégél (Bécs, Tuchlauben 9. és 8. kir. udvari szállító) kapjátok.

És amint értesülünk, az utolsó számjegyű fényképezési cikkek Moll A. cégél (Bécs, Tuchlauben 9. és 8. kir. udvari szállító) alapított 1854 ben. Kiváncsán nagy képek árjegyzékét bérmentve küld a cég.

szakszert. Ki az iskolából, el a könyvekkel, stano! Milyen az iskolai szűrés kérdéskör, és az öröm és jó érzés legnagyobb forrása, amelyet az ifjúság csak egyáltalán átérthet. És amilyen jócskán határo a nyári szűrés a fiatalabb szerencsés, amely amely is a mai korban a legsúlyosabb határig terjedő intenzitású veszi őket igénybe. A halványarcok ismet kijelölnek, a kis mellettké kitárogatnak, jól est érzés igazgatója az ifjú tagokat, és újabb, nagyobb örömmel kéri fel az ifjú tanuló az iskola és a könyvekkel, ha az utolsó számjegyű fényképezési cikkek Moll A. cégél (Bécs, Tuchlauben 9. és 8. kir. udvari szállító) alapított 1854 ben. Kiváncsán nagy képek árjegyzékét bérmentve küld a cég.

Az egészségügyi bizottság.

Ira OSEHOV ANTAL.

Egy kis mezővárosban, amelynek jegyét még nagytöbbséggel sem lehetne megtalálni a térképen, egy szép napon az egészségügyi bizottság elnöke a fejébe vette, hogy jó lenne egyszerű a városka boltjában a higiénikus tisztaságot ellenőrizni. Az egészségügyi bizottság elnöke a városka rendőrfőnöke volt, s így hát nem csoda, hogy két nappal az eszme megpendítése után már ott vonult a bizottság méltóságos ünnepélyességgel a városka piacán a boltok felé.

Ez a tiszteletreméltó testület a rendőrfőnökön kívül két városi tanácsosból, a városi tisztiorvosból és a városi kereskedők egy bizalmi férfiból állott.

A felvonuló bizottságot tisztelőtjes társalgásban rendőrk kísértek, egy hivatalos méltóság nagyobb legény.

Az urak tele voltak gyűzbuzgalommal és élénk tagletek kíséretében vitták meg a teendőket. A vita olyan szellemes és tartalommal volt, hogy a rendőrfőnök igaz lelkesedéssel mondogatta:

— Uram, nekünk gyakrabban kellene összejönnünk, hogy a közegészségügyi és köztisztasági ügyeket megbeszéljük. A hasznos eredmények kivül kellemes társalgásra is nyílik ezáltal alkalmunk.

— Kínél kezdjük el a vizsgálatot? — kérdezte a kereskedők bizalmi férfa az orvostól olyan hangon, mint mikor a hóhér áldozatát követeli.

— Azt hiszem, kezdhétek mindjárt itt Oseinkoffnál; — felelt az orvos — ez az Oseinkoff ugyan nagy gazember. Jó lesz, ha alaposan kikotorjuk a bődjét. Tognap riksáksát hozatott tőle a feleségem és — engedelmel kérek uraim, hogy kimondom — tele volt a riksáksája patkánygyűzőkkel. A feleségem nem evett belőle semmit. De hogy is kivánhasa az ember, hogy egy asszony ilyen — hogy is mondjam csak — igen, hogy egy asszony ilyen dolgokat megvegyen! . . .

— Jó; kezdjük Oseinkoffnál! — mondta a bizalmi férfa sótéten.

Az urak bevonulnak tehát az Oseinkoff gyűzkereskedésébe és minden tektória nélkül azonnal hozzá is fognak a vizsgálatoz.

Az áruszállt közepén egy hatalmas torony áll, kazáni szappanból építve. Az orvos sötét tekintetű mezegeti a toronyt, aztán odafordul a bizottság tagjaihoz:

— Nézzék csak uraim, — mondja vésztársól hangon; — ez az Oseinkoff aival a késsel vagja a szappant, amelyeket a kenyeret. Ez már mégis csak sok! Nem?

— Na, abból még nem lesz kolera! — felel Oseinkoff a legnagyobb lelki nyugalommal.

— De utaltos; hallja-e! Hiszen én is magánál vásárolok a kenyert! . . .

— Csak legyen nyugodt főorvos ur, a finomabb kuncsaftoknak ugyanis más késsel szelek. Ez csak a közönséges népségnek van itt.

Az orvos ezen megbékél, az egyik városi tanácsos azonban egy hatalmas sonka kezű szolgálatit és éles orrhagyon fordul a boltoshoz:

— Hallja Oseinkoff, ninesenek ebben trichinák? — Ugyan, hogy beszélhet már ilyenek! — Hát ön azt sem tudja, hogy trichinák csak a burkában szoktak lenni? Hiszen hurka-méregnek is nevezik.

A tanácsos hirtelen békét hagy a sonkának és szerényen visszavonul. Meglátszik rajta, hogy egy kicsit szégyenli magát járattalansága miatt.

A kereskedők bizalmi embere ezenközben bele nyul az asztal szűrés borbóba és a keze valami selymes, puha dologba akad. Kiveszi azt a valmit, ami a levegőben kapálózva nyágványt kezd.

— Hahó! — kálítja a bizalmi férfa — hiszen ezek kismacskák! Hány van? Hat? Na egyet nekem fog ön ajándékozni Oseinkoff belőlnök. Jó a házánál az ilyen állatok. . .

— Azt megbeszéltem, adok egyet. De nem volna étványuk az uraknak egy kis reggélire? Van itt hering, sajt, vaj, füstölt hal, sonka . . . Van egy kis jóféle palinka is, anélkül nem is esik igazán jól az étel, pedig én is ehetnék már bizony egy falatot.

Százval halnak el a városi gyermekek minden nyáron háyhásmesében. Ez ellen hathatos oltalmat képez a racionális táplálása a cocconocin, a menyhenes és legjobban Kuféke gyermekoltás és teljes ártást el. Kuféke gyermekoltás a gyermek nyomtalan könnyében eszméshető és a betegségek utjának kedvelőit talaj képer, mert a bélien a gerjesztéket csökkent. Kuféke gyermekoltás általában az őt tápanyag tartalma által telet az óvvez szervezetet és így a gyermek és a béli elállítók a betegségek orvosi ellent. A legtöbb háyhásmesében az eltelgelen és nem racionális táplálkóról gyermek ért. Bar csak az anyák ezen régen bevált szert soha figyelmen kívül ne hagyják.

Oseinkoff nem is várja be az urak feleletét, hanem már is kirak sorra mindent az asztalra és mindjárt bele is kanyarít a késével a szép piros sonkába. Az urak természetesen követik a példáját és három perccel később az egész bizottság kedélyesen reggelizik a boltban álló bordókon és a teá széken ülve.

Az öreg hamar kiürül, akkor azután a rendőr-főnök fölveszi a jegyzőkönyvet, a doktor pedig a többiekkel együtt aláírja, hogy Ivan Ivanovics Oseinkoffal minden rendben és tisztán találattot.

Csibukinnak azonban már kevesebb szerencsése volt a bizottsággal. Az egész város tudja, hogy milyen komisz yutkit mér a boltjában, el is koboztak tőle egy láda félig rothadt almát, melyet a rendőrök visznek a tanfészház felé vonuló bizottság után.

Az urak valamennyien ki vannak melegezve a fardalmaktól és egy borpince előtt az elnökölő rendőrök azt ajánlja, hogy jó volna egy pohárkára lemenni.

Az indítványt egyhangu lelkesedéssel fogadják el és az egész bizottság szépen levonul a pincébe.

Az első pohár után a kereskedők bizalmi férfija sajnálkozva mondja:

— Kár, hogy nincs valami haragni való hozzá. Legalább ha egy uborkát lehet kapni!...

— Na van itt alma! — mondja a rendőrök, — talán nincs mind megromolva; — és magához intve a ládát vivő rendőroket, keresgélni kezd az almák között.

A bizalmi férfiú is lehabol.

— Ejha! — mondja a doktor szintén belenézve a ládába — némelyik alma egyáltalán nincs is megromolva...

Egy jó óráig mulattak így együtt az urak, a mikor pedig meenni készülték, az egyik rendőr megkérdezte a rendőrököt:

— Hová vigyük kegyelmes uram a ládát?

— Lá-dát? Lá-dát? Mi-cso... Micsoda lá-dát?

— kérdezte a jó ur furecsán akadozva.

— Amelyikben a Csibukinnak almái voltak.

— Azt?!... Azt vigyék el és égessék el az almával együtt.

— De az almákat mind megették az urak! — felelt a rendőr vigorogva és szemtelentül tette utána: — a rothadtakat is.

A rendőrök felvonta a vállát és azt mondta:

— Akkor vidd el a ládát a feleségednek, jó lesz a türeze.

Es méltóságtelejesen ment a többiek után, csak egy kicsit ingadozó volt a járása.

ANYAKÖNYVI HIREK.

— 1905. augusztus hó 19-től — 25-ig. —

Hatalmazások:

Szöllősi Imre tanuló, 10 éves.
Özv. Danez Györgyné. Kuzsner Katalin földmives, 70 éves.

Dobri Juliánna, eseléd gyermeke, 3 hónapos.
Kemény János ifjú, vasuti tiszt gyermeke, 1 hónapos
Laeh Antalné, Zupanics Margit napszámos, 67 éves.
Borbély Lászlóné, Varga Borbála földmives, 78 éves.
Mercián Viktor eseléd gyermeke, 1 éves.
Özv. Szentök Józsefné, Horváth Éva koldus, 87 éves
Csébi Anna mozdonyvezető gyermeke, 5 hónapos.
Deutch Károly ifjú, cipész gyermeke, 1 hónapos.

Házasságot kötöttek:

Sável Lajos lakatos — Trojkó Etkelával.
Flumbort József munkás — Tófej Rozáliával.
Porubszky József szállodai kapus — Gáspár Rozival.

NYÁRI SZINKÖR.

(Szinbázi levél.)

Egy érdekes darab. — A mióta diszlettár? — Kukorica Jónás. — Tolonc. — A titok. — A hét előadásai.

Megnyit a nagykanizsai Nyári Szinkör — ősi szezonja. Szombaton nyitotta meg Báró Lucifer Kövessy Albert színiigazgatónak „idegen eszme” után írta darabja. Unalmasságig régi mese. A direktor választható volna hálásabb „idegen eszme”-is. Az operette zenéje éppenséggel botrány! Felteszik egy zeneszerző nevét és ennek cégére alatt valami avatatlannal, minden ötlet és mondhatni zenei kétség nélkül összelopok 4—5 fele zenét.

Kérdésközlésre, vajjon nem tévedünk-e nyitlan bevallják, hogy a zene „egyveleg”. Egyasmét kergetik az ismert melódiák, minden ügyesebb átmenet nélkül. A színészeknek nem volt hálás szerepek. Közönség roppant kevés volt. Az is megbánta.

Diszlettől már alig merünk beszélni. Régi, ismert, kopott falak, sáros, esővert hátsó diszlet, ismerős képek és butorok. Ez estéről-estére a diszlettár. Az igazgatóságoknak ugyáztízis eltekelt szándéka nem adni új diszleteket. Jó a kanizsai publikumnak ilyen is. Nekünk csak vigasz jut: A pécsi diszleteket már csinálják...

A diszletek hiányát éreztük kedden is a Kukorica Jónásban. Egy aktuális híres darabnak paródiája, rém rossz kiállításban. Egy báró lakás, amely egy közönséges eszelőszoba benyomását teszi, a városigietli tó, melyet valami tropikus vidéki diszlet ábrázol...

Nem állítanak ki egy darabot sem úgy, hogy egy eszpetnyi illuzió támadna bennünk.

Kukorica Jónás, rendkívül ügyesen van előlője mesejének mintájára felépítve. Mese felépítés, jelenetek, szakaszott olyanok, mint János vitézben. Csak a mese más. Aktuális, mulattató. A közönség jól mulatott a darab bohóságain. Sokat tapsolt Károlyi Leonának, ki ez estében meglepően és szokatlanul elemében és jókedvében volt. A címszerepet Latabár játszotta sok ötlettel. A sikerben kivették részüket Nagy Dezső, Bánházy, Szigety és mások. A tiztago zenekar nem egyszer malacbandához illő dolgokat produkált.

A héten két komoly darabot is végignézhettünk. A híres Tolonc-ot, a kitzinó énekes népszimut, az ő meg mindig élő alakjaival. Nagy Dezső Mravcsak szerepében minta alakítást nyújtott. Sok realizmussal játszott Makó Ayda és Bánházy. Megtapsolták őket. Jó volt Almásy is. A többiek is elfogadható nyújtottak ez estében.

A titok szerdán este került színpadra. Bendkívül poetikus vigjáték, melyet szép előadásban produkáltak színészeink. A darab, a maga végtelenségig egyszerű meséjével néhol ellaposul ugyan és unalmas lesz. De a felbukkanó jobb jelenetek elfeledtetik velünk az egyes hiányokat. Elfeledtetik velünk némelyik színész szerep neptudását is. Jó izhet kacagnunk a darab mulatságos részein.

A darabban majd mindenkinek hálás szerep jut. Kövessy Albert és Károlyiné az öreg házaspárt játszották illuzió kölfőben. Hahn el Aranka e darabban is művészi dolgokat produkált kis szerepében. Minden szava kiváló művésznőre vall. Sok élvezetet szerzett nekünk ez estében. Szintgy Fehér (gyula), közvetlenül megjártzott szerepében. Almásy és Károlyi Antika járultak még hozzá a sikerhez.

A hét előadásai még eddig nem változtatták meg régebbi véleményünket a társulatról. A drámai kifogások, ellenben az operette társulaton sok a kifogásolnivaló. Az új tagok közül még nem lépett fel senki. Zenekar rém rossz, diszletek hiányosak.

A hét előadásai gyengén voltak látogatva.

PARBÉ.

* Márkus Emília, a Nemzeti Színház művésznője csütörtökön ejel Nagykánizsára érkezett. Már elutazott városunkból.

* Az új szubrett primadonna. Kállay Jolán, mint a napilapok írják, megérkezett. Ma este lép fel a János Vitézben.

* Károlyi a Király Színházban. Beóthy László fővárosi Király Színházban szeptember elsőjéig kezdve verseny lesz a vidéki színházak Kukorica Jónásot küti Kövessy színtársulatának primadonnáját Károlyi Leonát is meghívják a versenyre.

* Latabár jutalomjátéka. Latabár Árpádnak, a színtársulat mindjéjéjé, ötletes komikusnak szerdán este lesz jutalomjátéka. A könyvtárnok című bohózat kerül színpadra. A színház ez alkalommal bizonyára szépen lesz látogatva.

Főmunkatárs: Gáspár Béla.

Kéziratot nem ad vissza a szerkesztőség.

Menyasszony ruha selyem

60 kr-től 11 ffrt 35 kr-ig méterenként. — Bértenve és már elvámolva a házhoz szállítva. — Nagy mintagyűjtemény aconal. Heineberg Irémgvár, Zürich.

Nyilttér.

Az e rovat alatt közöltétekert nem vállal felelősséget a szerkesztőség

A Szinye-Lipőci Lithion-forrás

Salvator kitzinó sikkrel készült

vese-, hágyhólyag- és köszéngbántalmak ellen, hágydara és vizelet nehézségei, a cukros húrgyulladás, továbbá a légző és emésztési szervek bántalainak.

Hűgylő hatása!

Vámmentes! Képany emésztés! Csírmentes!

Kapható áruházykereskedésekben vagy a Salvator-forrás igazgatóságánál. Éger-ter.

Gyomorégés, felfuodás bőfőgés

legfőbbnyire jelet a megzavart gyomor és beletevényeségnek, melyeket nem szabad figyelmen kívül hagyni. Ajánlatos az ilyen bajok meggátlása vagy megszüntetése ellen robituschi „Templonforrás”-int, mely orvosiag és általánosan rendeltetik. A „Styria-forrás” erősebb s csak időszakilag iható.

Nyabani raktár Magyarország részére:

HOFFMANN JÓZSEF-nél
Budapest, Bálhory-utca 8. szám.

HIRDETÉSEK.

Ki szereti

a győngéd, szépül nélkül, tiszta arcot, puha sima bőrt és rózsás arcot? Az moskodik napkenő, az ismert madikál

BERGMANN-féle

Liliumtojszappannal

(Védőjegy: 2 bányaas)

vagy Bergmann & Co. Drezda és Tilschen a/B

— Ára 80 fillér —

Kapható: **GELTSCH és GRAEF** „DROGERIA” Nagykánizsán

